

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**POPULISTICKÁ RÉTORIKA ANDREJE
BABIŠE V SOUVISLOSTI S PANDEMIÍ COVID-19**

Populist rhetoric of Andrej Babiš in connection with Covid-19 pandemic

Magisterská diplomová práce

Bc. Lucie KRATOCHVÍLOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Petra FORETOVÁ, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Realizace populistické rétoriky Andreje Babiše v průběhu pandemie Covid-19** zpracovala sama. Veškerá literatura a užití zdroje informací jsou v textu řádně citovány a uvedeny v kompletním seznamu použitých zdrojů a literatury v závěru práce. Kompletní počet znaků předkládané práce je 160 970.

V Olomouci, 28. dubna 2022

Bc. Lucie Kratochvílová

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Mgr. Petře Foretové, Ph.D. za její odborné vedení, cenné rady, ochotu a trpělivost při vedení mé práce. Speciální poděkování patří i paní Lee Traplové, sekretářce naší katedry, která je všem studentům během studia velkou oporou. Dále chci poděkovat všem svým blízkým za velkou podporu, které se mi nejen v posledních měsících, ale i v průběhu celého mého studia, dostávalo.

Abstrakt práce

Práce se věnuje vybraným rétorickým strategiím, kterými Andrej Babiš v rámci svých pravidelných nedělních příspěvků na sociální síti Facebook realizuje populistickou rétoriku v průběhu pandemie nemoci Covid-19. Analýza je realizovaná pomocí členské kategorizační analýzy a pozornost je zaměřena na několik vybraných jazykových a rétorických prostředků, které jsou pro populistickou rétoriku v rámci politického diskurzu signifikantní. Bylo zjištěno, že v tomto období Andrej Babiš v rámci svých projevů volí emotivní vyznění a nejčastěji se staví do role veřejného ochránce lidu.

Klíčová slova

Andrej Babiš, sociální síť, Facebook, Čau lidi, pandemie, Covid-19, populismus, členská kategorizační analýza

Abstract

The thesis deals with selected rhetorical strategies by which Andrej Babiš implements populist rhetoric during the Covid-19 pandemic as part of his regular Sunday posts on the social network Facebook. The analysis is carried out using member categorization analysis and attention is focused on several selected linguistic and rhetorical means that are significant for populist rhetoric in political discourse. It was found that in this period Andrej Babiš chooses an emotional message in his speeches and most often plays the role of public defender of the people.

Key words

Andrej Babiš, social media, Facebook, Čau lidi, pandemic, Covid-19, populism, member categorization analysis

Obsah

ÚVOD	7
1. CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	10
2. NOVÁ MÉDIA.....	13
3. SOCIÁLNÍ MÉDIA.....	16
4. POLITICKÁ KOMUNIKACE.....	18
5. POLITICKÉ ŘEČNICKÉ PROJEVY	20
5.1 PERSVAZIVNÍ TECHNIKY UŽÍVANÉ V POLITICKÝCH PROJEVECH.....	23
5.2 MÓDNÍ SLOVA A EXPRESIVITA	24
5.3 KOOPERAČNÍ A MANIPULATIVNÍ PRINCIP V KOMUNIKACI	25
6. KONCEPT POPULISMU.....	29
6.1 POPULISMUS JAKO KOMUNIKAČNÍ STYL	33
7. METODOLOGIE.....	35
7.1 ČLENSKÁ KATEGORIZAČNÍ ANALÝZA	35
7.1.1 Členské kategorizační prostředky.....	36
7.1.2 Členské kategorie	37
7.1.3 Pravidla kategorizování	38
7.1.4 Normy v kategorizování.....	41
7.2 KÓDOVÁNÍ TEXTŮ V RÁMCI ČLENSKÉ KATEGORIZAČNÍ ANALÝZY.....	43
8. VYMEZENÍ ANALYZOVANÉHO VZORKU	46
8.1 ANALYTICKÝ POSTUP.....	47
8.2 LIMITY VÝZKUMU	47
9. ANALÝZA POLITICKÉ RÉTORIKY ANDREJE BABIŠE.....	49
9.1 KATEGORIZACE V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH VIDEOŮ.....	49
9.1.1 Video č. 1.....	49
9.1.2 Video č. 2.....	51
9.1.3 Video č. 3.....	53
9.1.4 Video č. 4.....	57
9.1.5 Video č. 5.....	59
9.1.6 Video č. 6.....	62
9.1.7 Video č. 7.....	64
9.1.8 Interpretace výsledků.....	66
9.2 DISKURZIVNÍ STRUKTURY V PROJEVECH ANDREJE BABIŠE	67
9.3 ODHALENÍ POPULISTICKÉ RÉTORIKY	73
9.3.1 Apel na suverenitu	73
9.3.2 Hájení lidu	76
9.3.3 Syndrom underdog.....	79
9.3.4 Ostrakizace	80
10. ZÁVĚR.....	82
LITERATURA A ZDROJE	84
PŘÍLOHY	I

11.	KONTEXT	II
11.1	OSOBNOST A KARIÉRA ANDREJE BABIŠE.....	II
11.2	PANDEMIE NEMOCI COVID-19.....	IV
12.	TRANSKRIPTY ANALYZOVANÝCH VIDEÍ.....	VI
13.1	VIDEO Č. 1 - 29. BŘEZNA 2020 – MÁM NĚCO NA SRDCI.	VI
13.2	VIDEO Č. 2 – 26. DUBNA 2020 - ČAU LIDI. POMŮŽEME MAXÍKOVÍ!	X
13.3	VIDEO Č. 3 - 5. ČERVENCE 2020 – ČAU LIDI. POPRVÉ V ŽIVOTĚ V LÁZNÍCH.....	XV
13.4	VIDEO Č. 4 - 27. ZÁŘÍ 2020 - ČAU LIDI. PRYMULA, MIGRACE, BĚLORUSKO, SUPERHRUBÁ MZDA, KURZARBEIT, A HLAVNĚ EROUŠKA.	XIX
13.5	VIDEO Č. 5 – 18. ŘÍJNA 2020 - VÁŽENÍ A MILÍ SPOLUOBČANÉ, OBRACÍM SE NA VÁS S PROSBOU.....	XXIII
13.6	VIDEO Č. 6 - 13. PROSINCE 2020 – ČAU LIDI! DOBRÉ ZPRÁVY!	XXVI
13.7	VIDEO Č. 7 - 28. ÚNORA 2021 - ČAU LIDI, TOHLE JSME PRO VÁS NATOČIL NARYCHLO JEŠTĚ PŘED PRIMOU	XXXI

Úvod

Sociální sítě a komunikace, která jejich prostřednictvím mezi jedinci probíhá je v dnešní době už nedílnou součástí běžných dnů téměř každého z nás. Andrej Babiš dokázal jako jeden z prvních politiků tento netradiční komunikační kanál využít ve svůj prospěch a na sociálních sítích si vybudoval nemalou skupiny svých podporovatelů. Jeho komunikace je zde specifická především nejen díky tomu, že jde o jeho domácí prostředí, na kterém není prostor pro výrazné narušení jím předkládaných názorů, ale také protože právě zde probíhá od počátku upevňování jeho politické moci. Pravidelné shrnutí celého týdne, doplněné o další plány, začal Andrej Babiš na svůj profil umisťovat už v březnu 2017. Nejprve se jednalo o příspěvky kratšího rázu, které byly zveřejňovány ve psané formě. Postupem času je začal více rozšiřovat a stala se z nich oficiální vyjádření, která jsou mnohdy předmětem nejrůznějších debat. V březnu 2020, s nástupem celosvětové pandemie, přešel Andrej Babiš na současnou videoformu, rysy ale zůstaly v podstatě stejné.

Předkládaná magisterská práce bude zaměřena na analýzu populistické rétoriky Andreje Babiše v souvislosti s pandemií Covid-19 ve vybraných sebestopagačních videích, které Andrej Babiš pravidelně umisťuje na své sociální sítě. Pozornost bude kladena především na volbu základních kategorií my vs. oni a aktivity a charakteristiky s nimi vázané, ale také na kategorii já. Dále se zaměříme na jednotlivé aspekty populistické rétoriky, které budou popsány v teoretické části práce.

Jednotlivé příspěvky řazené do analýzy jsou vybírány v čase od března 2020 do února 2021, tedy období prvního roku s pandemií na území České republiky, a je předpokládáno, že se tato skutečnost na rétorice Andreje Babiše, který v daném období působí jako premiér republiky, projeví.

V úvodu práce si přiblížíme, co jsou nová média, jakým způsobem je definují různí autoři a jak je na ně možné nahlížet. Uvedeme několik jejich hlavních charakteristik a rysů a začleníme i jejich historický význam na poli technologií a způsoby, jakými nová média proměnila svět na takovou podobu, jak jej vnímáme dnes.

Další kapitola bude věnována problematice sociálních médií, která s těmi novými úzce souvisí. Konkrétněji se budeme věnovat sociálním sítím jako jednomu z typů sociálního média a rovněž problematice jejich vymezení. Pokusíme se přiblížit jejich význam v rámci současné společnosti a změny, které s sebou přinesl jejich nástup a přístupnost pro širokou veřejnost. Rovněž zmíníme některá úskalí a problémy, které s sebou tento koncept přináší.

Třetí kapitola je věnována politické komunikaci a různým pohledům na tento jev. V současné době je politická komunikace stále více profesionalizována a jednotliví političtí aktéři zaměstnávají celé týmy specialistů na komunikaci a rétoriku jako takovou, kteří jim pomáhají stavět obraz ideálního politika. Je tedy na místě spíše než o komunikaci konkrétního politika mluvit o komunikaci politika pod konkrétní značkou. Za marketingový projekt je ovšem v současné době může být považován každá z veřejně činných osobností, a tak k této skutečnosti nebude v rámci naší analýzy příliš přihlíženo.

Dále se budeme věnovat politickým řečnickým projevům jako takovým, představíme si charakteristiky, které jim přisuzují někteří autoři a uvedeme zvláštnosti, na základě kterých jsou tyto projevy často analyzovány. Jedná se o faktory, jejichž přítomnost činí z běžných projevů projevy politické. Zaměříme se jednak na konkrétní znaky vycházející například z volby slov a slovních spojení, ale také na jednotlivé persvazivní techniky užívané politickými rétory či manipulativní a kooperativní strategie v rámci politických rozprav, které mají vliv na optimální průběh konverzace. Tyto koncepty budou následně v rámci analýzy využity k dokreslení obrazu toho, jak je rétorika Andreje Babiše realizována.

Dále nabídneme kapitolu věnovanou rovněž populismu, jeho různým konceptům a tomu, jak na něj nahlíží, či jak jej definují, různí autoři. Přiblížíme si populismus z historického hlediska a charakterizujeme některé z principů, které jsou populistickými řečníky v rétorice užívány. Pro potřeby naší práce budeme na populismus nahlížet jako na komunikační styl a představíme si několik jasných znaků, na základě kterých je populistická rétorika rozeznávána. S pomocí těchto znaků můžeme populistické řečníky rozdělit do určitých, vzájemně se překrývajících kategorií. Tyto znaky nám posléze také poslouží k vymezení zkoumaných kategorií v rámci analýzy rétoriky Andreje Babiše, abychom byli schopni určit, jakým způsobem jejich přítomnost v projevu využívá.

Následně bude rozebrána i zvolená metodologie, kterou je členská kategorizační analýza. Na základě tématu práce se budeme pohybovat v politickém diskurzu a pozornost bude zaměřena především základní kategorie my vs. oni, u kterých se kromě členů, jež do nich Andrej Babiš řadí, budeme věnovat kategoricky vázaným aktivitám a také charakterovým vlastnostem jim přisuzovaným. V kapitolách teoretické části práce bylo definováno několik dalších znaků, charakteristik a principů populistické rétoriky, které budou v jednotlivých příspěvcích rovněž zkoumány a ty signifikantní z nich budou nadále využity v naší analýze. Pro tyto účely budou vytvořeny jednoduché transkripty s očíslovanými řádky, které budou přiloženy v závěru práce a které pomohou usnadnit práci s textem jako celkem. Do analýzy budou poté vkládány pouze konkrétní pasáže pro ilustraci zkoumaného aspektu.

Samotná analýza bude tedy provedena v několika fázích. Nejprve se zaměříme na jednotlivé texty z hlediska členské kategorizační analýzy, ve které budou sledovány kategorie *my*, *oni* a *já*. Každý text bude analyzován zvlášť a následně bude vyhotovena interpretace získaných výsledků. Následně se zaměříme na již zmiňované signifikantní diskurzivní struktury a poté provedeme analýzu textů z hlediska rozpoznávání populistické rétoriky.

V samotném závěru práce bude spolu s transkripty navíc přiložena kapitola věnovaná kontextu provázanému s předkládanou analýzou. Připomeneme v ní jednak původ silného ekonomického postavení Andreje Babiše a jeho následný vstup na politickou scénu. Zmíněna bude také situace, za které v roce 2011 zakládal občanské sdružení Akce nespokojených občanů a jeho nečekaný úspěch v nadcházejících volbách do Poslanecké sněmovny, stejně jako některé kauzy a skandály, které jeho politickou kariéru provázejí. Vzhledem k časovému ukotvení analýzy, které se překrývá s dobou pandemie nemoci Covid-19, bude v rámci této kapitoly věnována pozornost také reáliím, které jsou s tímto virovým onemocněním spojené. Jedná se o velice výrazné celospolečenské téma, které dennodenně ovlivňuje lidstvo nejen zdravotně, ale především ekonomicky a politická zastoupení jednotlivých států jsou už více než rok nuceni jednak činit rozhodnutí, která zamezí dalšímu šíření této nemoci a jednak pracovat na minimalizaci ekonomických dopadů, které přichází spolu s jednotlivými omezeními.

1. Cíle práce a výzkumné otázky

Předmětem předkládané magisterské diplomové práce je analýza několika vybraných nedělních videopříspěvků současného českého premiéra a předsedy hnutí ANO Andreje Babiše na jeho osobním facebookovém profilu, a to v období od března 2020 do února 2021, tedy době pokrývající první rok pandemie nemoci Covid-19.

Videa, kterým se díky typickému začátečnímu pozdravu začalo přezdívat „*Čau lidi*“, jsou týmem Andreje Babiše vytvářena za účelem komunikace s občany a mají především sloužit jako doklad toho, kolik práce za uplynulý týden současná vláda vykonala. Rovněž jsou celkem efektivním kanálem umožňujícím komunikaci Andreje Babiše s českými občany. Umisťována jsou jednak na oficiální webové stránky a youtubový kanál hnutí ANO¹, největší dopad ovšem mají na osobním facebookovém profilu Andreje Babiše². Tato sociální síť byla proto zvolena nejen na základě velkého počtu uživatelů (podle agentury GroupM měl Facebook v České republice v roce 2019 5,3 milionu uživatelů³), ale rovněž na základě specifické základny příznivců a podporovatelů, které se mu zde dostává na rozdíl od jiných sociálních sítí. Rovněž jemu a jeho marketingovému týmu poskytuje dostatečně velký prostor pro vyjádření myšlenek. I proto je právě na Facebooku jeho komunikace specifičtější než například na Twitteru, který působí spíše jako sekundární kanál, neboť jsou na něj umisťovány pouze některá sdělení a často se na něm odkazuje na svůj Facebook nebo Youtube.

Pozornost bude zaměřena na to, jakým způsobem Andrej Babiš realizuje svoji populistickou rétoriku v souvislosti s pandemií Covid-19 na svém osobním facebookovém profilu. V tomto ohledu se prostřednictvím členské kategorizační analýzy zaměříme na jím užívané kategorie, přičemž pro naše potřeby po vzoru Nekvapila a Leudara (2006) volíme základní kategorie *my* a *oni*, které jsou v politických projevech často voleny s cílem odlišit se od soupeře, a rozšiřujeme je o konkrétnější kategorii *já*, vzhledem k evidentním sebepropagačním účelům zkoumaných videí.

Ke stěžejním oblastem zájmu bude patřit to, jakým způsobem Andrej Babiš realizuje polarizaci společnosti a jaké přisuzuje zkoumaným kategoriím vázané aktivity. Částečně se zaměříme rovněž na případné hodnotové zbarvení jeho výroků, zda se v jeho sebepropagačních videích objevují některé persvazivní techniky a do jaké perspektivy se v rámci svojí argumentace staví.

---

¹ www.anobudelip.cz, <https://www.youtube.com/user/anobudelip>

² <https://www.facebook.com/AndrejBabis>

³ Přehled zásadních trendů na sociálních sítích pro brandovou komunikaci. GroupM. [online]. [cit.15. 9. 2021].

Jakožto hlavní výzkumný cíl byla zvolena následující hlavní výzkumná otázka:

HVO:

Jak realizuje Andrej Babiš svoji populistickou rétoriku v souvislosti s pandemií Covid-19?

Odpovědi na ni se budeme snažit dosáhnout prostřednictvím několika dílčích výzkumných otázek, přičemž odpovědi na každou z nich budeme hledat napříč určenými zkoumanými jevy.

DVO:

1. Jaké kategorizační prostředky nahrazovaly základní členské kategorie *my* a *oni*?

Odpověď na DVO1 budeme hledat v rámci analýz jednotlivých videopříspěvků, ve kterých se zaměříme na to, jaké členy v projevech Andreje Babiše spadají do základních kategorií *my* a *oni*.

2. Jaké kategorizačně vázané aktivity jsou přisuzovány členům zkoumaných kategorií a proměňují se tyto aktivity v průběhu času?

I zde nám k odpovědi pomůže členská kategorizační analýza jednotlivých videopříspěvků. Předpokladem v této dílčí výzkumné otázce je to, že se Andrej Babiš bude držet typického modelu *my* vs. *oni*, pro který je typické vykreslení kategorie *my* v co nejpozitivnějším světle a v opačném přístupu ke kategorii *oni*.

3. Jaké pozitivní/ negativní rysy přisuzuje zkoumaným kategoriím *my*, *oni* a *já*?

Do jednotlivých tabulek v rámci členské kategorizační analýzy budou klíčovány i případně charakterové vlastnosti, které by se mohly v projevech Andreje Babiše objevit. Stejně jako v předchozí DVO je i zde předpokladem kopírování modelu *my* vs. *oni* v případě základních kategorií. Vzhledem k sebe-propagačnímu formátu nepředpokládáme, že by v rámci kategorie *já* došlo k vyzdvihování negativních rysů.

4. Z jaké perspektivy se Andrej Babiš ohledně pandemie Covid-19 vyjadřuje a jakým způsobem v rámci svých vyjádření argumentuje?

V tomto ohledu nás konkrétněji zajímá, jaké kategoricky vázané aktivity přisuzuje Andrej Babiš kategorii *já* a jak v jeho projevech probíhá polarizace společnosti při odlišování právě kategorií *já/ my* nebo *oni*.

5. Využívá Andrej Babiš v rámci zkoumaných příspěvků některé výrazné struktury, které by pro jeho projevy mohly být typické?

V tomto případě se budeme soustředit na výrazné jevy a rétorické strategie, které se v projevech Andreje Babiše objevují. Vybírat budeme z některých diskurzivních struktur popsaných v kapitole věnované politickým řečnickým projevům. Vzhledem k tomu, že analyzujeme pouze textovou stránku jeho projevu našim cílem není obsáhnout kompletně celou škálu těchto zvláštností, zaměříme se proto na některé signifikantní, které budou analýzu doplňovat.

6. Jaké prvky populismu jsme v rámci sledovaných příspěvků schopni odhalit?

Na základě rysů populismu, které si podrobně popíšeme v teoretické části, bude provedena operacionalizace tohoto pojmu s jejíž pomocí budeme následně tyto rysy sledovat v analyzovaných příspěvcích. Zaměříme se na to, který ze sledovaných rysů se objevuje nejčastěji a jaký to má dopad na řečnickovu rétoriku.

Analýza jeho komunikační strategie je přínosná nejen z toho důvodu, že po celé sledované období působí jako předseda největší politické strany na pozici premiéra České republiky, ale také protože patří k nejaktivnějším politikům na sociálních sítích, na kterých z velké části nesporně vystavěl i svůj politický úspěch.

2. Nová média

Díky rychlému rozvoji nových technologií, jako jsou mobilní telefony, počítače a počítačové sítě, v 80. a 90. letech minulého století, se vnímání médií jako takových přesouvá jiným směrem. Nová média však nepovažujeme za nová z historického hlediska, neboť současná média v budoucnu zastarají vedle médií novějších a každé médium bylo jednou ve svojí době tím novým.

Mezi hlavní rysy nových médií patří vzájemná propojenost, přístupnost uživatelů jak z pozice odesílatele, tak z pozice příjemce a široká škála jejich využití. Jedním z nejdůležitějších aspektů je změna komunikace z jednostranné na interaktivní. Dalším z výrazných rysů je také zvýšení kapacity sítí, což má pozitivní vliv na přenos signálu z hlediska kvality a rychlosti. Rychlý rozvoj technologie mobilních telefonů rovněž přispěl k tomu, že oblasti, kde je možné tato digitální média konzumovat, se stále rozšiřují a ubývá míst, která jsou digitálně hluchá.⁴ Lister (2009) v textu *New Media: Critical Introduction* k výše zmíněným rysům digitálních médií navrhuje dodávat ještě hypertextovost (vzájemnou provázanost textů mezi sebou a především možnost nelineárního čtení), virtualitu (různé typy teleprezentace), síťovost a simultánnost (nástup internetu a s ním i změny uspořádání společenských procesů s médii spojenými).⁵

Jak uvádí Macek (2011), všechny tyto vlastnosti jsou užívány pro jejich popis, to ale neznamená, že taková nutně musí být. Jejich interaktivita, mnohosměrnost a individualizovatelnost je ve srovnání s interaktivitou klasické televize takřka stejná, mnoho médií označovaných jako „nová“ často není síťovatelná ani hypertextová. S digitalizací televize a rozhlasu se rozdíl mezi „tradičními“ a „novými“ stírá ještě více.⁶

S pravděpodobně nejvyužívanějším přístupem ke kategorizaci nových médií, která slouží k jejich odlišení od médií tradičních, přišel v roce 2001 Lev Manovich ve své knize *Jazyk nových médií*. Všech pět zmiňovaných principů není zásadních pro všechna nová média v plném rozsahu, jde spíše o obecné tendence kultury, která se mění vlivem komputelizace. Čím silněji je komputelizace zakořeněná, tím více budou tyto tendence patrnější. Jako první Manovich uvádí **číslnou reprezentaci**. To znamená, že mohou být popsána formálně, matematicky, neboť jsou založena na digitálním kódu a jsou předmětem algoritmické manipulace, kdy je jednoduché snadným matematickým úkonem opravit případnou chybu.

---

⁴ McQuail 2009, s. 50-51.

⁵ Lister 2009, s. 13-46.

⁶ Macek 2011, s. 14.

Medium se tak stává programovatelným. Dále zařazuje **modularitu**. To znamená, že jednotlivé prvky médií (obraz, zvuk, tvar, jednání) jsou tvořeny samostatnými soubory vzorků a následně skládány dohromady. Modularita je dána číselnou reprezentací a má za následek, že výsledný produkt se skládá z vrstev, které lze libovolně a dle potřeby upravovat, případně úplně transformovat v produkt nový. Třetím principem je **automatizace**, která souvisí s číselnou reprezentací i modularitou. Díky prvním dvěma principům je možné zautomatizovat mnoho operací, manipulací a přístupů, kterých se využívá při tvorbě nových médií. Vzhledem k výše řečenému je už jasné, že nové médium není pevně daným předmětem, ale naopak se v prostoru vyskytuje v nepočítaně mnoho různých verzích sebe sama. Tento princip Manovich označuje jako **variabilitu**. Je založena na tom, že novomediální dílo lze modifikovat a přizpůsobovat individuálním potřebám konkrétního jedince. Zatímco u tradičních médií mohou vznikat identické kopie, které jsou dané tím, že vzorce těchto médií jsou pevně dané, nová média ze své podstaty dávají vzniknout několika různým verzím, které nejsou sestavovány člověkem (na rozdíl od médií tradičních), ale počítačově. Tento princip se jindy také označuje jako tekutost nebo proměnlivost. Nejpodstatnějším důsledkem komputeryzace nových médií se jeví jejich schopnost **překódování**, což je pátým a posledním principem a přirozeným důsledkem interakce kultury a digitálního světa. Počítače v současné době formují náš svět a z této pozice mají vliv i na kulturní úroveň nových médií, jejich formu, a především na jejich obsah. Osvojením si těchto pěti výše popsaných principů se člověk dostává blíže k jádru novomediální změny, lépe dokáže pochopit rozdíly mezi médii tradičními a novými, a především se mu otevírá mnoho nových rozměrů lidského chování a jednání.⁷

Pojem nová média v dnešní době zaštiťuje média, která bychom také mohli nazvat médii *interaktivními* (z důvodu možnosti interakce čtenáře s textem), *síťovými* (na základě toho, že je možné je vzájemně propojit do multiplexových sítí – internetu) nebo jednoduše *digitálními* (všechna jsou založena na digitálním kódování).⁸ Macek v hesláři Revue pro média uvádí definici: „V širším slova smyslu koncept digitálních médií zahrnuje celé pole výpočetních, computerových technologií a s nimi spojených datových obsahů, v užším slova smyslu se pak vztahuje pouze k počítačově, tedy digitální technologií mediované komunikaci.“⁹

Historii nových médií můžeme de facto rozdělit do čtyř stěžejních částí, které souvisejí s jejich postupným zdokonalováním. První období sahá až do 60. let minulého století a trvá

---

⁷ Manovich 2018, s. 66-86.

⁸ Macek 2013, s. 19.

⁹ Macek. *Nová média. Revue pro média: Časopis pro kritickou reflexi médií*. Cit. [7. 9. 2021]

přibližně do počátku 90. let. Jde o období, které je význačné pouze okrajovým zájmem, neboť nová média jako taková byla dosažitelná pouze pro několik málo zasvěcených jedinců – sálové počítače, hypertextové rozhraní, vznik mikropočítačů a počátky počítačových sítí. V rámci druhé etapy probíhající v polovině 90. let – tzv. sborníkové konjunktury – se internet dostává k širší veřejnosti a počet jeho uživatelů roste. Na konci 90. let přichází třetí etapa, která je význačná větším počtem technologií dostupných společnosti, jako mobilní telefony, DVD záznamové disky, osobní počítače s možností připojení k internetu, které se stávají součástí mnoha domácností. Čtvrtá fáze je zasazená do prvních desetiletí současného století a je dobou online sociálních sítí, internet kompletně pokrývá západní svět a připojení k němu je pro veřejnost běžnou, mnohdy nezbytnou, každodenní realitou.¹⁰ Z toho nám vyplývá paralela, že jak v současné době, tak i v minulosti jsou nová média považována za katalyzátory nebo i přímo konkrétní podněty ke změně politického jednání a komunikace.

---

¹⁰ Macek 2013, s. 32

3. Sociální média

Sociální média můžeme považovat za nejlepší příklad toho, co v současné době znamená pojem „nová média“. Silně ovlivňují způsoby lidského jednání a v západním světě jsou veřejností takřka zpravidla konzumovány na každodenní bázi. Jak jsme již přiblížili výše, ani České republice se tento trend nevyhýbá a sociální média u nás mají rovněž velkou základnu uživatelů, která se postupně rozrůstá.

Fuchs (2014) v knize *Critique, Social Media and the Information Society* poukazuje na skutečnost, že sociální média nelze jednoduše vymezit a že na jejich jasné definici nepanuje všeobecná shoda, neboť tento pojem v sobě zahrnuje nejen sociální sítě (social network sites), tak i osobní blogy, kolektivně spravované internetové encyklopedie či jiné stránky s různorodým obsahem, který spravují jejich jednotliví uživatelé.¹¹

S podobným problémem se potýká i danah m. boyd v příspěvku *Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship*, kde sociální sítě vymezuje na základě tří principů. V jejím podání se jedná o webové služby, které dovolují konkrétním jedincům (1) vytvářet veřejné (či poloveřejné – *semi-public*) profily v ohraničeném systému, (2) v rámci kterého si můžou zvolit seznam uživatelů, se kterými budou výstupy ze svého profilu sdílet a (3) sledovat v tomto systému seznam propojení učiněných jak z vlastní iniciativy, tak i ze strany ostatních uživatelů. Princip vytváření těchto propojení se liší u každé sociální sítě, podstata ovšem zůstává stejná.¹² Zmíněné charakteristiky napomáhají odlišit sociální sítě od jiných sociálních médií.

Stránky sociálních sítí jsou jedinečné ne proto, že umožňují setkávání a spojení naprostých cizinců, ale spíše proto, že jednotlivcům umožňují formulovat a veřejně zviditelnit své sociální vazby. To může v konečném důsledku – zpravidla přes společnou vazbu s jiným jedincem – vyústit ve spojení lidí, kteří by se jinak v offline světě nesetkali. Na většině sociálních sítí jejich uživatelé ovšem nehledají nové přátele a nová spojení, nýbrž jim primárně slouží k tomu, aby udržovali kontakt s těmi, se kterými si již sociální vazbu vytvořili v minulosti.¹³

Současné sociální sítě už ale nejsou využívány pouze ke kontaktování ostatních jedinců. Často se stávají zdrojem nejen zábavy, ale také nových informací ohledně aktuálního dění. Každému uživateli dávají možnost předávat tyto získané informace dál, případně je vytvářet

---

¹¹ Fuchs 2014, s. 4.

¹² boyd 2008, s. 211.

¹³ boyd 2008, s. 211.

a šířit mezi své přátele a sledující. S tím souvisí i případná možnost manipulace s fakty a ohýbání pravdy ku vlastnímu prospěchu, proto se užívání sociálních sítí pojí s notnou dávkou zodpovědnosti a kritického myšlení při přejímání jakýchkoliv informací zde zveřejněných.

S užíváním sociálních sítí se také úzce pojí potřeba náležet a potřeba afiliace. Baumeister a Leary (1995) tuto skutečnost popisují jako silnou tendenci k vytváření a udržování alespoň minimálního množství trvalých, pozitivních a významných interpersonálních vztahů. Je spokojována na základě dvou kritérií. Tím prvním je potřeba častých a afektivně uspokojivých interakcí s několika dalšími lidmi, přičemž k nejefektivnějšímu uspokojení dochází, jedná-li se o opakovanou komunikaci se stejnou skupinou lidí. Druhým kritériem je to, že tyto interakce probíhají v kontextu časově stabilního rámce a s (vzájemnou) myšlenkou na blaho, prospěch a spokojenost toho druhého.¹⁴ I proto mají uživatelé sociálních sítí tendence upadat do „sociálních bublin“, ve kterých se setkávají lidé se shodnými názory a pohledy na svět. Takové skupiny jsou lehce manipulovatelné a snadno zneužitelné např. k šíření dezinformací. Tito jedinci nabývají dojmu, že názor sdílený v této skupině musí být nutně pravdivý, protože jim ho nikdo z jejich blízkého prostředí nevyvrací.

Macková (2017) uvádí, že sociální sítě se k prezentaci politiků a politických subjektů začaly využívat takřka okamžitě po jejich rozmachu, a to i přesto, že nejsou primárně chápány jako politický prostor, ale spíše jako prostor pro sebe prezentaci. První masivní politickou kampaň na sociálních sítích vedl v roce 2008 Barack Obama, který kromě již tehdy populárního MySpace využil především Facebook a mobilní technologie.¹⁵

V rámci naší domácí politické scény patří Andrej Babiš k nejvýraznějším politikům působícím na sociálních sítích. Jeho osobní profil má dokonce vyšší počet sledujících než hnutí ANO 2011, jehož je předsedou. V případě počtu sledujících na facebookových profilech bylo toto číslo v dubnu 2022 více než dvakrát vyšší – facebookový profil hnutí ANO 2011 cca 100 tisíc, osobní profil 242 tisíc.

---

¹⁴ Baumeister a Leary 1995, s. 497

¹⁵ Macková 2017, s. 31.

4. Politická komunikace

Jan Křeček (2013) na termín politická komunikace nahlíží ze dvou různých perspektiv a vysvětluje, že buď ji můžeme považovat za vědecký obor, nebo za komunikování politiků v praxi. Z pohledu vědeckého oboru se jedná o interdisciplinární průnik mediálních studií, komunikačních studií a politologie, které se dále rozvětňuje na základě konkrétních oblastí zájmu. K těm nejčastějším tématům, kterými se politická komunikace zabývá patří volební kampaně, občanská angažovanost, mezinárodní vztahy, nová média nebo vztah médií a politických aktérů.¹⁶

V druhém pojetí se jedná o objekt zájmu popsaného vědeckého oboru. Abychom dokázali správně určit, co stále považujeme za politické komunikování, je důležité kromě konkrétního sdělení znát i komunikační kanál a účinek sdělení, především ale podavatele a také adresáta.¹⁷ Při bližším pohledu na politické aktéry můžeme politické komunikování rozdělit do tří úrovní. Tou první je myšlena veškerá komunikace probíhající mezi politiky, v rámci které se obě strany snaží dosáhnout nějakých cílů. Na druhé úrovni se nachází veškerá komunikace, která proudí k politikům od nepolitických aktérů. Třetí úroveň jsou rozpravy o politických aktérech a jejich aktivitách od nezúčastněných osob. S tímto se setkáváme například ve zpravodajství nebo v rámci diskuzí o politice.¹⁸

S vývojem technologií a nových médií se přirozeně vyvíjela i politická komunikace. Blumler a Kavanagh (1999) na základě tohoto vývoje, a jím ovlivněné proměny způsobené v probíraném odvětví, definují tři různé „věky politické komunikace“.

Věk jedna trvá přibližně od konce druhé světové války do 60. let minulého století. Politická komunikace je v této éře spjata s podřizováním se silným politickým hlasům, média byla nástrojem k udržení moci a mnohdy byla v rukou vůdčích osobností politických stran (stranický tisk). Na věk jedna navazuje věk dva, který trvá od 60. do 80. let minulého století, stranická loajalita se pomalu vytrácí a vazby mezi politickou stranou a lidmi slábnou. Do popředí se dostává celostátní vysílání, které pomohlo politickou komunikaci rychleji dostat k širšímu publiku. Věk tři je provázen množstvím médií, která jsou všudypřítomná, velmi rychlá a mají velký dosah. To politickou komunikaci značně ulehčuje, stává se permanentnější, je decentralizovaná a konkrétnější.¹⁹

---

¹⁶ Křeček 2013, s. 7-8.

¹⁷ Křeček 2013, s. 9-10.

¹⁸ McNair 2003, s. 4.

¹⁹ Blumler a Kavanagh 1999, s. 211-213.

Blumler (2016) tuto triádu později doplňuje ještě o věk čtyři, který je význačný procesem mediace politického obsahu skrze média a rozšíření užívání komunikace skrze internet. Za stěžejní rys tohoto období považuje rychlé a masivní šíření nových médií a jejich nejrůznějších inovací.²⁰ Politika jako taková se na v této éře na média hodně orientuje, neboť jednotliví političtí aktéři jsou si dobře vědomi postavení médií v této době. Ač byla přítomna i ve všech v předchozích érách, ve věku čtyři dochází k silné mediatizaci, kdy médiím a jejich uspořádání a principu fungování politici přizpůsobují své vystupování na veřejnosti. To se ukazuje například na časech volených pro tiskové konference a brífinky, způsobu vyjadřování, či snaze zaujmout. Pozorujeme ji ale například také ve vůli politiků kontrolovat a ovládat média, v rámci politických stran probíhá pravidelné analyzování médií, plánují se mediální výstupy atd. Bez mediální agendy v současné době prakticky nejde politicky fungovat a tento fakt je nejvíce patrný v období předvolebních kampaní, kdy se političtí aktéři snaží co nejvíce proniknout skrze obrazovky a tisk do podvědomí nerozhodnutých voličů. S tím souvisí také profesionalizace politické komunikace. Političtí aktéři nyní zpravidla zaměstnávají celé týmy profesionálů, kteří se starají o to, aby jejich klienti působili v médiích dobře a o to, aby byli veřejnosti vykreslováni v nejlepším světle.²¹

Macková (2017) poukazuje i na to, že stále se rozšiřující mediatizace ovlivňuje například i princip, jakým jsou vybíráni političtí lídři, důraz se klade na komunikační schopnosti a práci s médii, nebo proces tzv. „celebritizace“, kdy stále více slavných osobností vstupuje do politiky, přičemž start této kariéry mají usnadněny vlastní mediální známostí či bohatými zkušenostmi s jednáním s médii. To je výhodné i pro politické strany, které je do vlastních řad přijímají, neboť ve volební kampani mohou využít jejich popularitu ke zviditelnění.²²

Macková (2017) rovněž zmiňuje i negativní jev souvisejícím se čtvrtým věkem politické komunikace. Tím je znejistění občanů, jakožto konzumentů mediálních obsahů, jejichž důvěra jak v média, tak i politiku slábne, což může být způsobeno například tím, že jsme vystaveni většímu množství informací než v minulosti, a proto častěji dochází k jejich zpochybňování. Informacemi o politickém i veřejném dění jsme zahlceni více, než se dalo očekávat a díky rozmachu specializovaných televizních kanálů, zpravodajských webů a mobilních aplikací máme zajištěno, že nás nejnovější zprávy zastihnou v podstatě kdekoliv. Díky možnosti selektivního výběru navíc můžeme přijímat pouze takové zprávy, které nás zajímají.²³

---

²⁰ Blumler 2016, s. 24-25.

²¹ Macková 2017, s. 21-22.

²² Macková 2017, s. 23.

²³ Macková 2017, s. 23-24.

5. Politické řečnické projevy

Podstatou politických řečnických projevů je několik základních funkcí. Jedná se o funkci informativní, persvazivní a rituální, s jejichž pomocí vytváří řečník realitu, která jej odlišuje od zbytku světa a kterou dokáže vnutit určitému publiku a získat si tak jeho porozumění. Velmi účinným nástrojem je politikům v tomto samozřejmě jazyk, respektive řeč. Při vytváření modelu světa, který podléhá ideálům, apelují disponenti propagandy na určité vlastnosti, jejichž význam je natolik výrazný, že jsou schopny ovlivnit utvoření souhlasného názoru u adresátů projevu. Tyto vlastnosti jsou vesměs pozitivního rázu, protože je díky tomu jednodušší popisovat námi nahlížený svět jako „ten dobrý“ a z toho důvodu i lépe akceptovatelný. Do role protivníka proto staví „zlý svět“, který je potřeba pokořit. Polský jazykovědec Jerzy Bralczyk (dle Lotko 2009) v rámci tohoto dobrého světa popisuje osm kategoriálních rysů: důležitost, obecnost, blízkost, nutnost, správnost (resp. pravdivost), koherentnost, pokrokovost a trvalost. Díky těmto propagovaným pozitivním rysům a vlastnostem dochází k postupnému přijímání daných jevů a předkládaný svět se jeví jako atraktivnější. Tato důvěra poté pomáhá utvrdit vztah mezi autorem a recipientem, přičemž právě vybudovaná identita politického mluvčího se staví do cesty případnému myšlenkovému rozporu, což je velmi výhodné pro požadovanou propagandu, zejména například tu totalitní. Tyto kategoriální znaky jsou v politických projevech většinou indikovány pomocí nejrůznějších jazykových prostředků, především lexikálních.²⁴

Znak **důležitosti** je zpravidla vyjádřen četným užitím adjektiv s primárním i metaforickým významem, jako jsou například *hlavní, základní, fundamentální, důležitý, klíčový, čelní, bezprecedentní* apod. Případně je jejich význam ještě dále zesílen superlativem, adverbii (např. *velmi, zvláště, výjimečně* atd.) nebo slovem *ještě* v kombinaci s komparativem (*ještě důležitější*) a vazbami jako *jeden ze základních, jedním z klíčových* atd. Vzhledem k nadužívání podobných adjektiv jsou jejich významy postupně sémanticky vyprazdňovány. Z toho důvodu se přistupuje k označení něčeho za *nejdůležitější* nebo *zvláště důležité*, přestože jde o něco „pouze“ důležitého. Důležitost je v některých případech rovněž vyjadřována i substantivy v metaforickém užití slovy jako *základ, klíč, fundament, jádro* nebo více sofistikované *ambice, duch, vize* atd. Podobně působí také tzv. verba dicendi (slovesa promluvy) jako například *zdůrazňovat, akceptovat, podtrhnout* apod. V rámci výstavby textu se tato slovesa významně podílí na jeho hierarchizaci.

---

²⁴ Lotko 2009, s. 117-118

Faktor **obecnosti** je v politických projevech dosažen pomocí klíčových slov jako jsou výrazy *každý, všichni, plný, celý, masy, široký, mnoho, řady, miliony* apod., jejichž použití má silně persvazivní význam. Řečník jimi zdůrazňuje univerzálnost svojí politiky, poukazuje na jednotu a tím, že ji tímto způsobem majorizuje se snaží ztížit její odmítání. Častá jsou i slovní spojení jako *všichni naši občané, celý náš region, široký ohlas* apod. nebo kvantifikátory (zájmena *každý, všichni*) obecně.

Blízkosti mezi politickým řečníkem a recipientem je většinou dosahováno pomocí emotivního působení, přičemž cílem je pocit ztotožnění. Z toho důvodu jsou hojně využívána zájmena *my* a *náš*, která mají pomoci formulovat společné zájmy (*my chceme, my víme, my dokážeme*) nebo dokazovat skupinovou a časovou soudržnost (*naše doba, naše společnost, naše strana*) a vyjádřit společné cíle (*naše společné úsilí, naše ideály*). Pocit skupinové soudržnosti mají podpořit i výrazy s různými ideologizujícími obsahy, jako jsou například *vlast, tábor, rodina*. Dále jsou využívána i slova, která zdůrazňují blízké spojení všech účastníků této sociální interakce, např. *přátelství, partnerství, spolupráce, blok, integrace, spojení* apod. V totalitní propagandě byly tyto výrazy ovšem užívány natolik hojně, že se většinou objevovala automaticky ve spojení s určitými vlastnostmi, slovo *přátelství* bylo například užívání ve spojení s atributy *neformální, nerozborné, skutečné, opravdové, socialistické, trvalé* apod.

Kategorie **nutnosti** je tzv. pantemporální, v politické propagandě je užívána v souvislosti s nutností historickou, nutností současnosti i nutností budoucí. K tomuto tématu jsou řečníky často vázány slova jako *úkol, cesta, zájem, důsledek* apod. zdůrazněné navíc ještě adjektivy jako *jediný, správný* nebo *nutný* atd. Častá jsou i modální přídavná jména rázu *nepopíratelný, neodvolatelný, nenarušitelný, neodvratný* atd. a příslovce typu *pouze, jen, výjimečně, výhradně* apod. Zhuštěním takových výrazů dochází ke gradaci pocitu nutnosti jednání.

S nutností je těsně spjat i znak **správnosti**, který je jejím důsledkem. Hovořící proto často využívá odkazů na minulost, neboť ta dokáže jeho slova potvrdit. Je užíváno slovních spojení jako *historická pravda, historické opodstatnění, svědectví dějin* apod. Pro zvýšení věrohodnosti takového tvrzení je často využíváno odvolání se i na vědeckost problematiky (*Je vědecky prokázáno..., Je autentickým faktem...*). Požadované podobnost s vědeckými texty je dosahováno také hojným užíváním vědecké terminologie a cizích slov (např. *příčina, konkrétní, ukazatel, kritérium, důkaz* apod.).

Soudržnost (faktor **koherentnosti**) se v politických projevech objevuje v několika různých podobách. Svět předkládaný v takových projevech je potřeba vykreslit jako soudržný, homogenní a uspořádaný, aby si řečník zajistil posluchačovo uspokojení z pocitu, že vnějším

okolí rozumí. Užívány jsou podstatná jména jako *system, struktura, jednota, identita, svazek* v kombinaci se vhodnými atributy (*morálně politická jednota, harmonické spojení, pevný svazek* atd.). Řečníci si často pomáhají také slovesy jako *vyplývat, sjednotit, integrovat* apod. Množství konektorů, které v těchto textech nacházíme, je způsobeno především hojným užíváním implikace v rámci argumentace v textu (*a proto, proto také, jmenovitě* atd.), parataktických spojek (*jak – tak, nejen – ale i, nejen – nýbrž také* atd.). Objevovat se v takových případech mohou i řady slov s koincidentním vztahem (*Práce – zdraví – spokojenost; Musíme dále prohlubovat, rozšiřovat a upevňovat jednotu;* atd.).

V neposlední řadě je potřeba se v rámci politických projevů blíže podívat na zdůrazňování proměnlivosti našeho světa s důrazem na opodstatnění konkrétních činů. Faktor **pokrokovosti a trvalosti** je vyjadřován například klíčovými slovy jako *pokrok, pokrokovost, progresivita, rozvoj* apod. nebo naopak slovy, která jim přirozeně stojí v opozici, tedy *zpátečnictví, zaostalost, konzervatismus, stagnace* atd. Tato kategorie je ovšem v politickém světě velmi relativní a k jejímu rozlišení je potřeba se zaměřit na konkrétní specifikaci zkoumané strany. Četně se setkáváme se slovními spojeními typu *další pokrok, trvalý pokrok, dynamický rozvoj* apod., případně kauzativními slovesy jako *je rozvíjet, prohlubovat, rozšiřovat, upevňovat, zdokonalovat* a další. Řečníci a jejich politické texty se jimi snaží dosáhnout představy toho, že proces rozvoje a pokroku je důsledný. I tyto jazykové prostředky s sebou nesou jasnou persvazivní funkci, která je zapříčiněna, mimo jiné, i jejich četností v textu.²⁵

Van Dijk (1997) v knize *Discourse as Structure and Process* poskytuje přehled některých diskurzivních struktur, které jsou analyzovány v politických řečnických projevech. Zmiňuje například **témata, textová schémata a argumentaci** (potažmo argumentační fauly) nebo **sémantické zastírání či zesilování významů** různých slov pomocí přídavných jmen a příslovcí s cílem vyvolat v adresátovi konkrétní dojem. Právě sémantická hra s významy slov je spojená s ideologickým čtvercem, který je s analýzou politického diskurzu pevně spjatý. Dijk dále uvádí ještě manipulaci se **syntaktickým stylem**, jako je například hojné využívání zájmen a úprava slovosledu. Výrazným bodem je rovněž sledování **slovní zásoby** daného řečníka, především užívání eufemismů nebo dysfemismů, expresiv nebo jiných výrazných formulací, či zaměření pozornosti na **rétorické zvukové repetice**, jako jsou v dnešní době již ne příliš časté aliterace, anafora či rým, a **tropy**, mezi které řadíme metafory, metonymie a ironii. V případě analýzy politického projevu z pragmatického hlediska Dijk nabízí možnost zaměření na konkrétní **řečové akty**, tedy s jakým záměrem je

---

²⁵ Lotko 2009, s. 118-121.

výrok vyřčen, či **interakci**, která je sice častější v projevech mluvených (jejím záměrem může být například potlesk, smích nebo dojetí), objevují se i v projevech psaných, a to například formou řečnických otázek, jako je tomu právě v případě naší analýzy (viz dále).²⁶ Pro účely naší analýzy bude pozornost zaměřena pouze na některé vybrané struktury, které se v rámci projevů Andreje Babiše objevují. Naším cílem není obsáhnout celou škálu, ale spíše s pomocí některých signifikantních prvků dokreslit řečnický styl, ke kterému se Andrej Babiš uchyluje.

5.1 Persvazivní techniky užívané v politických projevech

Edvard Lotko v knize *Kapitoly ze současné rétoriky* řadí k častým persvazivním způsobům a postupům užívání **eufemismů** a uvádí hned několik příkladů. V praxi totalitních projevů se například namísto přímého označení skutečnosti jako *protest* nebo *demonstrace* užívalo spojení společenský *neklid*, *těžké období* nebo *mimořádná společensko-ekonomická situace*, které mají slabší ráz a zároveň působí méně konkrétně než přímé vyjádření nebo pojmenování problému.

Za další hojně se objevující koncept považuje užívání **metafor**, typicky sportovních nebo válečných jako jsou například vyjádření typu *být v první linii*, *jít do útoku*, *časovaná bomba*, *hrát čistou hru*, *někoho vyšachovat* apod., případně metafor z lékařského prostředí (*ozdravení našeho hospodářství*, *zrychlení tepu organizace*, *další negativní syndrom*) či technických metafor (*motor přeměn*, *mechanismus přestavby*). Významným historickým, ale i současným, problémem se jeví časté používání válečné metaforiky a je vyžadována její „demilitarizace“ z toho důvodu, že taková slova mohou z úst mnohých politiků působit příliš agresivně a podněcují myšlenku, že se někde nachází nějaký nepřítel, kterého je potřeba nenávidět, případně porazit nebo úplně zničit.

Dále se Lotko věnuje využívání **presupozic**, tedy tzv. vyjadřování mezi řádky, a jako příklad uvádí výroky typu *Svou ekonomiku si rozvrátit nedáme* nebo *Naše názory na privatizaci jsou neměnné*, které evokují důslednou a silnou vládu. Do této kategorie můžeme zařadit i informace prezentované politiky, které jsou automaticky považovány za pravdivé.

Do kategorie persvazivních technik řadí Lotko i časté užívání **hodnotících slov** nebo slovních obrátů, které jsou často emocionálně zbarveny. Sem spadají výrazy jako *rychlejší rozvoj*, *širší spolupráce*, *pozitivní výsledek*, *provokativní vystoupení* apod. Autoři politických projevů se mnohdy, pravděpodobně z důsledku nedůvěry v dostatečnou výstižnost slov, uchylují k pleonastickým výrazům jako *vzájemná spolupráce*, *aktivní činnost*, *reálná skutečnost* apod.

---

²⁶ Dijk 1997, s. 2-15.

Oblíbenou kategorií jsou v rámci výstavby politických projevů i **slogany**, pod kterým si můžeme představit buď nějakou jednu neustále opakovanou myšlenku nebo jakési aktuální módní heslo či stručné a jednoduché vyjádření určité myšlenky. Slogan plní především tři různé funkce, (1) kontaktní, v rámci které vytváří pouto mezi komunikujícími, (2) aktualizační, která slouží k upoutání pozornosti silou volených slov a (3) sumarizační, která nabízí výčet možností a shrnutí. Je jednou z neúčinnějších zbraní politického boje a z toho důvodu je hojně využíván především v politických kampaních, neboť cílí na nadšení nebo nenávisť a politické city obecně (*Zvítězíme, protože jsme silnější!*).

Významným jevem je i využití **negace**, která v politických projevech pomáhá zdůraznit kontrast a přidává tak vyjadřovanému obsahu na důležitosti a vyznívá působivěji. Setkáváme se potom s výrazy jako *Nelze nesouhlasit s tím, že ...; Nechceme zlepšovat pouze ..., ale také...* apod.²⁷

5.2 Módní slova a expresivita

Za módní považuje Lotko slova nebo slovní spojení, která jsou jednotlivými uživateli komunikace používány někdy až příliš často i bez ohledu na jejich funkčnost nebo srozumitelnost. S podporou takových módních jazykových prostředků souvisí jednak (1) snaha o začlenění do vybrané skupiny lidí, jednak (2) snaha o posílení vztahů uvnitř takové skupiny a rovněž (3) snaha o zvýšení prestiže v rámci takové skupiny nebo upevnění postavení.

Autoři politických projevů využívající módních výrazů se jejich prostřednictvím snaží vnést do svého textu oficiální způsob vyjadřování. V době pražského jara se v projevech například zvýšila četnost užití slova *prostor* (*vytvořit prostor pro jednání, prostor pro diskuzi* atd.), po roce 1968 se do veřejných projevů začalo vkrádat přejaté slovo konsolidace, které sice působilo vzdělaně, velká část českých občanů mu ovšem nerozuměla. Do stejné kategorie v této době spadaly rovněž slova *zabezpečení* a *dopad* nebo *neformální*, které s sebou do dnešní doby nese spíše punc zastření toho, že ve skutečnosti jde o formální záležitost, a slovo *rezervy*, jež bylo používáno jako eufemismus k nedostatku.

V dnešní době patří k módním výrazům užívaných v politických textech a projevech slova jako *artikulovat, iniciovat, časový horizont, masivní atak, financování z balíčku, image* a také třeba spojka *nicméně*. Výjimečné postavení mají v tomto ohledu už dlouhodobě slova *otázka* a *problém*, která jsou užívána k dodání puncu prestiže, když o ni primárně nejde (např.

---

²⁷ Lotko 2009, s. 121-123

setkáváme se s problémy romské otázky; musíme se zabývat otázkou problému výstavby strany).

Expresiva jsou často využívána politickými aktéry k označení jiných politiků, kteří jsou jejich protivníky. Obvyklá jsou například nálepková pojmenování jako *žvanil, fňukal, plačka, držgrešle* apod. To pouze dokazuje, jak jednoduché je pro některé aktéry sklouznout k chybné argumentaci ad hominem, která se v politických střetech jeví jako snadná cesta k vítězství. Ve skutečnosti však tato silná slova působí spíše škodlivě.²⁸

5.3 Kooperativní a manipulativní princip v komunikaci

Kooperativní verbální chování je takové chování, při kterém všichni členové dané komunikace spolupracují a pomocí dodržování určitých zásad a pravidel se snaží dosáhnout co největšího porozumění, aby komunikace byla maximálně efektivní. H. P. Grice (1975, dle Lotko 2009) formuloval čtyři zásady vycházející z kategorického imperativu „buď kooperativní“, které v sobě zahrnují obsahovou i formální stránku sdělení a jsou označovány jako **kooperativní princip**, **maximy konverzační logiky** nebo také **komunikační maximy**. Řadí mezi ně pravdivost, míru, relevantnost a jasnost informace.²⁹

Pravdivost informace (maxima kvality)

„Říkej jen to, o čem jsi přesvědčen, že je to pravda, neuváděj vědomě nepravdivé informace, nemluv o věcech nepodložených, nezkresluj informace.“

Dodržení této maximy vede ke vzájemné důvěře mezi aktéry, což je jednou z hlavních podmínek účinné komunikace. K jejímu porušení dochází, pokud řečník často odbíhá od tématu komunikace, užívá protimluvy, zařazuje do svých promluv hyperboly a metafory (to především v politické mluvě), nadužívá ironii nebo zkrátka lže.³⁰

Míra informace (maxima kvantity)

„Sděľuj přiměřené množství informace, buď dostatečně informativní, nebuď mnohomluvný ani příliš stručný.“

---

²⁸ Lotko 2009, s. 124-125.

²⁹ Lotko 2009, s. 150.

³⁰ Lotko 2009, s. 150-151.

Tato maxima je porušována, pokud řečník ve svojí promluvě záměrně volí takové konstrukce, které jsou vždy pravdivé nebo vždy nepravdivé (tzv. tautologie), případně přeceňuje (podceňuje) míru znalostí u jeho posluchačů či komunikačních partnerů.³¹

Relevantnost informace (maxima důležitosti)

„Formuluj své sdělení tak, aby obsahovalo jen to, co je vzhledem k cíli a řečové situaci pro posluchače důležité.“

Tato zásada je zpravidla porušena tím, že řečníci dělají během svého proslovu narážky (obvykle ironické), které s probíraným tématem nesouvisí, což pro některé posluchače může být obtížné rozšifrovat, uvádí tzv. asociační klíče, což jsou asociační řady a řetězce, jejichž cílem je odvedení pozornosti od původního tématu, případně danou informaci předávají až nápadně rezervovaně, aby se tak vyhnuli nepříjemnostem.³²

Jasnost informace (maxima způsobu)

„Vyjadřuj se jasně a jednoznačně, vyhýbej se dvojznačností, nepřehledností.“

Řečníci tuto zásadu porušují v případech, kdy se uchylují k vyjadřování mlhavému, vágnímu (nemusí být nutně záměrné, může jít o neschopnost správně vystihnout myšlenku), dvojznačnému, přehnaně eliptickému nebo nadužívají generalizace.³³

Opačným pólem kooperativní komunikace je komunikace manipulativní. Za takovou je považována, pokud alespoň jeden z aktérů v jejím průběhu něco předstírá, překrucuje fakta nebo se je například snažím různými způsoby maskovat s jediným účelem – mít z této interakce jakýkoliv prospěch. Manipulací se rozumí snaha o ovládnání druhého (klasicky například mocensky nebo politicky), což můžeme považovat za negativní vliv na úspěšnost probíhající komunikace. Stupeň manipulovatelnosti se u každého jedince liší. S těmi, kteří jsou nezkušení, více důvěřiví a nepřemýšliví a vůbec nejlehčeji zmanipulovatelná je mentálně nesamostatná část populace. V rámci jazykové manipulace můžeme zaznamenat dva způsoby, jak probíhá – **kognitivní** a **emocionální**. První zmiňovaná je založena například na vztahu objektů a jednotlivých výrazů, které tyto objekty pojmenovávají, případně na využití nekonkrétních kontextů se slovy nejasného významu. V takovém případě pozorujeme že ač řečník užívá zjevně nepravdivé výroky, jsou publikem, případně ostatními účastníky

---

³¹ Lotko 2009, s. 151.

³² Lotko 2009, s. 151-152.

³³ Lotko 2009, s. 152

komunikace, přijímány jako pravdivé na základě toho, jak řečník tyto výroky předkládá a jaké volí výchozí předpoklady. Druhý typ zneužívá, jak už název napovídá, jazykové výrazy označující emoce a emocionální postoje. Řečník jich užívá během svojí promluvy, aby jimi doplnil předávané věcné informace a s jejich pomocí text pomyslně zjemnil. Díky tomu se primárně dotkne nejprve podvědomí jeho posluchačů, kteří jej racionálně začnou zpracovávat až posléze, což má za následek velké zkreslení přijaté informace. K manipulativnímu (ať už emocionálnímu či kognitivnímu) jednání řečníci nejčastěji využívají jednu z níže popsanych manipulativních strategií.³⁴ Lotko (2009) uvádí tyto:

Strategie „ano – ale“

Jedná se o strategii, která pracuje s falešným pozitivním hodnocením a následně navázanou paradoxní negací. První část si klade za cíl zbrzdit dopady té druhé. Pronesený výrok poté nebudí v oponentovi či případně publiku až tak negativní pocity, neboť z první části věty získá dojem, minimálně zdánlivého, souhlasu, v rámci kterého je možné nalézt cestu ke vzájemné shodě.

Strategie opačného názoru

Řečník, který nesouhlasí s názorem svého oponenta využívá této strategie takovým způsobem, že záměrně negativní hodnocení jeho promluvy volbou výrazů. Jako příklad můžeme uvést „*Nikdy nemáš pravdu,*“ „*Ty tomu ale vůbec nerozumíš,*“ „*Vždy to uděláš špatně,*“ „*To nemůžeš přece myslet vážně,*“ apod. Snaží se jej tak v očích případných dalších posluchačů shodit.

Strategie bagatelizování partnerovy výpovědi

Tato strategie funguje na principu překroucení obsahu některé, zpravidla z kontextu vytržené, části výroku komunikačního partnera. Ta je poté uvedena v záměrně nesprávné analogii k jinému výroku či případu nebo je publikem pochopena špatně a jinak, než bylo původně zamýšleno.

Strategie odvolání se na autority, resp. „na všechny“

Záměrná volba slov a výroků s cílem vzbudit v posluchači dojem, že mluvčím předkládaný názor je ten, který zastává většina, a tudíž by se jej měl držet také. K tomu jsou často

---

³⁴ Lotko 2009, s. 152-153.

využívány uvozovací věty jako „*Každý přece ví, že...*“ nebo „*Je všeobecně známo, že...*“. Tato strategie je velmi oblíbená u populistických řečníků, kteří jejím prostřednictvím apelují na selský rozum běžného občana a poskytují jim těmito vyjádřeními oporu a utvrzení v názoru na určitá témata.

Strategie úmyslně nesjednotit konceptuální význam výrazu

Tato manipulativní strategie se snaží o to, aby každý z aktérů komunikace považoval za předmět řeči něco jiného.

Strategie lži

V tomto případě se jedná o záměrné porušování kooperační maximy kvality. V mnohých případech nemusí jít o lež jako takovou, ale spíše o úmyslné zatajení pravdy či její částečné překroucení. I tato strategie je oblíbenou praktikou populistických řečníků.

Strategie kladení zbytečných otázek

V tomto případě řečníci často a záměrně využívají hodnotící a řečnické otázky, pomocí kterých se snaží o odlišné vyznění promluv oponenta a upozornění na sebe v lepším světle. Lotko (2009) uvádí např. „*Pane předsedo, vy jste pravděpodobně dost dobře neposlouchal, když jsem zde před chvílí o této věci podrobně hovořil, že?*“ V tomto konkrétním případě má tato promluva v posluchači pravděpodobně vzbuzovat dojem, že řečníkův oponent není schopný s druhým řečníkem udržet v komunikaci krok.³⁵ Tato strategie je ze své podstaty účelně využívána především v prostředí politických debat.

---

³⁵ Lotko 2009, s.152-153.

6. Koncept populismu

Počátek akademického vnímání evropského populismu se datuje přibližně od 80. let minulého století, ale například v Latinské Americe se populistické strany objevovaly dříve (60. léta minulého století a první pokusy o hospodářskou a politickou integraci). V období četných společenských přeměn se dařilo nově vznikajícím politickým stranám, které těžily z nedůvěry ve strany stávající. Společnost trápily nové problémy, klesaly příjmy, rostla nezaměstnanost a s ní i nerovnost mezi jednotlivci. Tradiční politické strany nebyly schopny na tuto skutečnost adekvátně reagovat, nedokázaly ji správně uchopit a nabídnout řešení, a proto se nedůvěra v jejich činnost a schopnosti prohlubovala. Na scéně se začala objevovat témata jako životní prostředí, zájem o mírové hnutí, možnosti pomoci zemím třetího světa, multikulturalismus nebo feminismus. Spolu s těmito otázkami ovšem vystoupily i nově vzniklé politické strany, které vnesly do politického světa čerstvý vítr a díky dobře zvolené komunikační strategii začaly rychle získávat i voličskou základnu. Na základě analýz jejich rétoriky se jim začalo říkat strany populistické.

Jednu z prvních studií zabývajících se populismem předložila už v roce 1981 Margaret Canovan, která došla k závěru, že sice můžeme rozlišit několik druhů populismu, ale všechny se shodují v jednom bodě, a to soupeření a vyrovnávání sil mezi běžným lidem a elitami. Tento znak je dodnes považován za jeden z hlavních rysů populismu.³⁶

Populismus, stejně jako demokracie, odkazuje k lidu. Zatímco demokracie ale považuje za zdroj moci lid a její vykonavatele vybírá právě z lidu, populismus pracuje spíše s rozdíly mezi lidmi a těmi, co stojí nad nimi – elitami, s konceptem těch nahoře a těch dole.³⁷ Lidu jsou přisuzovány veškeré pozitivní vlastnosti, formuluje jednotnou vůli, která je posuzována v kategoriích morálky a cti, a je proto považován za nositele kolektivních hodnot. Elity jsou naopak skupinou, která, i přes své kolektivní vědomí a hodnoty, je menšinovým aktérem a je veskrze zkažená a zkorumpovaná. Ze svojí podstaty se proto snaží o zničení lidu a při dosažení moci vládne na jeho úkor.³⁸ Problém ovšem nastává v momentě jejich prohry ve volbách. Pokud prohraje demokrat, je výsledek jasný – většina voličů si prostě za vhodnějšího kandidáta zvolila někoho jiného. V případě porážky populisty jde o prohru lidu, protože volby mohou být zmanipulované zákeřnými elitami, které si nepřejí úspěch běžného občana.³⁹ Elita ale není složena pouze z politiků, elity se mohou vyčleňovat z prostředí institucionálního,

---

³⁶ Maškarinec, Novotný 2020, s.120-121.

³⁷ Kysela a kol. 2019, s. 12-13.

³⁸ Kubát in Kysela a kol. 2019, s. 48.

³⁹ Kysela a kol. 2019, s. 12-13

sociálního, kulturního či například ekonomického, zkrátka ze všech sfér, které vlastní něco, co je pro „běžný lid“ nedosažitelné. Paradoxem je, že přestože je podstatou populismu moc lidu, musí tato moc být zastoupena a zosobněna vůdcem, osobou, která stojí v čele a lid se jí podřizuje, přičemž je vystavován protichůdným požadavkům. Musí být natolik výjimečný (až elitní), aby vystupoval z davu, zároveň ale také musí být „jedním z lidu“. Musí být elitou a jako elita fungovat, ale rozhodně nemá být její součástí. Jeho politické působení probíhá na poli pokřivené morálky, na kterém se snaží hájit a prosazovat zájmy lidu.⁴⁰

Přístupy k pojetí populismu jsou odlišné. Můžeme jej interpretovat buď jako ideologii nebo jako pouhou komunikační strategii. Vůbec nejrozšířenější koncepcí je pojetí populismu jako ideologie, která rozlišuje mezi dvěma v opozici stojícími stranami, přičemž na straně jedné je dobro – běžný lid – a na té druhé zlo – elity. Lid jako takový má vlastní suverenitu, cílem elit je ale tuto jejich svrchovanost lidu podryvat a postupně jej zbavovat nejen politických práv.⁴¹

Toto pojetí je považováno za **tenkou ideologii** (*thin-centred ideology*), jak ji označuje Michael Freeden, který tak vytvořil pomyslný mezistupeň mezi těmito dvěma rozdílnými nahlíženími na tento koncept. Tenká ideologie je charakteristická tím, že nenabízí návod na řešení problémů, které se týkají celé společnosti, jako to dělají běžné ideologie, ale zároveň svým zaměřením na pouhou část problémů přesahuje komunikační strategii. Neposkytuje tedy konkrétní pohled na celospolečenské záležitosti, ale zabývá se jen některými vybranými částmi.⁴² Kubát (2019) ve svém příspěvku Populismus v minulosti, a hlavně v současnosti navrhuje, že právě vzhledem k výše uvedenému je pravděpodobně lepší od využívání pojmu „ideologie“ v souvislosti s populismem upustit a raději se uchýlit k výrazům a pojmům, které jsou skutečné podstatě významově blíže, jako je například „politická doktrína“ nebo jen „politický program“. Toto zjednodušení by v sobě zahrnovalo i pružnost a oportunistus populismu a jeho nsvázanost jasně definovanými hodnoty, s čímž se musejí potýkat tradiční strany.⁴³

Pokud na populismus budeme nahlížet jako na mentalitu, způsob myšlení nebo myšlenkovou konstrukci, dostávají se na povrch další způsoby, jak jej lze chápat. V takovém případě může být považován za politický styl nebo strategii, případně za pouhý způsob politické komunikace.

Taguieff (1995) jej například popisuje jako způsob politického jednání a typ politického diskurzu, ve kterém je obsažen již zmíněný rozpor mezi elitou a lidem, zatímco

---

⁴⁰ Kubát in Kysela a kol. 2019, s. 48.

⁴¹ Kubát in Kysela a kol. 2019, s. 45-46.

⁴² Dle Maškarinec, Novotný 2020, s. 121-122

⁴³ Kubát in Kysela a kol. 2019, s. 45-46.

Weyland (2001) se uchyluje k ještě užšímu vymezení a populismus chápe jako mocenskou politickou strategii, jako koncentraci na získávání a vykonávání politické moci a příslušné metody a nástroje, které k tomuto vedou.⁴⁴

Pojetí dle Taguieffa nabízí jednoduchou typologii, která z populismu vyčleňuje dva možné typy. Tím prvním je **populismus protestu**, který je založen na vymezení se vůči nejen politickým, ale také ekonomickým, kulturním a sociálním elitám. Tím druhým je **populismus totožnosti**, který se snaží o spojení národa a chrání běžný lid před nebezpečím, které přichází zvenku. Varuje před nepřátelskými cizinci, kteří se snaží proniknout jakoukoli cestou na území lidu a postupně mu vnutit svoji odlišnou kulturu a jiný životní styl, aby mohli zneužívat majetek a kapitál místních. Tak vzniká národnostní nesnášenlivost a také například v současné době často používaná protipřistěhovalecká politika.⁴⁵

Definicí populismu je nabízeno hned několik, lze v nich ale nalézt znaky, které jsou společné všem. Ve všech pojetí populistů je veřejnost dělená na (1) lid a elity jako dvě homogenní entity, které (2) mají mezi sebou antagonistický vztah a (3) lid je v tomto pojmání považován za ten morálně čistý.⁴⁶

I když můžeme tvrdit, že populistická rétorika je agresivní, stále musíme mít na paměti, že hlásají dosažení těchto změn tou „správnou“ cestou řádných voleb a nevolají po nedemokratickém řešení. To znamená, že i když se dá na populismus nahlížet jako na potenciální problém pro liberální demokracii, nemůžeme jej jednoduše interpretovat jako nebezpečí a ryze nedemokratickou praxi, ani jej nelze řadit do stejné kategorie jako například antisystémové strany, jejichž cílem je mimo jiné delegitimace současného politického celku obecně.⁴⁷

Populistické vnímání politiků je navíc v dnešní době velmi rozšířené. Nedůvěra se stále zvyšuje a politické osobnosti jsou veřejností mnohdy vnímány jako mocichtivé a nekompetentní, toužící pouze po obohacení sebe sama, a ne po blahu společnosti.⁴⁸ V České republice je důvěra v politiky a politické strany obecně velmi nízká, což v konečném důsledku napomáhá v růstu pravicovým populistickým stranám.⁴⁹

I teoretik Cas Mudde rovněž populismus považuje za ideologii, která vidí společnost jako dva oddělené tábory, které jsou homogenní a antagonistické. Vyděluje „čistý lid“ a „zkorumpovanou elitu“ a politika by měla být vyjádřením hlasu lidu. Častým východiskem

---

⁴⁴ Dle Kubát in Kysela a kol. 2019, s. 47.

⁴⁵ Taguieff 1995. str. 25-26.

⁴⁶ Maškarinec, Novotný 2020, s. 121-122

⁴⁷ Maškarinec, Novotný 2020 s. 123

⁴⁸ Maškarinec, Novotný 2020, s. 123

⁴⁹ CVVM 2018

populistů je skutečnost, že oni sami přichází z lidu, přičemž jsou v kontaktu s mnoha jednotlivci, a tudíž rozumí tomu, co lid potřebuje. Ospravedlňují si tím i výpady proti politickým intelektuálům nebo médiím, neobvyklé není ani negativní vyjadřování na stranu nevládních neziskových organizací. Jednoduše se dá povědět, že populisté zkrátka chtějí sebrat moc všem těm, kteří podle nich spadají pod zkorumpovanou elitu. Jedním z důvodů, proč se jim od voličů podaří získávat nemalé procento volebních hlasů, je také to, že sympatizují s prvky přímé demokracie, která je voličsky velmi lákavá.⁵⁰

Mudde navíc přichází s velmi známou, ucelenou a často používanou typologií populismu, kdy vyděluje populismus **agrární, ekonomický a politický**. Agrární populismus nacházíme už na konci 19. století ve Spojených státech amerických při zabírání indiánské půdy farmářským hnutím či v době narodnictví v Rusku (60. a 70. léta 19. století). Ekonomický populismus je spjat především s již zmíněnou Latinskou Amerikou či středovýchodní Evropou konce 20. století. Zde šlo o nacházení střední cesty mezi kapitalismem a socialismem. Jako politický populismus můžeme popsat jednání a politiku současných krajně pravicových stran volajících po obraně suverenity národa, která je dle jejich názoru ohrožena buď zvenčí Evropskou unií či migrací, ale také nejrůznějšími menšinami – typicky například dle jejich označení „LGBTQ+ ideologií“ – zevnitř.⁵¹

Paul Taggart (dle Maškarinec, Novotný 2020) uvádí šest hlavních charakteristik populismu, kterými jsou (1) nepřátelský postoj k zastupitelské demokracii, (2) představa a podpora tzv. heartlandu (3) absence ideologií a blíže určených hodnot, (4) populističtí lídři se snaží pomocí promyšlených komunikačních strategií posilovat v mysli občanů pocit krize, (5) svoje síly mobilizují především v době jakýchkoliv krizí a snaží se z nich vytěžit maximum a (6) jejich komunikační strategie je založena především na jediné silné osobnosti, která je postavena do role lídra.⁵²

V následující podkapitole si přiblížíme chápání populismu jako komunikačního stylu. Pochopení rozdílu mezi populistickou politikou a populistickou rétorikou je zásadní, neboť rétorika vykazující známky populismu ještě nemusí být nutně zárukou populistického programu. Objevuje se i u „tradičních“ politiků, kteří se s její pomocí snaží dosáhnout větší mediální pozornosti a tím i úspěchu v politické soutěži.

---

⁵⁰ Maškarinec, Novotný 2020, s. 123

⁵¹ Mudde 2001, str. 51-53.

⁵² Taggart 2000, s. 3-7, cit. dle Maškarinec, Novotný 2020, s. 124-125.

6.1 Populismus jako komunikační styl

Pro účely předkládané práce budeme na populismus nahlížet jako na komunikační styl, prostřednictvím kterého je dosahováno požadovaných výsledků. Populistickým politickým řečníkům je mnohdy připisována vlastnost mluvit přímo a jednoduše, zkrátka tak, aby se styl jejich mluvy co nejvíce přibližoval projevu „obyčejného lidu“, který řečník oslovuje. Mudde (2004) za jeden z nejdůležitějších rysů populistických politiků považuje schopnost charismatického řečnění.⁵³ Téměř všichni populističtí politikové a vůdci jsou identifikovatelní tak, že jsou jakýmkoliv způsobem zajímavou osobností, která přitahuje pozornost nejen lidí, ale také například médií, na základě řečnického stylu a kontroverzních témat a problémů, kterými se zabývají.

Engesser a kol. (2017) popisují pět znaků populistické rétoriky (apelování na suverenitu lidu, hájení lidu, vymezování vůči elitám, ostrakizace skupin a vzývání – *invoking* – heartlandu). Poslední zmíněný je typický spíše pro státy s bouřlivější historií (USA, Velká Británie, Francie) a v našem prostředí toto odvolávání se na ztracenou minulost není příliš efektní – z toho důvodu už s ním v této práci nebudeme dále pracovat. Ty ostatní si nyní přiblížíme podrobněji. **Apelování na suverenitu lidu** považuje Engesser a kol. jako stěžejní prvek, který odlišuje populistickou demokracii od demokracie liberální a ústavní, neboť to největší právo na moc je přisuzováno lidu. Populisté se v tomto ohledu považují za osobnosti, které lid reprezentují a ve svých očích jsou neustále utlačováni elitami. Lid je jimi proto považován za vysoce ctnostnou a sjednocenou populaci, která funguje bez jakýchkoliv třídních rozdílů. Populističtí vůdci vyšli z lidu a pro politickou dráhu se rozhodli za účelem ochrany běžných lidí, chtějí u moci nahradit elity a všechny ostatní zastupitelské a zprostředkovatelské instituce, které lid nezajímá. Dále se věnuje **obhajobě lidu**. Lid je generalizován na homogenní, monolitickou a ctnostnou skupinu. Populističtí vůdci cítí nutkání požadavky a potřeby lidu vykládat jako nedotknutelné a staví je jako absolutní prioritu ve společnosti. Aby voliče ujistili v tom, že i oni jsou pouze lidi, často ve svých prohlášeních využívají osobní rovinu, prezentují svůj soukromý život a snaží se dosáhnout co největší autenticity cestou přímosti. Kritika elit, **anti-elitismus**, je třetím prvkem, kterému se Engesser a kol. věnuje. Elity zaujímají antagonický vztah k lidu a populisté toto napětí mezi těmito dvěma skupinami využívají. Elity jsou jimi označovány za nepřítel, zrádce lidu, kteří zneužívají svoji moc, překrucují demokracii, vykořisťují lid a jsou neschopní, nezodpovědní, arogantní a sebestřední. Populista na tyto aspekty neustále upozorňuje a snaží se v lidu utvrdit takové

---

⁵³ Mudde 2004, s. 544-545.

vědomí, že je třeba provést změny.⁵⁴ Cílem mohou být nejen elity politické, ale také justiční či mediální. Nejčastějším terčem jsou ale právě politici, kteří jsou populisty často komentováni až s pejorativním podtónem. Mudde (2004) v tomto ohledu zmiňuje především populistickou taktiku zdůrazňování propasti mezi skupinou elit (politiků) a skupinou lidu, což nevztahuje nejen na státní, ale také na nadnárodní úroveň Evropské unie.⁵⁵ Populistická rétorika anti-elitismu většinou zaujímá velmi vyhraněná stanoviska. Političtí oponenti, kteří s populisty nesouhlasí, jsou osočováni ze zrady, volby označovány za podvodné a jednotlivé strany za zkorumpované, neschopné a ovlivněné lobbisty. Zpravodajské služby a mediální sféra jako taková je rovněž zkorumpovaná a opakovaně obviňována ze lži a šíření fake-news. V negativních konotacích je hovořeno i o byrokracii, která je populisty nejčastěji kritizována s ohledem na Evropskou unii a OSN. Populisté se s pomocí takové kritiky staví do role bojovníků proti těmto nepřítelům lidu.⁵⁶ V České republice se (v návaznosti na zmiňovanou kritiku zpravodajských médií) z úst populistických politiků často setkáváme po volání zrušení koncesionářských poplatků České televize a po zdůrazňování větší kontrolovatelnosti veřejnoprávních médií, které v jejich očích nepostupují objektivně. Veškeré protesty proti populistickému jednání jsou označovány jako předem domluvené a podplacené akce vlivnými a majetnými osobami (v evropském prostředí typicky multimiliardářem Georgem Sorosem).

Ostrakizace jiných v populistické rétorice probíhá tak, že si populističtí aktéři vybírají skupiny, které se nějakým způsobem vymykají vlastnostem homogenního lidu a označují je za hrozbu pro běžné lidi. Většinou se jedná o minority s odlišnými národními, etnickými, sociálními, kulturními nebo náboženskými vlastnostmi. Zatímco v případě anti-elitismu se jedná o vertikální zobrazování nebezpečí (hrozba přichází zeshora), při ostrakizaci je těmto minoritám přisuzována role horizontální hrozby, jakožto nebezpečí přicházející zvenčí v podobě například narušení bezpečnosti.⁵⁷

Albertazzi (2008) k tomuto ještě přidává takzvané pasování sebe sama do role „**underdog**“, což v přímém překladu znamená „smolař“, v češtině bychom ale tento význam mohli chápat jako roli mučedníka nebo psance. Tuto roli vysvětluje jako chování člověka, který o sobě tvrdí, že je už předem odsouzený k neúspěchu v politické soutěži na základě toho, že jej převálčují zkušenější jedinci.⁵⁸

---

⁵⁴ Engesser a kol. 2017, s. 1111-1112.

⁵⁵ Mudde 2004, s. 561-562.

⁵⁶ Inglehart a Norris 2016, s. 11.

⁵⁷ Engesser 2017, s. 1112.

⁵⁸ Albertazzi 2008, s. 55-56.

7. Metodologie

Práce se bude řídit pravidly stanovenými pro kvalitativní výzkum, nicméně i přesto budou některé z výstupů kvantifikovány, neboť právě takový postup a kombinace obou přístupů mohou být v některých případech mnohem efektivnější.

Bude založena na členské kategorizační analýze. Ta se zabývá výběrem kategorií k popisu aktérů, o kterých je referováno v průběhu komunikace. Analyzovány budou vybrané videopříspěvky Andreje Babiše umístěvané na facebookový profil z období od března 2020 do února 2021 a pozornost bude zaměřena na to, jakými prostředky Andrej Babiš realizuje populistickou rétoriku v souvislosti s pandemií Covid-19 na svých sociálních sítích.

7.1 Členská kategorizační analýza

Základním východiskem pro členskou kategorizační analýzu (MCA) je předpoklad, že o lidech můžeme vypovídat různými způsoby, tedy že je můžeme popisovat různými predikáty a řadit je do nejrůznějších kategorií. Volba jednotlivých kategorií závisí na konkrétní situaci a může ovlivnit vyznění projevu. Mluvčí užíváním jednotlivých kategorií totiž dává najevo svoji identitu i identitu svých komunikačních partnerů, případně dalších jedinců, ke kterým je konverzace vázaná. Kategorie, k jejichž výběru se řečník uchyluje, zastupují postoje, které zastává a ukazují jej ve světle, ve kterém sám chce být vykreslován a stejně tak signalizují, jaký názor a jaké postoje zachovává vůči těm osobám, o kterých referuje.⁵⁹

Bývá využita ke kategorizaci sebe sama i ostatních osob či skupin, v tomto ohledu se jí věnují například Nekvapil a Leudar (2006), kteří ji popisují jakožto „studium situačně podmíněného každodenního vědění o lidech, v té podobě, jak se ho sami lidé dovolávají, spoléhají na něj a reprodukují ho (přívlastek „členská“ tedy v zásadě vystihuje dvě věci: jde o vědění, kategorie atd. o „členech“ určitého společenství a tímto věděním, kategoriemi atd. disponují sami „členové“).“ MCA zdůrazňuje, že samotné kategorizování není jediným cílem, ale jsou jeho prostřednictvím uskutečňovány především praktické akce, jakými může například být vymezení morálních, sociálních či náboženských charakteristik sebe i jiných.⁶⁰

Hejhalová (2007) jako základ členské kategorické analýzy popisuje zkoumání toho, „jak a k čemu se aktéři v procesu každodenní kategorizace orientují, jaké adekvátní kategorie volí a čeho tím v sociálním jednání dosahují.“ Dále uvádí, že kategorizace je vždy spojena

---

⁵⁹ Nekvapil 2000/ 2001

⁶⁰ Nekvapil, Leudar 2006, s. 355

s určitým kontextem a tento kontext pomáhá navíc i spoluutvářet. Můžeme proto tvrdit, že kategorizace, definice a popisy vlastností jsou základními rysy právě těch podmínek, se kterými jsou spojovány. S každou z kategorií je spojeno několik tzv. kategoricky vázaných aktivit, což jsou takové aktivity, které jsou vhodné a předpokladatelné pro konkrétní skupinu takto označovaných osob. Význam těchto kategorií (a s nimi spojené aktivity) ale není pevně daný, významy, a především účinky, které s sebou jejich užití v kontextu aktuální situace přináší, se mohou různě měnit, přizpůsobovat a získávat nové definice.⁶¹

Stejná osoba může být různými lidmi popsána rozdílně. Řečníci volí takový způsob popisu, který se jim v konkrétním čase a místě jeví jako nejvíce vhodný. V rámci MCA se výzkumníci zaměřují také na to, jakým způsobem a proč je tato, dle řečnickova názoru vhodná, kategorizace volena a jaké kategorie nejčastěji využívají k pojmenování těch ostatních. MCA si proto klade za cíl jednak odhalit, kdy a jak jsou užívány určité popisy a charakteristiky členů společnosti, a jednak poskytnout nástroj, kterým jsou utvářeny.⁶²

Základem a jedním z klíčových pojmů, členské kategorizační analýzy je kategorizování. Jedná se o způsob a účinný nástroj, jakým se řečník rozhoduje, jak bude hovořit s ostatními komunikačními partnery nebo o ostatních lidech. Šmídová (2007) jeho podstatu vystihuje v tom, že jde o „neustálou kvalifikaci a klasifikaci lidí a konstituování sociálních vztahů,“.⁶³ Kategorizování funguje na předpokladu, že komunikující osoby vůči sobě navzájem nevystupují anonymně, nýbrž s nějakou představou identity vázané k aktuální situaci. Na základě takto přiřazených sociálních skupin na sebe vážou určité charakteristiky, které mají takto kategorizované osoby společné.⁶⁴ Z toho nám vychází dvě různé úrovně kategorizování. Tou první rovinou je, jaké kategorie jsou v průběhu promluvy využívány, tedy aparát kategorizování, a jsou v ní obsaženy konkrétní členské kategorie a uspořádané sady těchto kategorií (členské kategorizační prostředky). Tou druhou je, jaká pravidla jsou pro volbu těchto kategorií využívána, tedy proces kategorizování.

7.1.1 Členské kategorizační prostředky

Členské kategorizační prostředky (*membership categorization devices* – MCDs) jsou jedním z nejdůležitějších analytických nástrojů, které aktéři v situačních kontextech využívají. Sacks (1972) MCD definuje jako „každou kolekci členských kategorií obsahující alespoň

---

⁶¹ Hejhalová 2007, s. 153.

⁶² Šmídová 2007, s. 91

⁶³ Šmídová 2007, s. 94-95.

⁶⁴ Francis, Hester 2004, s. 14.

jednu kategorii, která může být aplikována na populaci obsahující alespoň jednoho člena.⁶⁵ Tyto množiny kategorií nejsou uspořádávány náhodně, ale na základě několika společných rysů a rozhodnutí konkrétního mluvčího, že se právě tyhle kategorie k sobě hodí (*go together*), což je rozhodováno v místě a čase probíhající promluvy.⁶⁶ V tomto ohledu je často zmiňován Sacksův příklad, který uvádí prostředek „rodina“, do něž logickým vyvozením spadají členské kategorie jako „matka“, „dítě“, „otec“ a podobně. Jednotlivé kategorie ovšem mohou náležet do vícero druhů kategorizačních prostředků. To vidíme na kategorii „dítě“, která kromě do skupiny „rodina“, může rovněž spadat do inventáře, který bychom mohli nazvat „věk“ a vedle kategorie „dítě“ by obsahoval například kategorie „dospělý“ či „důchodce“. Ostatní z kategorií zmiňovaných v souvislosti s „rodinou“ do této skupiny ale nezapadají a nemohou do ní být zařazeny. Mezi kategoriemi a členskými kategorizačními prostředky neexistuje pevně daný vztah, což vyplývá ze skutečnosti, že jejich rozřazování probíhá v subjektivní rovině každého z mluvčích.

Nekvapil podotýká, že tím, že je obsah kategorizačních skupin podmíněn kontextem, je způsobeno to, že kategorizační prostředky mají možnost se různě rozvíjet. Některé kategorie jsou v rámci aktuálního kontextu přidávány, některé naopak tuto hodnotu ztrácí a stejně tak mohou s vývojem společnosti vznikat úplně nové jak kategorie (např. „squatter“), tak i kategorizační prostředky. I přes to ale nacházíme několik poměrně stálých kategorií a kategorizačních inventářů, které považuje za nějakým způsobem základní a můžeme je bezpečně použít ke kategorizaci nám zcela neznámých osob. K nim se řadí skupiny „gender“, „rasa“, „pohlaví“ nebo třeba „třída“. Jsou signifikantní tím, že jejich postavení je v civilizaci pevně zakotveno a že mohou být aplikovány na každého z členů populace.⁶⁷

7.1.2 Členské kategorie

Členské kategorie (*membership categories – MCs*) chápeme jako vlastnosti, které jsou v konkrétních situacích připsovány jedincům a s pomocí kterých jsou popisovány osoby. Jedná se například o charakteristiky „matka“, „dítě“, „černoš“ apod., na základě kterých dokážeme o takto označené osobě sdělit nějakou podstatnou informaci. Tyto kategorie ale nejsou přisuzovány apriori a nemůžeme jejich přiřazení určité osobě předpokládat. Kategorizování je spojeno s mnoha různými implikacemi a pojí se s několika významnými rysy.

---

⁶⁵ Sacks 1972, s. 333.

⁶⁶ Nekvapil 2000/ 2001

⁶⁷ Nekvapil 2000/ 2001

Každá kategorie je bohatá na inference a při jejím užití si ji automaticky spojíme s určitými informacemi, které se k ní pojí. Sacks tak například popisuje, že slyšíme-li, že určitá osoba spadá pod konkrétní kategorii, usnadní nám to přemýšlení o tématech k hovoru, protože si ji zakážeme lépe zařadit do určité skupiny.⁶⁸ Kategorie jsou v Sacksově podání definovány jako archivy společných (*common sense*) znalostí, které vyplývají čistě z toho, že náležíme do určité společnosti a jsme jejími členy. Díky tomu máme o určitých kategoriích určité informace a jsme schopni si je propojit skrze reference. Zařazení do určité kategorie budeme chápat tak, že je tato osoba pro tuto kategorii reprezentativní a cokoliv, co je o této kategorii známé budeme automaticky vztahovat i na tuto konkrétní osobu, aniž bychom o této skutečnosti požadovali nějaké potvrzení.

Dalším důležitým rysem členských kategorií, který souvisí s předchozím, je jejich schopnost bránit se indukci. Pokud se objeví člen některé kategorie, který se vymyká společným znalostem o nositelích této kategorie, neuchýlíme se ke změně těchto znalostí, ale spíše budeme tohoto jedince považovat za jakousi odchylku od normálu či jako defektního člena.⁶⁹

Třetí důležitý rys, který budeme na tomto místě zmiňovat, rovněž souvisí se schopností zařazovat konkrétní členy do členských kategorií. Jedná se o další důležitý nástroj Sacksovy analýzy a jedná se o tzv. kategoricky založené aktivity. Jejich prostřednictvím jsou vystiženy všechny inference pojící se s konkrétními kategoriemi a členy těchto kategorií. Šmídová (2007) je nazývá kategorické predikáty, které jsou očekávanými vlastnostmi určitých kategorií.⁷⁰ Na základě toho, že známe kategorii, do které zmiňovaná osoba spadá, můžeme poměrně jednoduše vyvodit i aktivitu, kterou by tato osoba mohla vykonávat a naopak – na základě znalosti vykonávané aktivity můžeme usuzovat, do jakých kategorií by tato osoba případně spadat. Sacks jako příklad uvádí aktivitu pláč, který budeme na základě zkušeností pojít spíše s kategorií „dítě“, než třeba s kategorií „dospělý“ nebo „černoch“.⁷¹

Užívání členských kategorií a kategorizačních prostředků je přirozeně svázáno s určitými pravidly. Sacks se v rámci svojí práce na MCA snažil popsat i tyto principy.

7.1.3 Pravidla kategorizování

Podle MCA mluvčí vybírají vhodné sociální kategorie na základě určitých pravidel, přičemž podstatnou a určující rolí pro tato pravidla je vztah, který mezi sebou má mluvčí

---

⁶⁸ Sacks 1995, s. 41.

⁶⁹ Schegloff 2007, s. 469.

⁷⁰ Šmídová 2007, s. 96.

⁷¹ dle Silverman 1998, s. 83.

a jeho (potenciální) posluchač. Těmito pravidly je totiž vymezeno nejen to, za jakých podmínek mluvčí tuto členskou kategorii využije, ale také to, jak bude posluchačem pochopena. S charakterem užití kategorie souvisí jak její výběr mluvčím, tak i přijetí a pochopení posluchačem.⁷² K vysvětlení těchto elementárních pravidel členského kategorizování udal Sacks nyní již klasický příklad – (1) *Dítě plakalo. Maminka ho zvedla.*

Prvním z popsanych je tzv. pravidlo ekonomie a souvisí s aplikací kategorizačních členských prostředků. Jeho obsahem je, že „...jedna kategorie z členského kategorizačního prostředku může být referenčně adekvátní.“⁷³ To znamená, že budeme-li kategorizovat určitou osobu, postačí nám k jejímu dostatečnému popisu právě jedna kategorie, která spadá do nějakého členského kategorizačního prostředku. Na uvedeném příkladu toto pravidlo chápeme tak, že podstatné charaktery jsou v dostatečné míře sděleny právě kategoriemi „dítě“ a „maminka“, ke kterým není třeba doplňovat další informace. Můžeme se sice dozvědět indicie ohledně věku či pohlaví dítěte, pro pochopení podstaty to však není důležité.⁷⁴

Aplikace členských kategorizačních prostředků se týká i další pravidlo, tzv. pravidlo konzistence. To určuje, že v případě, že byla již nějaká osoba či skupina osob zařazena do kategorie z určitého inventáře, i další osoby mohou být kategorizovány s pomocí této, nebo do stejného inventáře spadající, kategorie.⁷⁵ Silverman vysvětluje důležitost tohoto pravidla na příkladu situace, že pokud použijeme ke kategorizaci určité osoby například hanlivý termín, může být i naopak podobný termín použit vůči nám a právě proto je v komunikaci považováno za pragmatické se takovým kategorizacím raději vyvarovat.⁷⁶ Při vztahení k příkladu, který byl uveden výše, poznáme aplikaci pravidla následovně. Kategorie „dítě“ by mohla spadat do MCD „rodina“ nebo „věk“, což by mohlo posluchače v určitých situacích zmást, a proto musí zjistit, o kterém z prostředků se hovoří. K tomuto účelu Sacks formuluje tzv. *posluchačovu maximu*, která vyplývá z pravidla konzistence – „jsou-li užity dvě či více kategorií ke kategorizování dvou nebo více členů nějaké populace, a tyto kategorie mohou být chápány jako kategorie spadající do stejného inventáře, chápej je právě tak,“⁷⁷ Týká se proto tedy především posluchače, kterému je tato kategorizace známa. Kategorii „dítě“ budeme řadit do inventáře „rodina“ právě proto, že druhá kategorie přítomná ve výpovědi může být kategorizována rovněž do inventáře „rodina“.

---

⁷² Nekvapil 2000/2001

⁷³ Sacks 1995, s. 246.

⁷⁴ Silverman 1998, s. 79.

⁷⁵ Sacks dle Silverman 1998, s. 80.

⁷⁶ Silverman 1998, s. 80.

⁷⁷ Sacks 1995, s. 247.

Díky kombinaci pravidla konzistence a posluchačovy maximy chápeme, proč budeme dvě kategorie v jedné výpovědi interpretovat jako patřící do stejného kategorizačního prostředku. Ani toto ovšem nestačí k tomu, abychom byli schopni vysvětlit, proč v rámci příkladu (1) spatřujeme i hlubší vztahy mezi účastníky, tedy proč si pojem „maminka“ vysvětlujeme automaticky jako „maminka toho dítěte, které pláče“. Sacks v této souvislosti popisuje tzv. *duplicitní organizaci*, kterou disponují některé inventáře kategorií – „každou množinu kategorií uchopujeme jako definující jednotku a členy populace umísťujeme do rámce této jednotky,“⁷⁸ Proto budeme v případě kategorie „maminka“ předpokládat, že je součástí specifikované role v rámci této jednotky, spíše než že je samostatnou kategorií a pouze náleží do stejného kategorizačního prostředku. Tento koncept dále rozvádí v tzv. *posluchačově maximě pro duplicitní organizaci*, která ještě více upřesňuje výše popsané. Tato maxima říká, že pokud jsou členové nějaké populace kategorizováni dle kategorií z MCD, který disponuje vlastností duplicitní organizace, a jednoho z kategorizovaných členů je možné chápat jakožto součást konkrétní jednotky, která je těmito kategorizačními prostředky určována, pak je tak vhodné učinit.⁷⁹

V rámci některých kategorií se však dle MCA dá uvažovat ještě o silnějším vztahu než pouhé duplicitní organizaci. Právě na kategoriích uvedených v příkladu (1) ukazuje Sacks soubor vzájemných práv a povinností, které z těchto kategorií tvoří specifikum. Takto vystavěný pár kategorií označuje jako *standardizovaný relační pár* a vedle vztahu matka-dítě, k nim připojuje například páry manžel-manželka, soused-soused, přítel-přítelkyně apod. Jedním z podstatných rysů takových párů je tzv. *programová relevance* – za předpokladu, že je vztah v rámci dvojice kategorií v SRP relevantní, je absence/ neobsazenost jednoho z nich významnou a zaznamatelnou skutečností, na kterou bude během rozhovoru nejspíše upozorněno. Charakter vztahu mezi kategoriemi spadajícími do konceptu standardizovaného relačního páru můžeme přiblížit jakožto vztah mezi expertem na určitý problém a klientem, který potřebuje daný problém vyřešit.⁸⁰

Další pravidla, na která se Sacks soustředí, vyplývají z kategoricky založených aktivit, které se pojí se členskými kategoriemi. Vymezuje tzv. umístěné kategorie, což jsou takové kategorie, ve kterých jsou obsaženi členy, kteří mohou být umístěni na škále s nižším nebo vyšším statusem.⁸¹ Například v rámci MCD „věk“ bude kategorie „dítě“ umístěna na ose níže než kategorie „dospělý“. Zároveň s jednotlivými kategoriemi jsou spojovány některé aktivity,

---

⁷⁸ Sacks 1972, s. 334.

⁷⁹ Sacks 1995, s. 248.

⁸⁰ Silverman 1998, s. 82-83.

⁸¹ Silverman 1998, s. 84.

ktelé bychom k dalším ze stupňů automaticky nepřidali. Hlasitý pláč bude moc být spojený s kategorií „dítě“, u ostatních stupňů by ovšem byl interpretován jako nevhodný. To souvisí s normami, které vychází od pozorovatele, jsou spojené s kategoricky založenými aktivitami a dodávají jim určitý řád. Pozorovatel bude aktuální aktivitu chápat ve spojitosti s kategorií, s níž je provázána spíše než s jinou. Tedy na příkladu (1) – nevíme, zda plačící dítě je dívka nebo chlapec, sdělení neříká – „chlapec pláče“. Sacks v tomto bodě definuje tzv. *pozorovatelovu maximu*, která sděluje, že je-li člen součástí kategoricky založené aktivity, potom, je-li možné tuto aktivitu vnímat jakožto prováděnou členem kategorie, bude takto vnímána.⁸² Pláč bude proto primárně vysvětlován jakožto pláč dítěte, aniž by se pozorovatel zamýšlel nad možností pláče kategorie „chlapec“ či „dívka“.

V neposlední řadě se Sacks soustředí na skutečnost, že automaticky chápeme aktivitu dítěte a aktivitu matky jakožto aspekty, které spolu souvisí. To je založeno na stejném principu jako duplicitní organizace. Sacks pro tuto příležitost formuluje tzv. *druhou pozorovatelskou maximu*, která říká, že pokud vidíme dvojici aktivit, ke kterým existuje norma, na jejíž základě by jedna aktivita mohla souviset s druhou, a rovněž ti, kteří tyto aktivity provádí, mohou být vnímáni jako členové těchto kategorií, potom (a) je pozorovatel jako členy těchto kategorií bude vnímat a (b) v souladu s normou bude vnímat i člena provádějícího svoji aktivitu. Takovým způsobem Sacks popisuje závislost výskytu jedné aktivity na druhé a existující vztah mezi nimi.⁸³

7.1.4 Normy v kategorizování

V návaznosti na Sackse přichází v rámci MCA další výzkumníci s kategorizováním jako esenciální normativní činností. (např. Jayyusi 1984 a 1991, Housley Fitzgerald 2009). Jayyusi kategoricky založené aktivity související se smyslem a práv a povinností považuje za vysvětlení morálních rysů konceptů, které jsme získali kategoricky, ale také za jistotu morální zodpovědnosti určitých činů nebo opomenutí a Sacksovo pojetí standardizovaných relačních párů je dle jejího názoru vhodným aparátem k demonstraci skutečnosti, že společné znalosti členů populace jsou jak morálně ustanoveny, tak ustanovují morální praxi.⁸⁴ Každodenní aktivity, za jaké považujeme kladení otázek, charakteristika osob i to, jak tyto charakteristiky chápeme, obsahují morální podtext a pojí se s určitou odpovědností. To vysvětluje na příkladech kategorií jako je např. „maminka“, „policista“, „lékař“, které si automaticky

---

⁸² Sacks 1995, s. 259.

⁸³ Silverman 1998, s. 86.

⁸⁴ Jayussi 1991 dle Housley, Fitzgerald 2009, s. 347-348.

spojíme s určitými morálními rysy, právy a povinnostmi, které jsou jim vlastní z principu náležitosti k této kategorii.⁸⁵

Na koncept Jayyusi a Sackse později navazují ještě Housley a Fitzgerald, kteří do teorie členské kategorizační analýzy přidávají ještě prvky ze sekvenční analýzy. V jejich pojetí chápeme uvedený příklad tak, že bylo matčinou povinností zvednout své plačící dítě, protože to se od matky očekává. Nejde tedy o pouhou pozorovatelovu maximu, ale o povinnost, která je ustanovena zvolenou kategorizací. Ve svojí práci dále nabízí pohled na dva nástroje, které s takovou normativní činností spojenou s kategorizací jednotlivých členů souvisí. Jedná se o kontrastní prostředky – *contrast devices* – a morální relační dvojice – *moral relational pairing*.⁸⁶

Kontrastní prostředky jsou jedním ze způsobů, jakými mohou být vytvářeny předsudky ohledně chování či prezentace. Zatímco prostředky využitě k charakterizaci jedné kategorie jsou prezentovány jako normální a běžné, charakteristika kategorie druhé s pomocí negativně volených prostředků je staví do vyloučené pozice. S pomocí kontrastních prostředků jsou členům různých kategorií připisovány takové vlastnosti, které jsou interpretované morálně a stojí ve vzájemné opozici. V praxi to znamená, že členům jedné kategorie jsou připisovány kladné vlastnosti, a naopak členové druhé kategorie jsou popisováni pomocí vlastností negativních. Takové užití kontrastního prostředku označují jako *binární normativní kontrast*.⁸⁷

Naopak princip morální relační dvojice tkví v tom, že některé dvojice aktivit následujících po sobě považují za neoddělitelné a pokud je tato následnost narušena, považují situaci za defektní. K tomuto účelu uvádí Housley a Fitzgerald jako příklad dvojice „provinění – trest“ a „záměr – čin“. Dojde-li k naplnění prvního člena z dvojice, je očekáváno rovněž naplnění i druhého. Pokud tohle očekávání není zrealizováno, narušitel může přepokládat vyvození morální zodpovědnosti a požadování nápravy.⁸⁸ Právě na tomto konceptu je nejvíce pozorovatelný vliv sekvenční analýzy, který je patrný především v časové organizaci, tedy že po vykonání určité aktivity je očekávána adekvátní reakce.⁸⁹

V souvislosti s kontrastními prostředky a binárním normativním kontrastem na tomto místě více rozvineme princip, který bývá označován jako „my vs. oni“, který se zabývá

---

⁸⁵ Jayussi 1991 dle Housley, Fitzgerald 2009, s. 348.

⁸⁶ Housley, Fitzgerald 2009, s. 348.

⁸⁷ Housley, Fitzgerald 2009, s. 352-354.

⁸⁸ Housley, Fitzgerald 2009, s. 354.

⁸⁹ Housley, Fitzgerald 2009, s. 358.

způsobem reprodukce ideologie v diskurzu a tím, s jakým klíčem jsou v rámci konkrétní události komunikovány jednotlivé informace. Ve svojí práci se mu věnoval například Teun van Dijk, který tento koncept rozvedl v pojmu „ideologický čtverec“, ve kterém popisoval, jak je na jedince nahlíženo z hlediska příslušnosti k nějaké skupině, kterou staví proti skupině jiné. Princip „my vs. oni“ spočívá v tom, že kategorie spadající do množiny „my“ v průběhu konverzace vykresluje v co nejvíce pozitivním světle a přisuzujeme jí kladné vlastnosti, v rámci kategorie „oni“ postupujeme naopak a hodnotíme ji negativně. V rámci konceptu ideologického čtverce sledujeme čtyři úrovně označování a jeho podstatou je odmítnutí názoru oponenta a jeho razantní odmítnutí, což pomáhá budovat pozitivní obraz naší osoby.⁹⁰

1. Zdůraznění pozitivních vlastností skupiny „my“
2. Zatajení, bagatelizace negativních vlastností skupiny „my“
3. Zdůraznění negativních vlastností skupiny „oni“
4. Zatajení, bagatelizace pozitivních vlastností skupiny „oni“⁹¹

Tato skutečnost ovšem dle van Dijka souvisí s notnou dávkou zkreslení v průběhu reprezentace, neboť diskurzy týkající se pozitivního obrazu o skupině „my“ budou detailní a specifické, zatímco ten negativní bude, už jen kvůli snaze o dodržení druhé úrovně označování, velice obecný. A naopak, u prezentace skupiny „oni“ se dočkáme pouze obecného popisu pozitivních vlastností a detailního výčtu těch negativních.⁹² Příjemce se snáze ztotožní se skupinou vykreslovanou v pozitivním světle a vůči „těm druhým“ si na základě těchto informací vybuduje odpor a automaticky přebírá negativní názor, který je mu předkládán. Právě tento princip je často zneužíván v politických projevech, které mají sloužit k převedení veřejnosti na svou stranu a k pošpinění protivníka. Proto jeho koncept bude sledován i v rámci naší analýzy.

7.2 Kódování textů v rámci členské kategorizační analýzy

V rámci námi zvolené metodologie je nutné si předem určit a definovat kategorie, kterým se budeme v průběhu analyzování jednotlivých příspěvků věnovat a které je nutné mezi sebou rozeznávat. Za tímto účelem níže podrobně tyto jednotlivé kategorie rozebereme a nabídneme klíč ke kategorizaci daných částí výroků.

---

⁹⁰ Dijk 1998, s. 267.

⁹¹ Dijk 1998, s. 267.

⁹² Dijk 1998, s. 268.

Jak již bylo uvedeno výše, po vzoru Leudara a Nekvapila (2006) se zaměříme především na základní kategorie *my* a *oni*, kteří členskou kategorizační analýzu založenou na právě těchto dvou kategoriích využili k odhalení verbálního utváření nepřítele.⁹³ Naším cílem sice není odhalení stěžejního nepřítele Andreje Babiše, využijeme těchto kategorií ale k tomu, abychom odhalili skupiny, se kterými se řečník ztotožňuje a které naopak staví na opačný pól a jaké aktivity s těmito kategoriemi váže. Pro potřeby analýzy jsme navíc přidali ještě kategorii *já*, v rámci které nás bude zajímat, jakým způsobem řečník realizuje vykreslování obrazu sebe samého. Předpokladem je, že kategorie *my* a *já* budou hodnoceny pozitivně, a naopak antagonistická kategorie *oni* se dočká hodnocení spíše negativního.

Dále si přiblížíme způsob, jakým budeme pracovat s rozeznáváním populistické rétoriky na základě operacionalizace jednotlivých znaků populismu blíže popsanych v rámci teoretické části práce.

Jakožto kategorie „*apel na suverenitu*“ budou kódovány takové situace, ve kterých bude politický aktér (Andrej Babiš) rozdělovat veřejný prostor na lid a ostatní, tedy bude postupovat dle principu *my* versus *oni*. Nemusí nutně jít o zdůrazňování dvou oponujících si sociálních skupin, neboť populistická rétorika jako taková často inklinuje k označování lidu jako homogenní sociální skupině. Taková rétorika je mnohdy aplikována častým a explicitním využíváním zájmen (*my*, *já*, *naše*, ...) či slovy „*národ*“, „*Češi*“ a podobně.

Kategorie „*obhajoba lidu*“ bude rozpoznávána na základě zdůrazňování politického aktéra, že právě on zastupuje lid. Jedná se o předpokládaného příjemce jím podávaných sdělení, a proto nemusí být podmět „*lid*“ v těchto promluvách explicitně použit. Politický aktér se zde staví do role zástupce lidu, který hájí jeho zájmy a brání jej před např. křivým obviněním z neschopnosti. Lidu přisuzuje priority totožné s prioritami a stanovisky, které vychází z jeho osobních projevů a jeho cílem je působit v očích veřejnosti jako ochránce, čímž zdůrazňuje svoji osobní blízkost a zainteresovanost k této skupině. V těchto případech je pro naše domácí prostředí například časté zdůrazňování užívání selského rozumu.

Případnou kritiku politické, ekonomické, kulturní, intelektuální, právní či například mediální elity budeme kódovat jako „*anti-elitismus*“. Je nutné zde ovšem poznamenat, že zmiňování konkrétních politických oponentů, ať už vládních či opozičních stran, patří k politickému diskurzu jako takovému a z toho důvodu není možné jakékoliv zmínky jiných politických aktérů považovat za populistickou rétoriku.

---

⁹³ Leudar, Nekvapil 2006, s. 356.

V případech, ve kterých promluva zkoumaného politického aktéra bude zaměřena proti minoritním skupinám společnosti, bude tato skutečnost kódována jako kategorie „ostrakizace“. Tento pojem rovněž zahrnuje takové příspěvky, ve kterých je zdůrazňováno například nebezpečí, které společnosti hrozí ze strany této ostrakizované skupiny, či jiná neštěstí a těžkosti, které se s nimi pojí.

Situace, ve kterých se v rámci svojí promluvy politický aktér staví do role už dopředu znevýhodněného hráče v rámci politické soutěže či například do role jedince odsouzeného k neúspěchu budou v rámci analýzy řazeny do kategorie „*underdog syndrom*“. Řečník v takových případech například často zdůrazňuje, že je ostatními neustále kritizován a cítí potřebu se neustále hájit.

8. Vymezení analyzovaného vzorku

Analyzovány budou vybrané pasáže ze sedmi videopříspěvků z pravidelného facebookového hlášení Andreje Babiše, které na svůj profil umisťuje každou neděli a pro které se na základě typického úvodního pozdravu vžilo označení „Čau lidi“.

V období od 29. 3. 2020, což je datum vůbec prvního příspěvku, ve kterém přešel z původně psaného formátu na formát videa, do 28. 2. 2021 zveřejnil Andrej Babiš na svém osobním profilu celkem 49 takových videí. Jak již bylo zmíněno výše, tyto facebookové videopříspěvky natáčí Andrej Babiš společně se svým marketingovým týmem pravidelně každý týden a v neděli je zveřejňuje na svém osobním profilu. Reflektuje se v nich vždy proto dění uplynulých několika dní a také plány pro blízkou budoucnost.

Všechny analyzované příspěvky budou tedy vybírány z období od března 2020 do konce února 2021. Toto období bylo zvoleno jakožto symbolický rok s pandemií v době, kdy jsme zdaleka ještě neznali její pozdější vývoj.

Jednotlivé texty budou voleny náhodným skupinovým výběrem, aby postupně mapovaly průběh pandemie onemocnění Covid-19. Dva ze sedmi příspěvků byly voleny záměrně kvůli orámování zkoumaného časového úseku. Jedná se o video č. 1, které bylo záměrně zvoleno jakožto vůbec první videopříspěvek Andreje Babiše tohoto typu, a následně video č. 7, které je posledním zveřejněným videem ve zkoumaném období, a proto vzorek uzavírá. Zbylých deset měsíců bylo rozděleno do pěti skupin (tj. duben-květen, červen-červenec, srpen-září, říjen-listopad, prosinec-leden), z nichž bylo náhodně vybráno právě jedno video, které toto dílčí období zastupuje. Po zvolení všech členů vzorku bylo, například na základě projevů konkrétních zkoumaných kategorií a jevů, vyhodnoceno, že jsou k předkládané analýze vhodné a přínosné. Rozsah těchto videí se pohybuje v časovém rozpětí od desíti do dvaceti minut.

Jednotlivé příspěvky budou tedy do analýzy řazeny na základě výskytu zkoumaných kategorií a způsobu využití výše popsaných znaků populistické rétoriky v rámci daného projevu. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o kvalitativní analýzu, bude na vzorek nahlíženo z hlediska přínosu pro zamýšlený výzkum a z těchto příspěvků proto budou vybírány takové pasáže, které jsou v tomto kontextu zajímavé, abychom dosáhli co největší výpovědní hodnoty. Tyto konkrétní úseky projevu budou v rámci analytické části zkoumány a rozebírány podrobněji. Pro větší přehlednost a dohledatelný kontext budou vyhotoveny a přiloženy kompletní transkripty videí zařazených do výzkumu, které budou k dispozici v přílohách práce.

8.1 Analytický postup

Předkládaná práce se opírá o sedm vybraných videopříspěvků, které Andrej Babiš umisťuje na své sociální síti v rámci svého pravidelného nedělního hlášení. Těmto příspěvkům byly vyhotoveny transkripty kvůli přehlednosti a nadále bude pracováno pouze s textovou stránkou projevu.

Na celý vzorek bude postupně aplikována členská kategorizační analýza, pro každé ze sedmi videí budou vyhotoveny tři tabulky, které budou pro každou z kategorií sledovat proměnné *člen, kategoricky vázaná aktivita a charakterové vlastnosti*. V rámci každé této dílčí analýzy bude následovat interpretace a shrnutí daných výstupů, ve kterých se tedy zaměříme na jednotlivé členy řazené do příslušných kategorií a aktivity, které jsou s těmito členy vázány.

K odhalení populistické rétoriky jsme si v teoretické části určili několik klíčových kategorií a provedli operacionalizaci, na jejímž základě budeme jednotlivé populistické výroky rozpoznávat a zařazovat do naší analýzy.

Pro potřeby odpovědi na dílčí výzkumné otázky byly v rámci transkriptů očíslovány řádky, abychom dosáhli vyšší přehlednosti. Jak již bylo zmíněno, při zkoumání dílčích jevů neprovádíme vyčerpávající výčet, ale volíme spíše demonstrativní cestu některých vybraných praktik.

8.2 Limity výzkumu

V průběhu analyzování vybraných příspěvků lze narazit hned na několik limit, které mohou různými způsoby ovlivňovat výstup i samotnou práci. Vzhledem ke kvalitativní povaze analýzy je třeba počítat s jistou omezeností, neboť ve výstupech nemůže být obsaženo úplně vše. Příspěvky byly voleny náhodně a jejich adekvátnost pro zařazení do analýzy byla hodnocena dle užití rétoriky s ohledem na aktuální kontext.

Rovněž je třeba počítat s tím, že předkládaná hlášení jsou připravována početným marketingovým týmem, ač je Andrej Babiš prohlašuje za svoji vlastní iniciativu a práci, což je patrné především z množství poznámek a jiných dokumentů, kterých v rámci každého hlášení využívá. Texty jsou tedy psané účelně, aby vzbudily v divácích nějaký dojem, či aby podpořily v divácích takový názor na probírané téma, které je pro Andreje Babiše, potažmo vládu či hnutí ANO, výhodný. Jeho projev je v těchto příspěvcích i přes přípravu mírně chaotický, objevuje se časté opakování slov, chybné vazby či skloňování slov, přecheknutí, pro naše účely ovšem nejsou stěžejní, v příložených transkriptech nejsou zohledněny a do analýzy je zařazovat nebudeme. Tyto drobné nedostatky působí „lidsky“ a dle mého názoru

dopomáhají utvářet obraz „jednoho z lidu“, který se marketingový tým Andreje Babiše snaží lidem skrze vzkazy předat. Proto je možné, že je to, samozřejmě do jisté míry, záměrem.

Výrazným limitem je problém vycházející z podstaty kvalitativního zaměření analýzy a tím je subjektivní pohled výzkumníka na danou problematiku. Ten je do velké míry individuální, a i přes snahu o co nejobektivnější nahlížení na diskurz je nutné s tímto rizikem počítat.

9. Analýza politické rétoriky Andreje Babiše

9.1 Kategorizace v rámci jednotlivých videí

V následující kapitole se postupně zaměříme na jednotlivá videa zařazená do naší analýzy, určíme členy řazené do zkoumaných kategorií „já“, „my“, „oni“ a rozlišíme příslušné kategoricky vázané aktivity a vlastnosti. Předpokladem je odhalení snahy o polarizaci společnosti na základě principu my vs. oni, který jsme si popsali již výše, a který popisuje pozitivní vyobrazování kategorie „my“ a naopak negativní vykreslování kategorie „oni“. Z hlediska kategorie „já“ nás zajímají především kategoricky vázané aktivity a její vydělení a odlišnost od kategorie „my“.

9.1.1 Video č. 1

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Občané ČR	- Společně to zvládneme - Ukázali jsme světu, že to jde - Držme si palce	- Společně máme naději
Vláda (ministři)	- Nechali jsme otevřené prodejny - Nechlubíme se, - Dodali jsme roušky, dodáváme tam, kde jsou potřeba - Musíme vystupovat jako jeden tým - Musíme co nejdříve ochránit seniory - Budeme debatovat, řešit - Někteří nesouhlasí, - Vyplatíme kompenzace, poskytneme garance na úvěry - Chceme porazit koronavir, daří se nám brzdít šíření viru - Jsme ve válce, nasadíme armádu - Snažíme se obnovit, život, jaký jsme měli předtím - Máme strašně moc úkolů, jsme nervózní - Nesmíme se hádat	- Dobře fungují - Tvrdá práce - Máme úspěchy - Posloucháme vaše názory

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Pravidelně jsem psal příběh týdne - Mám jiné povinnosti - Děkuju všem - Snažil jsem se poslat do světa video (o nošení roušek, pzn.) - Apeluju na... (kolegy; vás) - Mluvil jsem s... (hygieničkou) - Inspiroval jsem se - Dostal jsem nabídku (na kancelářské kontejnery) - Dostávám různá videa	- Pracovitý - Přesvědčení o úspěchu - Zajímá se o lidi

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Naši kritici	- Pokračují v kritice - Kritizovali nás, že jsme nedodali roušky	- Neopodstatněná kritika

Souhrn:

Na základě vyhotovených tabulek pozorujeme, že v průběhu prvního videa (29. 3. 2020) je kategorie **MY** zastoupena členy – *občané České republiky a vláda* (ministři) – s těmito se tedy Andrej Babiš ztotožňuje. Se členem *Občané ČR* jsou vázané aktivity založené na semknutí se v těžkém období a její charakterové vlastnosti jsou založené na schopnosti toto dokázat (tedy pozitivní). Druhým užitým členem je *Vláda (ministři)*, tento člen je kategoricky vázaný především s prací, dosahováním výsledků a snahou vyhovět lidem, charakterové vlastnosti čítají pracovitost, úspěšnost, snaživost, zájem atp. (rovněž pozitivní).

V rámci dodatečné kategorie **JÁ** nám vystupuje hned několik kategoricky vázaných aktivit, které jsou spojené s tvrdou prací a na kterých Andrej Babiš v průběhu projevu detailněji demonstrovuje svůj postup. I tato kategorie je spojena s pozitivními charakterovými vlastnostmi jako je pracovitost, zarputilost, snaha dosáhnout úspěšného cíle a zájem.

V tomto videu jsme zaznamenali pouze jeden člen spadající do kategorie **ONI** a tím je skupina „*kritiků*“, jejichž kategoricky vázanou aktivitou je kritizování, které Andrej Babiš popisuje jakožto neopodstatněné, jsou tedy vykreslováni spíše negativně.

9.1.2 Video č. 2

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Vláda (ministři)	- Dostávali jsme podněty - Řešili jsme to... (neplacení daně z léku) - Nenechali jsme to být, angažovali jsme se - Čekali jsme, jak to dopadne - Pracujeme na Chytré karanténě - Podporujeme hygieniky, krajské hygieny, naše epidemiology - Hlasovali jsme - Musíme respektovat soud - Požádáme sněmovnu - Chceme nastartovat ekonomiku - Nadále realizujeme armádní zakázky - Budeme pokračovat v debatách - Víceméně jsme se shodli	- Zájem, urputnost - Pracovitost - Kritizováni, že něco děláme zmatečně, že tu žijeme za oponou
Ministerstvo zdravotnictví	- Schválilo to - Čeká na Evropskou komisi - Chceme mít doma nejlepší péči - Nesouhlasí s rozhodnutím soudu, připravuje kasační stížnost - Jasně napsalo, co se rozvolňuje od zítra	- Naše - Snažíme se pro lidi
Epidemiologové	- Jsou opatrní - Doporučují opatření, rozvolňování	- Naši
Občané ČR	- Každý může vycestovat - Musíme pomoci našim živnostníkům, podnikatelům - Měli bychom utrácet peníze v našich obchodech - Žijeme z daní - Nesmíme si to pokazit - Financujeme se sami bez problému - Můžeme se spolehnout na Armádu ČR - Musíme být opatrní, zodpovědní - Zvládneme to	- Budeme solidární - Podpora situace
Poslanecká sněmovna	- Schválili jsme balík na úvěry	
Evropská rada	- Diskutovali jsme o příštím rozpočtu	

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Zdravím vás, - Mám skvělou zprávu, - Všem děkuju - Apeloval jsem na paní Schillerovou - Volal jsem... (komisařce pro zdravotnictví; s ředitelem Motola Ludvíkem; se šéfem VZP i pojišťovny MV) - Ředitel Motola mi řekl, že potřebuje zajistit speciální laboratorium - Mám tady poznatky... - Chápu, že jsme měli strach - Mám tady celý seznam - Udělal jsem velký rozhovor - Domluvil jsem se ministrem obrany - Myslím, že vláda vystupuje jako jeden tým - Přišel jsem na tiskovku, jasně jsem řekl, co bylo potřeba - Jsem přesvědčen, že se poučíme	- Pracovitost - Skeptický

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Popírači Covidu	- Říkali, že Covid-19 je obyčejná chřipka	- Neměli pravdu
Média	- Byli na začátku v klidu - Vyzývali mě, abych přišel na tiskovku - Kritizovali mě, že dělám nějaký marketing	
Opozice	- Byli na začátku v klidu - Kritizují, že něco děláme zmatečně	

Souhrn:

Ve videu č. 2 (26. 4. 2020) rozeznáváme v kategorii **MY** hned několik členů a ztotožnění Andreje Babiše právě s nimi je předvídatelné. Jsou jimi: *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*, které se objevují už v prvním videu, dále *Ministerstvo zdravotnictví*, *Epidemiologové*, *Poslanecká sněmovna* a *Evropská rada*. Stejně jako v předchozím případě je člen *Vláda* (ministři) kategoricky vázán s aktivitou týkající se práce a jsou jí prisuzovány i stejně pozitivní charakterové vlastnosti (pracovitost, zájem, urputnost). Člen *Občané ČR* je kategoricky spojen s aktivitami jako je soudržnost, podpora či soběstačnost a rovněž pozitivními charakterovými vlastnostmi. I zde tedy můžeme hovořit o paralele s předchozím videem. Člen *Ministerstvo zdravotnictví* je zde využit jakožto konkrétní projev pracovitosti jednotlivých

ministrů, do kategorie **MY** jej řadíme z důvodu toho, že je Andrejem Babišem adresováno jakožto „naše“, čímž se řečník snaží zdůraznit, že je pod křídly jeho hnutí. Stejně jako v případě členu Vláda je i tento člen vázán s aktivitou práce a snahy a tím pádem je ukazováno v pozitivním světle. Stejný případ jako člen *Ministerstvo zdravotnictví* je také člen *Epidemiologové*, které Andrej Babiš rovněž adresuje jakožto „naše“ a ve svém projevu demonstruje jejich odbornost a to, že mají jeho důvěru. Poslední dva členy vnímáme jako neutrálně hodnocené, s členem *Poslanecká sněmovna* je kategoricky vázáno pouze schválení uvolnění balíku peněz na úvěry a se členem *Evropská rada* diskuze o rozpočtu, to sice v obou případech můžeme vnímat jako projev pracovitosti, rozhodně se jim ale nedostává takového rozsahu jako jiným členům.

Kategorie **JÁ** je opět vázána se škálou aktivit spojených s prací a náplní dne Andreje Babiše, což opět chápeme jako snahu o vykreslení sebe sama v pozitivním světle v tom smyslu, že je neustále předhazováno kvantum práce, které pro „své lidi“ vykonává.

V kategorii **ONI** je Andrej Babiš tentokrát konkrétnější, zařazuje do ní členy „*Popírači Covidu*“, *Média* a *Opozice*. Se členy *Média* a *Opozice* jsou v tomto případě vázány aktivity kritiky a negativní hodnocení, což je v rámci rétoriky Andreje Babiše celkem běžným úkazem. Člen „*Popírači Covidu*“ můžeme také považovat za negativně hodnocený čistě v optice toho, že jde proti požadovanému vnímání pandemie, je kategoricky vázaný s bagatelizací onemocnění, což je prezentováno jako nepravda.

9.1.3 Video č. 3

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Občané ČR	- Utrácejme peníze v Česku - Musíme si pomoci - Máme lokální problém, trasujeme - Musíme být odpovědní	
Vláda (ministři)	- Nedělala rozhodnutí ohledně koronaviru - Schvalovala rozhodnutí epidemiologů - Sledujeme to - Probereme hlavní problémy - Budeme se ptát proč takhle hygiena rozhodla - Musíme splnit určitá pravidla - Nevzali jsme lidem peníze	- Jsme schopni říct, kam ty peníze jdou

	- Meziročně máme nárůst důchodů o 18,7 miliardy - Máme nárůst nákladů s koronavirem - Významně investujeme - Přišli jsme o příjmy z daní - Hospodařili jsme velice úsporně - Máme jeden z nejnižších dluhů v Evropě - Můžeme se zadlužit, abychom podpořili ekonomiku - Dáváme peníze do staveb a budeme v tom pokračovat - Musíme podpořit práci - Musíme se zamyslet nad tím, jak funguje naše školství	
Návštěvníci lázní	- Můžeme být bez roušky - Jsme odpovědní	- Jsou to Češi

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Poprvé v životě jsem v lázních - Nepotkal jsem tady cizince - Utrácím peníze v Česku - Nestačím se divit, kolik máme nových epidemiologů - Byl jsem ve Varšavě na setkání premiérů V4 - Navštívili mě dva mladí studenti - Dám to na Facebook - Telefonoval jsem s ministrem Plagou - Byl u mě ... (rektor Zima ohledně kampusu; zástupci nemocnice Milosrdných sester Karla Boromejského) - Setkal jsem se s ministrem hospodářství Slovenska Sulíkem - Podporuju všechny české firmy - Lobbuju za české zájmy (za tu vaši americkou televizi; ve Slovinsku, Estonsku a všude, že nákaza je jen na Karvinsku; u vietnamského premiéra - Chtěl bych dementovat ty různé nesmysly - Udělal jsem protikorupční hnutí	- Nestydím se za to, je to moje povinnost, moje role a budu to samozřejmě dělat dál - Starám se o české zájmy - Nikdo mě nezkorumpuje

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Epidemiologové, hygienici	- Dělali rozhodnutí ohledně koronaviru - Měli zasahovat v OKD - Uzavřeli jeden důl, druhý důl nechali - Udělali opatření	
Slovensko, Estonsko, Lotyšsko	- Dali nás do nějaké zóny, je potřeba jim to vysvětlit	
Opozice	- Politicky zneužívá situaci - Stále křičí - Když to řídili, tak policisté přišli o peníze a neměli ani na benzin	- Demoblok
Ředitelé lázní „Odborníci“	- Řeší vouchery - Vystupují v mediálním prostoru - Jdou opakovaně do televize s tím, že Babiše natrou	- Jsou to kandidáti / kandidátky na prezidenta a různé věci - Vždycky byli teoretici
Pan Patrik z Děti země	- Zabrzdil stavbu na 15 měsíců	- Původce zdržení
Jedna paní	- Objevila, že jsem psal Boeingu	- Říká si investigativní reportérka - Přišla z hejtrovského antibabišovského pořadu České televize
Odboráři	- Brání zákonu o lobbismu	
Naši lidi	- Vědí, že já jsem šel do politiky bojovat za české zájmy	- Jsou rozumní

Souhrn:

Ve videu č. 3 (5. 7. 2020) se v rámci kategorie **MY** opět opakují členové *Vláda* (ministři) a *Občané ČR* a spolu s nimi také *Návštěvníci lázní*, což je způsobeno skutečností, že Andrej Babiš toto video natáčí právě na víkendovém pobytu v lázních. Aktivity vázané se členem *Občané ČR* můžeme opět považovat za totožné s předchozími videi, stejně tak jako aktivity vázané se členem *Vláda* (ministři). Rovněž charakterové vlastnosti obou zmíněných členů můžeme vnímat jako pozitivně laděné. V rámci aktivit vázaných se členem *Návštěvníci lázní* rozeznáváme odpovědnost a jakožto jejich výraznou charakterovou vlastnost vypichuje Andrej Babiš, že se jedná pouze o Čechy, což v kontextu vyžadované solidarity chápeme pozitivně.

S kategorií **JÁ** i tentokrát nacházíme výčet nejrozličnějších vázaných aktivit týkajících se denního programu premiéra, za nejvíce zdůrazňovanou aktivitu můžeme považovat lobbování

Andreje Babiše za české zájmy, se kterým je spojeno i připisování pozitivních charakterových vlastností bojovníka, který se zajímá o stát a jeho úspěch.

V kategorii **ONI** tentokrát nacházíme větší množství členů, jsou jimi *Epidemiologové, hygienici; Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko; Opozice; Ředitelé lázní; „Odborníci“; Patrik z Děti země; Jedna paní; Odboráři a Naši lidi*. Některé z nich jsou v rámci projevu Andreje Babiše popisovány ve více negativním světle než jiné, u některých se pouze snaží distancovat od jejich aktivit, aniž by je nutně vnímal negativně – takovým příkladem je třeba člen *Epidemiologové, hygienici*, který je vázaný s aktivitou učinění rozhodnutí, které ve svém výsledku působilo zmatečně. V rámci projevu se tedy řečník přiklání spíše k neutrálnímu charakterovému vykreslení, neboť nemá snahu považovat takové rozhodnutí za jeden ze „svých“ úspěchů. Neutrálně jsou rovněž vykresleni *Ředitelé lázní*, s nimiž je vázána aktivita řešení voucherů na lázeňské pobyty. Jako v podstatě neutrální rovněž spatřujeme hodnocení skupiny států *Slovinsko, Estonsko a Lotyšsko*, která je vázána se špatnou interpretací covidové situace u nás, kterou je potřeba vysvětlit. Na pomezí neutrality a negativity můžeme umístit člen *Odboráři*, s nímž je vázána aktivita bránění zákonu o lobbismu, což je v řečnickových očích vnímáno jako nežádoucí. Na negativní strašně škály charakterových vlastností typicky objevujeme člena *Opozice*, s nímž je opět vázána aktivita kritiky, snahy zneužívat politicky situaci a je poukazováno na její nezvládnutí krize v minulosti. Dále zde máme člena „*Odborníků*“, které Andrej Babiš označuje za své velké kritiky a pouhé teoretiky a v rámci jeho projevu je s nimi vázána aktivita kritizování. Jakožto hlavního viníka zdržení stavby dálnice D1 označuje Andrej Babiš *pana Patrika z Děti země*, což je také chápáno jako negativní hodnocení. Stejný případ je i *investigativní reportérka z ČT*, ke které řečník referuje jakožto k „jedné paní“, jejíž výraznou charakterovou vlastností je její účast na „hejtrovském antibabišovském pořadu“. Pozitivně vnímaným členem z kategorie ONI je člen *Naši lidi*, se kterou je vázanou aktivitou důvěra vůči jeho osobě. Tato skupina může být vnímána jako záměrně oddělená od členu Občané ČR, aby se zdůraznila pozice Andreje Babiše vůči těmto lidem.

9.1.4 Video č. 4

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
V4	- Viktor Orbán přišel s návrhem, abychom navštívili Brusel - Musíme nelegální migraci zastavit, bojovat proti pašerákům - Musíme vyřešit problém v Libyi, Sýrii a na blízkém východě a vztahy s Tureckem - Jsme připraveni se podílet finančně - Nebudeme akceptovat, aby nám někdo vnucoval migranty - Sami rozhodneme, kdo tu bude žít a pracovat - Domluvili jsme se na návrhu, jak pomoci Bělorusku	
Vláda (ministři)	- Chceme navždy zrušit superhrubou mzdu - Děláme to, protože chceme podpořit lidi, aby se nebáli budoucnosti - Postaráme se o lidi - V roce 2015 jsme nebyli schopni daňovou reformu z rozpočtových důvodů akceptovat - Diskutovali jsme (o kurzarbeitu) - Udělali jsme kompromis	- Jsme menšinová vláda
Poslanecká sněmovna	- Musíme rozhodnout, jak se zbavit umělé nezaměstnanosti	
Paní ministryně Schillerová a já	- Peníze ze zmrazených platů ústavních činitelů pro rok 2021 a 2022 chceme použít pro pracovníky v sociálních službách, kterým přidáme 10 %	
Občané ČR	- Držme si palce - Musíme vir porazit bez toho, abychom zavírali školy a dělali ekonomická opatření	- Společně to zvládneme

Kategorie JÁ

Člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Zastupoval jsem v Bruselu slovenského premiéra Matoviče - Zjistil jsem, že v mediálním prostoru jsou špatné interpretace ohledně superhrubé mzdy - Domluvil jsem se s panem prezidentem, že superhrubou mzdu zrušíme - Jsem přesvědčen, že ve sněmovně najdeme podporu	

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Evropská komise	- Myslí si, že je třeba migraci zvládat a ne zastavit - Chce rozhodovat o tom, kdo bude v Evropě žít (pašeráci)	- Nemění postoj ohledně migrace
Evropská unie	- Musí vyvinout tlak, aby v Bělorusku proběhly svobodné demokratické volby	
Nová vláda	- Rozhodne, jaké budou v roce 2023 daně	
Opozice	- Nejdřív slíbili 15% daň od roku 2008 - V roce 2011 přišli s tzv. daňovou reformou – slíbili ji zákonem platným od roku 2012 a účinným od roku 2015 - Hodili to na příští vládu	- Dvakrát vás podvedla - Dělalí vše proti lidem a tak věděli, že je nebudou volit
Kalousek	- S ODS zjistili, že to nevychází a zavedli superhrubou mzdu	- Pan ministr financí
Nezaměstnaní z Úřadu práce	- Necháávají se podporovat poctivě pracujícími lidmi	- Nemají o práci zájem - Jde jim pouze o razítko, že byli ve firmě
Ukrajinci	- Vykonávají práci, kterou nechtějí dělat Češi - Dostávají mzdu a platí daně a odvody	- Poctiví

Souhrn:

V příspěvku č. 4 (27. 9. 2020) v rámci kategorie **MY** opět rozeznáváme členy *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*, jejichž hodnocení je i nadále konstantní. Mezi další zmíněné členy řadíme *V4*; *Poslanecká sněmovna* a dvojici *Ministryně Schillerová a já*. Co se členu *V4* týče, je vázán s aktivitami spojenými s řešením migrace v rámci Evropy, ve kterém státy *V4* zaujmají společný postoj, který se snaží prosadit na úrovni Evropské unie. Hodnocení těchto aktivit můžeme umístit na pomezí neutrality a pozitivnosti, neboť Andrejem Babišem je tento postup prezentován jako přínosný pro Českou republiku. Člen *Poslanecká sněmovna* je v tomto příspěvku znovu vykreslován neutrálně. Zvláštností se může jevit vydělení dvojice *Ministryně Schillerová a já* jakožto samostatného členu, nicméně v tomto případě jde o aktivitu vázanou čistě s těmito dvěma osobami – přemístění peněz získaných ze zmrazení platů ústavních činitelů – a konkrétní jmenování autorů tohoto kroku je z politického hlediska důležité. Staví se tím do pozice těch, kteří tuto skutečnost chtějí prosadit před ostatními poslanci.

V rámci kategorie **JÁ** se opět setkáváme s výčtem kategoricky vázaných aktivit ve smyslu práce premiéra a adresování vůči sobě samému jakožto pracovitému jedinci.

Kategorie **ONI** kromě již dříve použité *Opozice* čítá ještě členy *Evropská komise*; *Evropská unie*; *Nová vláda*; *Kalousek*; *Nezaměstnaní z Úřadu práce* a *Ukrajinci*. Mezi neutrálně hodnocené můžeme zařadit člen *Nová vláda*, který je vázaný s aktivitou rozhodnutí o daních pro rok 2023 a také člen *Evropská unie*, u něž máme kategoricky vázanou aktivitu dohledu nad běloruskými volbami. Opět se nám objevuje pozitivně hodnocený člen a to *Ukrajinci*, ten je vázán s aktivitou vykonávání práce, kterou nechtějí dělat Češi a následným odváděním daní z této práce. Naopak negativní hodnocení je přisouzeno členu *Evropská komise*, která je zde spojena s neochotou měnit postoj ohledně migrace. Negativně je vnímán také člen *Nezaměstnaní z Úřadu práce*, který je popisován de facto jako líný a bez zájmu o opravdovou práci a je vázán s aktivitou požadování podpory od poctivě pracujícího lidu. Velmi negativního hodnocení se opět dostává členu *Opozice*, ke kterému je referováno jako ke skupině, která lidi „podvedla“ a doopravdy neřešila vzniklé problémy. S tím souvisí i poslední zmíněný člen *Kalousek*, který je řečníkem záměrně označen jakožto „pan ministr financí“ a kterého Andrej Babiš obvykle na základě rozdílnosti jejich politik označuje za původce všeho špatného.

9.1.5 Video č. 5

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Občané ČR	- Musíme dodržovat opatření naší vlády - Přáli bychom si aspoň trochu normální Vánoce - Potřebujeme naši armádu - Respektujme opatření, příští týden je klíčový - Zkusme to spolu, abychom znovu ten vir zastavili a porazili, abychom si užili Vánoce	- Nikdo z nás si nepřeje další opatření - Máme to ve svých rukou - Můžeme zachránit lidské životy
Vláda (ministři)	- Přijala opatření - Buď se nám podaří zbrzdit nárůst pandemie, nebo budeme muset přemýšlet o dalších opatřeních - Přidělila 500 milionů korun všem sportovním klubům - Děláme maximum pro ochranu životů	- Poučili jsme se z první vlny

	- Snažíme se trasovat, zvyšovat kapacitu laboratoří - Chceme ochránit každý život, nemůžeme to vzdát - Nemůžeme si dovolit kolaps našeho zdravotnictví - Rozhodla, že nakoupí dva tisíce postelí, ventilátory - Zavřeným provozovnám zajistíme náhradu - Reagovali jsme velice rychle - Zasaženým podnikatelům automaticky odkládáme úhrady DPH - Prodlužujeme nároky z programu COVID III, máme připravený 150 mld. objem záruk - Do ekonomiky můžeme nalít až 500 mld. korun - Odkládáme EET - Podpoříme cestovní ruch	
Naše armáda	- Potřebuje moderní výbavu - Vždycky nám pomohla - Připravuje záložní kapacitu v Letňanech	- Je pro nás strašně důležitá
Ministr Prymula	- Připravil speciální program na ochranu starších lidí	
Kolega Havlíček	- Celé úterý jednal se svazy, připravil podpůrné programy	
Ministryně Schillerová	- Prosadila velký balíček daňových úlev	

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Obracím se na vás s prosbou - Nerozumím protestům - Každý den realizuju tisíce telefonátů - Zaznamenal jsem debaty ohledně rozpočtu naší armády - Kontaktoval jsem naše výrobce postelí - Do zálohy jsem mluvil s okolními státy a s premiéry - Všechny vás prosím, abyste zůstali doma - Taky jsem byl v parku	- Stejně jako prezident Zeman a ministr Prymula - Nejsem nadšený z odkladu EET, ale teď je to důležité, tak to uděláme

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Někteří naši spoluobčané	- Demonstují, protestují	- Nechtějí chránit životy našich spoluobčanů
Ostatní státy	- Taky dělají opatření	

Souhrn:

Ve videu č. 5 (18. 10. 2020) se v rámci kategorie **MY** opět objevují členy *Vláda* (ministři) a *Občané ČR* s konstantními vázanými aktivitami a pozitivním hodnocením. Dále do této kategorie řadíme trojici členů sestávajících ze samostatných konkrétních ministrů – *Kolega Havlíček*; *Ministr Prymula*; *Ministryně Schillerová* – s nimiž jsou vázány aktivity související s rychlým a efektivním jednáním v rámci zahájení nových protipandemických opatření. Právě skrze podrobný popis jejich rychlé reakce jsou všichni tito členové hodnoceni pozitivně. Posledním zařazeným členem je *Naše armáda*, ke které je vázána aktivita pomoci při covidových opatřeních a jejichž spolupráci řečník hojně vychvaluje a zdůrazňuje její důležitost.

Kategorie **JÁ** je už typicky v naší analýze spojena s aktivitami pracovního nasazení a zdůrazňování vlastní důležitosti, přičemž charakterizována rovněž konstantně pozitivně. Z pohledu naší analýzy je částečně zajímavá pasáž, ve které Andrej Babiš připouští, že se mu nelíbí návrh odkladu spouštění další vlny EET, nicméně v rámci kolektivního dobra se na to rozhodl přistoupit, čímž se opět snaží dát najevo, jak upřednostňuje lidi nad vlastním zájmem. Do kategorie **ONI** tentokrát řadíme pouze dva členy – *Někteří naši spoluobčané* a *Ostatní státy*. Zatímco člen *Ostatní státy* je zmiňován neutrálně pouze v souvislosti s tím, že naše země není jediná, kdo znovu nastoluje pandemická opatření, člen *Někteří naši spoluobčané* je vnímán negativně. Je s ním vázána aktivita protestů proti pandemickým opatřením, odmítání a pohrdání životy ostatních spoluobčanů, což z nich dělá nežádoucí skupinu.

9.1.6 Video č. 6

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Vláda (ministři)	- Zrušíme zákaz kafe s sebou - Seniorům dáme slíbených 5000 Kč - Rozpočet jsme postavili tak, aby to bylo možné - Nebudeme navyšovat daně pro OSVČ - Navýšíme mzdy zaměstnanců místo jejich zaměstnavatelů - Můžeme navyšovat rozpočty, máme na to zdroje - Od roku 2023 budeme znovu úspěšně snižovat dluh, když o tom rozhodnete ve volbách - Chceme nouzový stav, abychom mohli nasadit naše vojáky a hasiče - Zůstali jsme odkázáni na komunisty - Všem občanům chceme umožnit všem občanům antigenní testování - Zasedne zítra a přijme nějaké rozhodnutí ohledně ochrany životů našich spoluobčanů - Objednali jsme od Pfizeru asi 4 mil. dávek	- Máme jedny z nejlepších veřejných rozpočtů v Evropě - Zvládne příští rok tuhle bezprecedentní pandemii
Hnutí ANO	- Klesly nám preference, protože nás kritizují cokoli uděláme	
ČSSD	- Vyvraceli ty nesmysly	- Naši kolegové
Občané ČR	- Je důležité, abychom to zvládli	
Evropská rada	- Ptali jsme se, proč už Velká Británie očkuje - Žádali jsme předsedkyni Evropské komise o urychlení - Schválili jsme rozpočet - Domluvili jsme se na společném evropském cíli redukce emisí	- Trvala 22 hodin

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Snažil jsem se pochopit nesmysl se zákazem kafe s sebou, ale nepochopil jsem ho - Odmítám veškeré kritiky - Od začátku jsem se zúčastnil extrémně důležité Evropské rady, musel jsem se omluvit v Senátu - Budu dohlížet na přísun vakcín a budu	- Jako ministr financí jsem ukázal, že jsem vybral daně a snížil zadlužení - Plním sliby - V kuse jsem nespal 50 hodin - Na Evropské radě

	- tvrdě trvat na tom, aby se to urychlilo - Budu jednat s ministrem Blatným, jak má fungovat ministerstvo - Prosadil jsem slovo plyn, minule jsem prosadil slovo jádro - Bojoval jsem za to dlouho - Samozřejmě jsem pomáhal polskému premiérovi v boji ohledně financování dosažení uhlíkové neutrality - Mohl bych tady mluvit ještě dlouho	jsem byl velmi aktivní (obchodní dohoda s USA; vztahy s Tureckem; terorismus...)

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Epidemiologové	- Jedině oni to chápou	
Senát	- Akceptoval můj návrh snížit daň pro všechny zaměstnance	
ČSSD	- Navrhovala navýšit daň pro OSVČ na 19 %	
Opozice	- Je jim jedno, jak se vyvíjí pandemie - Piráti si libujou v počtu zemřelých - Měli projevy, odešli - Neposlouchali projev ministra Blatného - Kritizují nás, že spoléháme na komunisty - Využívá Covid, aby nás oslabili	- Má radost, že roste počet nakažených - Chová se tak, že čím hůř pro lidi, tím hůř pro Babiše
Komunisti	- Určili termín pro nouzový stav a díky tomu byla získána podpora	- Jsme na ně odkázáni
Evropští lídři	- Většina uznala, že taky mají problémy s kůrovcem	

Souhrn:

Rovněž v průběhu videa č. 6 (13. 12. 2020) se v rámci kategorie **MY** opět vracíme ke stálícím, kterými jsou členy *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*. Ty zůstávají i nadále neměnné. Kromě nich se objevují také členy *Hnutí ANO*; *ČSSD* a *Evropská rada*. Člen *Evropská rada* je hodnocen víceméně neutrálně, ač je zdůrazněna jeho důležitost, a vázán je s aktivitami rozhodnutí ohledně postupu Evropské unie v oblasti očkování a také snižování emisí, role, kterou na ní zastával Andrej Babiš je hodnocena více než pozitivně (viz kategorie **JÁ**). Člen *Hnutí ANO* je vázán s poklesnutím preferencí z důvodu neustálé kritiky jejich počínání v pandemii. Ke členu *ČSSD* má v rámci tohoto konkrétního příspěvku řečník dvojaký přístup – při vázané aktivitě vyvracení nesmyslů jej hodnotí pozitivně a referuje o této skupině jako o kolezích. V první části textu ovšem volí člen *ČSSD* jakožto součást kategorie **ONI**, neboť nesouhlasí s jejich postupem (zvýšení daně pro OSVČ) a negativním hodnocením se od nich

touží distancovat. Jak již bylo zmíněno, v rámci kategorie **JÁ** sledujeme aktivity spojené s jednáním Evropské rady, charakterové vlastnosti opět navazují na pozitivně laděné hodnocení viditelné i v předchozích příspěvcích. V kategorii **ONI** kromě již zmiňované *ČSSD* rozeznáváme členy *Evropští lídři*, *Komunisti*, *Opozice*, *Senát* a *Epidemiologové*. Neutrálního hodnocení se dostává členům *Evropští lídři*, u těch je vázaná aktivita ohledně rozhodnutí na Evropské radě, a *Senát*, který je vázán s odsouhlasením návrhu na snížení daně. Člen *Epidemiologové* je tentokrát vydělen do kategorie **ONI**, neboť Andrej Babiš příliš nesouzní s jejich aktuálním rozhodnutím o zákazu kafe s sebou a při této příležitosti uvádí, že tento zákaz zruší, což má za následek spíš negativní vyznění. Částečně pozitivně může být v rámci kategorie **ONI** vnímán také člen *Komunisti*, který, ačkoliv Andrej Babiš zdůrazňuje, že za spolupráci s komunisty jsou ve výsledku kritizováni, dopomohl vládě k získání prodloužení nouzového stavu, což by jinak možné nebylo. Člen *Opozice* je i tentokrát stavěn do velmi negativního a světlá, jejich aktivita je vázána s radostí z toho, jak se pandemická situace zhoršuje, z růstu počtu nakažených a s nezájmem o občany.

9.1.7 Video č. 7

Kategorie MY

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Vláda (ministři)	- K prosazování těchto opatření nám pomůže Armáda ČR - Musíme se dostat do situace, že policie musí striktně vymáhat dodržování opatření - Děláme vše pro to, abychom se naočkovali co nejdříve - Otevřeme velkokapacitní centrum v Praze, očkujeme - Děláme vše pro to, abychom dostali maximum vakcín - Rozhodli jsme očkovat učitele - Bojujeme za to, abychom získali léky, sehnali jsme skvělý Bamlanivimab, vybojovali jsme Regeneron jako druží v Evropě	
Občané ČR	- Od února jedeme neustále naplno - Za první vlny jsme se vystrašili, když jsme viděli Bergamo - Pokud teď nepůjdeme do lockdownu, budeme mít české Bergamo	- Dali jsme to společně za první vlny - Ukázali jsme neuvěřitelnou

	- Když se povede naočkování, budeme moci jet na dovolenou - Všichni se modleme, aby vakcíny fungovaly na všechny mutace - Už to není o starších lidech, ale o všech věkových kategoriích	- odvahu, solidaritu a disciplínu - Buďme zodpovědní, každý sám za sebe

Kategorie JÁ

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
	- Doufám, že jsem vás moc nevyděsil, včera mě moje žena poprvé ostříhala - Budu dělat všechno pro to, abychom zvládli pandemii a potřebuju, abychom to dělali společně - Mluvil jsem s panem Frolíkem z LINETu - Připravoval jsem se do Primy a znovu jsem si to všechno přečetl, co jsme prožili - S kolegy dělám vše pro to, abych vás ochránil - Žádám vás o disciplínu - Lítám po světě, telefonuju (ohledně vakcín) - Řeším Ivermektin - Mluvil jsem... (se slovenskou primářkou; majitelem fabriky, která vyrábí Ivermektin – slíbil mi nabídku; s primářem z Brna) - Na dovolenou nepojedu - Věřím tomu, že společně to dáme	- Nejde mi o politiku

Kategorie ONI

člen	vázaná aktivita	charakterové vlastnosti
Ti, kteří odmítají opatření	- Nechtějí se podřídit - Nedodržují opatření - Mají i přes zákaz otevřené hospody, restaurace, chodí tam - Chodí ven bez respirátoru - Chodí mezi lidmi a v dopravních prostředcích s rouškou pod nosem, nebo úplně bez - Navštěvují se ve větším počtu - S příznaky covidu chodí do práce - Nejdou na test, nenastoupí na karanténu - Mluví do médií	- Velká skupina lidí - Nepřesvědčím je ani já, ani nikdo jiný - Všichni je známe - Jsou bezohlední a v důsledku zlí - Jsou na své chování hrdí a chlubí se tím - Provokují - Nudí se - Jde jim o kšeft nebo o to, být vidět - Pseudoepidemiologové
Senát a opozice	- Nechtěli navýšení pokuty	

Souhrn:

I ve videu č. 7 (28. 2. 2021) se v rámci kategorie **MY** řečník drží stálých členů *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*. Stejně jako v předchozích příspěvcích i zde je člen *Vláda* (ministři) vázán s aktivitami souvisejícími s prací, demonstrací úspěchů a snahy a rovněž se drží i charakterových vlastností zmiňovaných napříč celou analýzou. Obdobně je na tom i člen *Občané ČR*, který je konstantně vázán s aktivitou solidarity a vzájemné pomoci a v rámci charakterových vlastností je apelováno na soudržnost, ochotu, zodpovědnost apod.

Stejně tak i v kategorii **JÁ** zůstává situace prakticky neměnná, je s ní vázáno několik aktivit souvisejících s vykonáváním práce premiéra, zdůrazňováním pracovní vytíženosti a jsou vyzdvihovány veskrze pozitivní charakterové vlastnosti.

V kategorii **ONI** se objevují dva členy, které už v rámci této analýzy byly využity. Jedná se o dvojici *Senát a opozice* a skupině *Těch, kteří odmítají opatření*. Zatímco člen *Senát a opozice* je vázán pouze s aktivitou nepřistoupení na navýšení pokuty těm, kteří nedodrží opatření, člen *Ti, kteří odmítají opatření* je vykreslován ve velmi negativním světle. Řečník tuto skupinu naprosto vyděluje od ostatních občanů a zdůrazňuje, že aktivity vázané s touto skupinou jsou nežádoucí. Mezi jejich charakterovými vlastnostmi je zmiňována například jejich bezohlednost, nezájem a krutost.

9.1.8 Interpretace výsledků

Napříč všemi analyzovanými příspěvky se v rámci kategorie **MY** opakovaně objevují členy *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*. Člen *Vláda* je vázán s aktivitami ohledně práce, rozhodování, rozdělování peněz, zlepšování života lidí apod. a v tomto ohledu je tedy pojen s pozitivními vlastnostmi. Kategoricky vázané aktivity člena *Občané ČR* se týkají semknutí, vzájemné podpory, soudržnosti, schopnosti zvládat náročné období apod. Objevují se další členové spadající do příslušné, nicméně právě tyto dva zmiňované členy můžeme považovat za konstantní.

Členy v rámci kategorie **ONI** jsou různorodé, v pěti případech se ovšem opakuje člen *Opozice*, který v této analýze rovněž můžeme považovat za předpokládatelný. Dle očekávání je pojen s negativními vlastnostmi a rovněž vázané aktivity jsou na jeho adresu voleny velmi kriticky. V rámci zbytku členů zařazených do kategorie **ONI** pozorujeme převahu negativního hodnocení, nicméně objevují se zde i neutrálně hodnocené a nalézáme i několik příkladů pozitivního hodnocení, které jsou ale spíše výjimkou.

Co se týče kategorie **JÁ**, je rovněž dle očekávání hodnocena pozitivně a aktivity, které jsou s ní vázané, jsou spojené především s denním programem premiéra, pracovitostí, zájmem o občany či zdůrazňování důležitosti. Andrej Babiš se tímto staví do pozice ochránce lidu, který má na mysli pouze jejich zájmy.

V kontrastu s kategorií **ONI** můžeme na základě naší analýzy sledovat řečnickou snahu o zdůrazňování vlastních předností nad ostatními. Ukazuje, že „JÁ“ a „MY“ dělají vše jinak, a především lépe než „ONI“, což argumentuje například z pozice zkušeného podnikatele. Pokud navíc přihlédneme k části analýzy, ve které jsme se zabýváme kategorií „*underdog syndrom*“ (kapitola 9.3), spatřujeme perspektivu, do které se Andrej Babiš staví, jakožto mučedníka odsouzeného neúspěchu právě z důvodu toho, že ač se on snaží sebevíc, všichni ostatní se staví proti němu.

9.2 Diskurzivní struktury v projevech Andreje Babiše

Andrej Babiš ve svých projevech hojně využívá explicitně performativní formule, které jeho vyjádřením dodávají silný emotivní náboj a působí jako velmi zavazující. Z takových vyjádření jeho divák nabývá dojmu, že předkládané sdělení či prosba má velkou váhu.

„Já bych vás všechny chtěl hlavně poprosit, že je důležité, abysme pomohli našim živnostníkům, našim podnikatelům, abychom podpořili tuzemský cestovní ruch, teď došlo k rozvolnění, ano, takže já myslím že všichni budeme skvěle solidární, když budeme utrácet peníze v našich obchodech, v našich centrech, restauracích a hlavně prosím vás kupujte zboží které je vyrobeno v České republice, skutečně tím pádem vlastně pomůžete nám všem, (...) protože to uvolňování samozřejmě je skvělé, je to kýžená změna k normálnějšímu životu, ale nepokazme si to lehkovážností a pojďme to nadále společně zvládat. Zatím máme skvělá čísla, (...) já bych chtěl znovu poděkovat všem našim hygienikům, krajským hygienám, epidemiologům, že skutečně za vládu mají absolutní podporu a pokud údajně nějaký ekonom je kritizoval, tak to skutečně není člověk, který je členem NERVu, nemluví za nás a já zásadně s tím, co on řekl, nesouhlasím.“ (video č. 2 – ř. 170-184)

„Takže za první vlny jsme ukázali neuvěřitelnou odvahu, a hlavně solidaritu a disciplínu a teď vás o ni žádám, na tři týdny. Za první vlny jsme se vystrašili, když jsme viděli Bergamo, umírali lidi na chodbách. A pokud teď nepůjdeme do lockdownu, tak tady budeme mít naše české Bergamo a toho jsme se strašně báli. Tři týdny a pokud to dokážeme, můžeme už

možná před, nebo po Velikonocích uvažovat o rozvolnění a samozřejmě návrat dětí do škol. To je priorita. Naše děti. A potom obchody a služby.“ (video č. 7 – ř. 761-767)

*„Nemocnice jsou plné, jsou plné jípký, berte to vážně. **Žádám vás o to. Důrazně vás o to žádám a moc vám za to děkuju.**“* (video č. 7 – ř. 802-803)

Rovněž u něj nacházíme zesilování (nebo zeslabování) významu různých slov za pomoci podstatných a přídavných jmen, příslovcí, prostým zopakováním výrazu či stupňováním. To má za následek, že dané téma se v rámci projevu tyčí nad těmi ostatními a divákům díky tomu utkví v paměti jako něco, co je důležité.

*„My potřebujeme hlavně **testovat testovat testovat**...“* (video č. 1 – ř. 78)

„Umírají lidi. Mladý lidi.“ (video č. 7 – ř. 746)

Toho stejného efektu se mu daří dosahovat i častým používáním hodnotících slov, které občas i hromadí za sebou.

*„Také ajťákům, kteří nám pomáhají **skutečně velice rychle** zavádět digitalizaci našeho státu.“* (video č. 1 – ř. 12-13)

*„**Velice důležitý** projekt, kterým hlavně chceme porazit koronavir, je projekt chytré karantény.“* (video č. 1 – ř. 75)

*„...my jsme od vás dostali různé podněty, byla tam **skvělá** sbírka dobrovolná a já děkuju všem, kteří na ní se participovali,“* (video č. 2 – ř. 102-104)

*„Poprvé v životě jsem měl rašelinovou koupel, je tady **skvělý** fyzioterapeut, dneska jsem měl lázeň, budu mít ještě lymfomasáž, jsou tady **strašně příjemný** lidi, **velice šikovnej** ředitel a je to obrovské zařízení, je tady asi 750 hostů a celé to prostředí tady je úžasné.“* (video č. 3 – ř. 249-251)

„...já chci poděkovat naší armádě, protože je pro nás **strašně důležitá** a já **pevně věřím**, že ty debaty ohledně naší armády skončí, a že armáda dostane ten rozpočet, který si zaslouží, protože my tu armádu **skutečně potřebujeme**.“ (video č. 5 – ř. 537-540)

„A když to porovnáme s jinými zeměmi, tak jsme stále na tom **velice dobře** a budeme na tom **dobře**.“ (video č. 6 – ř. 620-621)

„Byla to **extrémně důležitá** Evropská rada, proto jsem se tam zúčastnil od začátku, i když ten program přišel na poslední chvíli.“ (video č. 6 – ř. 671-672)

Co se rétorických zvláštností týče, Andrej Babiš užívá především metafory. Vzhledem k pandemické situaci se nabízí zejména paralela metafor válečných. Právě takové metafory mu napomáhají k dotváření jeho obrazu bojovníka za práva skupiny, kterou si zrovna zvolil oslovit.

„My jsme **skutečně ve válce** s tím virem, takže nasadíme armádu.“ (video č. 1 – ř. 81)

„Takže ano, **já bojuju za české firmy**, je to moje role a děláte z toho nějakou senzaci, nevím teda proč, je to moje povinnost a vůbec se za to nestydím a budu to samozřejmě dělat dál.“ (video č. 3 – ř. 357-359)

„...a byl to **velmi tvrdý boj**, a hlavně **bojoval** polský premiér, já jsem samozřejmě pomáhal...“ (video č. 6 – ř. 709-710)

„A pokud teď nepůjdeme do lockdownu, tak tady budeme mít **naše české Bergamo** a toho jsme se **strašně báli**.“ (video č. 7 – ř. 763-765)

Zamýšlené familiární vyznění těchto hlášení Andrej Babiš umocňuje výzvou k interakci a vzájemné komunikaci, čímž dává najevo, že mu na jeho podporovatelích záleží a že se o ně zajímá. To mu především pomáhá rozšířit jeho podporovatelskou základnu díky algoritmům sociálních sítí. Více komentovaný, „lajkováný“ a sdílený příspěvek znamená větší dosah, což zaručuje větší počet oslovených lidí, kteří se jinak pohybují mimo příslušnou „sociální bublinu“ a kteří mohou na základě právě tohoto příspěvku začít daný profil či stránku sledovat. Druhým benefitem jsou podněty z různých částí země, které by jiným způsobem

takhle rychle nesesbíral. Po jejich vyhodnocení může tyto informace využít k tomu, aby se zabýval problémy, které trápí občany v daném regionu, tím vzbudil jejich zájem a získal si je na svoji stranu jakožto někdo, kdo se jim doopravdy snaží pomoci. Příkladem mohou být třeba **řečnické otázky** nebo zdánlivě nesouvisející **příběhy jeho všedních dní**, které se jinak vymykají tématům řešeným v konkrétním hlášení. Andrej Babiš díky nim ale působí jako „běžný člověk“.

„Ještě co se týká toho rozvolňování, tady ministerstvo zdravotnictví jasně napsalo, co se rozvolňuje od zítra, ty doporučení k těm opatřením, ty jsou strašně dlouhé, tady na fitka nebo autoškoly, to je na jeden a půl strany, takže prosím vás já to dám na Facebook, tam si to můžete přečíst...“ (video č. 2 – ř. 211-214)

„Poprvé v životě jsem v lázních, přijel jsem už v pátek a budu tady až do pondělí, v pondělí je svátek a moc si to užívám. Poprvé v životě jsem měl rašelinovou koupel, je tady skvělý fyzioterapeut, dneska jsem měl lázeň, budu mít ještě lymfomasáž...“ (video č. 3 – ř. 249-250)

„...chtěl bych vám poděkovat, pokud jste vyslyšeli doporučení pana profesora Prymuly, že jste zůstali doma, protože je špatný počasí, od včera prší, a pokud jste s rodinou, na kterou nemáte čas přes týden, nebo čtete si knížku nebo se díváte na film, nebo děláte poštu jako já, tak je to skvělé...“ (video č. 4 – ř. 374-377)

„...a samozřejmě můžete chodit do přírody, to je jasný, já jsem taky včera byl v parku, ale vždy bezpečně...“ (video č. 5 – ř. 584-585)

„A proč se to povedlo? Že dostalo 3 miliony našich důchodců pět tisíc korun, což je patnáct miliard?“ (video č. 6 – ř. 597-598)

„Včera mě poprvé v životě moje žena ostříhala, no dopadlo to tahle, je to katastrofa. Syn říkal, že ten strojek je číslo šest no a ona to byla dvojka, takže doufám, že jsem vás moc nevyděsil.“ (video č. 7 – ř. 727-729)

Andrej Babiš ve svých prohlášeních využívá spíše přímé nebo neutrální pojmenovávání faktů a eufemismy či dysfemismy se u něj objevují velmi zřídka. Uvádíme tedy proto jen některé z nich a pro naše potřeby budeme rétoriku Andreje Babiše považovat spíše za přímou.

„Všichni jste kritizovali, že tady údajně žijem za oponou, no nikdy jsme nežili...“
(video č. 2 – ř. 155-156)

„...se to politicky zneužívá a snaží se tady někdo vytvářet vlastně situaci, že je to nějaký zásadní problém. Problém to není, ale musíme být samozřejmě odpovědní.“ (vzrůstající počet nakažených) (video č. 3 – ř. 277-279)

„Takže tady zase vznikla nějaká atmosféra, že Babiš tady zase udělal něco špatně...“
(video č. 3 – ř. 359-360)

V prostředí Facebooku je pro něj pravděpodobně výhodnější mluvit jednoduše, aby z jeho projevů jeho sledující nabývali pocitu, že hovoří se sobě rovnými. Sdělení, která jsou řečená napřímo, i když obohacená o **emotivní náboj**, kterého Andrej Babiš dosahuje například apelem na strach, a někdy i expresivní výrazy, působí mnohem přirozeněji a podporují v publiku přesvědčení, že je nakonec také jenom obyčejným člověkem, jedním z nich, i přestože má důležitou politickou funkci.

„...musíme být opatrní, musíme společně vlastně být zodpovědní, abysme byli spolu a já jsem přesvědčen, že naše země a naše ekonomika, naši lidi se z této krize poučí, a že to zase společně zvládneme a budeme patřit v Evropě k jedním z nejlepších zemí, které tuto epidemii zvládly.“ (video č. 2 – ř. 241-244)

„...my ho chceme proto, abysme mohli nasadit naše vojáky a hasiče k plnění krizových opatření, aby nám pomáhali s trasováním, aby nám pomáhali s odběrovými místami, takže aby nám pomohli ochránit vaše životy.“ (video č. 6 – ř. 630-632)

„Za první vlny jsme se vystrašili, když jsme viděli Bergamo, umírali lidi na chodbách. A pokud teď nepůjdeme do lockdownu, tak tady budeme mít naše české Bergamo a toho jsme se strašně báli.“ (video č. 7 – ř. 762-765)

Vzhledem k povaze videopříspěvků, které můžeme považovat za „hru jednoho muže“, není Andrej Babiš nijak zvlášť nucen volit vícero druhů manipulačních strategií, neboť v nich přímo nevystupuje žádný z jeho kritiků. Pokud je potřeba dementovat jakoukoliv kritiku určenou jeho směrem, stačí aby vyslovil svůj, tedy opačný, názor a svým sledujícím a podporovatelům vše tímto způsobem vysvětlil.

*„...já znovu opakuji a **odmítám veškeré ty kritiky**, prosimvás, vážení důchodci, nevěřte těm různým serverům, že údajně nebudou peníze na důchody. Budou, **pokud já budu ve vládě, budou peníze a vždy byly**. Jako ministr financí jsem jasně ukázal, že jsem vybral daně, stovky miliard, že jsme snížili zadlužení, že máme jedny z nejlepších veřejných rozpočtů v Evropě, že jsme dostali skvělý rating a OECD nejrenomovanější organizace pro ekonomiku a rozvoj, potvrdila správnost našeho postupu.“* (video č. 6 – ř. 615-621)

*„**A není pravda**, že bysme neočkovali, **očkujeme**, od včera se registrují na Astru Zeneca učitelé. Ano, **není pravda, že by něco leželo skladem**. Není potřeba nic rozvážet a zase dělat nějaké politické gesta. My děláme samozřejmě vše pro to, abychom dostali maximum vakcín, já litám po světě, telefonuju...“* (video č. 7 – ř. 774-778)

V projevech populistů se často setkáváme se strategií odvolávání se na autority, případně odvolávání se na většinu. Jak již bylo popsáno výše, taková prohlášení bývají uvozeny frázemi jako „Každý přece ví...“. Jde o model, kterým populističtí politici dávají najevo svoji sounáležitost s běžnými lidmi a vyjadřují jim tímto postojem důvěru, neboť jim ukazují, že na rozdíl od jiných politiků, oni lidem nemusí tvrdě diktovat podmínky nebo je úkolovat tím, co mají nebo nemají dělat. Ani tato rétorika není Andreji Babišovi cizí.

*„...musíme být opatrní, musíme společně vlastně být zodpovědní, abysme byli spolu a **já jsem přesvědčen, že naše země a naše ekonomika, naši lidi se z této krize poučí**,“*
(video č. 2 – ř. 241-243)

*„**Naštěstí naši lidi jsou rozumní a umí to rozlišit a dobře vědí**, že já skutečně jsem šel do politiky, abych bojoval za české zájmy, udělal jsem protikorupční hnutí, nikdo mě nezkorumpuje, a tak to bude až do konce mého mandátu, (...).“* (video č. 3 – ř. 369-371)

„Každý přece ví, že potřebujeme prodloužit ten nouzový stav.“ (video č. 6 – ř. 636-637)

„Ale myslím si, že vy všichni jste zodpovědní, dospělí a hodní a že si uvědomujete, o co jde.“
(video č. 7 – ř. 737-738)

9.3 Odhalení populistické rétoriky

Z výše zmíněných a popsáných znaků populistické rétoriky můžeme u Andreje Babiše sledovat tři, která jsou v jeho facebookových hlášeních hojně zastoupené a na kterých je především založena jeho politická role. Těmi jsou apel na suverenitu, obhajoba lidu a underdog syndrom. V menším zastoupení se objevuje také ostrakizace, která je kódována ve třech případech. Vůbec nejpočetněji zastoupenou kategorií, která odkazuje na populistickou rétoriku je kategorie obhajoba lidu, která se v celém vzorku objevuje patnáctkrát. V těsném závěsu jí se čtrnácti výskyty následuje kategorie apel na suverenitu. Tato skutečnost se odráží v obraze, jaký se Andrej Babiš snaží veřejnosti vykreslovat, tedy že je ochráncem lidu, bojovníkem za jeho zájmy a jedním z nich. Kategorie underdog syndromu šestkrát. Jednotlivé kategorie si nyní na příkladech rozebereme blíže.

9.3.1 Apel na suverenitu

Co se týká odkazů na **národní suverenitu**, v kontextu s pandemií tento apel využívá především k vykreslení situace, že to je něco, co musíme překonat společně, protože jediné tak je to možné. Jak již bylo uvedeno výše, apelování na suverenitu je jednou z nejčastěji využívaných populistických rétorických praktik, protože jako taková sama vychází z jeho podstaty.

Př. 1

„*Náš cíl je samozřejmě se postupně vrátit, obnovit ten život, **jaký jsme měli předtím.***“
(video č. 1 – ř. 92-93)

Př. 2

„...*je důležité, abysme pomohli našim živnostníkům, našim podnikatelům, **abychom podpořili tuzemský cestovní ruch**, teď došlo k rozvolnění, ano, takže já myslím že všichni **budeme skvěle solidární**, když budeme utrácet peníze v našich obchodech, v našich centrech,*

*restauracích, a hlavně prosimvás **kupujte zboží, které je vyrobeno v České republice,** skutečně tím pádem vlastně pomůžete nám všem...*“ (video č. 2 – ř. 170-173)

Př. 3

*„Eurozóna má Evropskou centrální banku, **my se tady financujem bez problému, protože máme jedno z nejmenších zadlužení v Evropě.**“* (video č. 2 – ř. 206-208)

Př. 4

*„...**naši vojáci** samozřejmě nejsou cvičeni na to, aby tady vlastně vozili někde zdravotnické pomůcky nebo aby vlastně hlídali hranice s policií nebo pečovali o naše seniory v domovech seniorů, ale zvládají to skvěle. Je vidět, že se **můžeme vždycky spolehnout na naši armádu.** Tak to bylo i v případě povodní, takže já bych jim chtěl všem poděkovat.“*
(video č. 2 – ř. 214-217)

Př. 5

*„...já jsem přesvědčen, že **naše země a naše ekonomika, naši lidi** se z této krize poučí, a že to zase společně zvládneme a budeme patřit v Evropě k jedním z nejlepších zemí, které tuto epidemii zvládly.“* (video č. 2 – ř. 242-244)

Př. 6

*„Nepotkal jsem tady cizince, to je skvělé, protože já říkám, prosimvás, utrácejme peníze doma, to znamená, **jeďte na dovolenou v Česku.** Tak jak já to realizuju, budu trávit vikendy v různých lázních, sem se ještě jednou vrátím, půjdu do Mariánek a znovu říkám, kupujte české jídla, kupujte české zboží, takhle **vyrobené v Česku.**“* (video č. 3 – ř. 252-255)

Př.7

*„**My** jsme toho názoru, že je potřeba ilegální migraci zastavit, že **nemůžou rozhodovat o tom, kdo bude v Evropě žít, pašeráci,** že je potřeba skutečně bojovat proti pašerákům, zastavit ilegální migraci mimo Evropu, zřizovat hotspoty mimo Evropu a samozřejmě z dlouhodobého hlediska je to o tom, že **vyřešíme problém** v Libyi a v Sýrii a na blízkém východě a samozřejmě i vztahy s Tureckem. My jsme samozřejmě připraveni se nadále podílet finančně nebo i máme policisty v Severní Makedonii, takže to je ta naše podpora, ale tenhle nový návrh, který má asi tisíc stran určitě bude předmětem dlouhých debat, ale principiálně*

*my určitě nebudeme akceptovat, aby nám někdo vnucoval migranty, kteří by měli žít v České republice, **my sami rozhodneme, kdo tady bude žít, kdo tady bude pracovat.***

(video č. 4 – ř. 410-419)

Př. 8

*„...držme si palce, musíme ten vir porazit bez toho, abychom zavírali školy, a bez toho abychom dělali ty ekonomické opatření jak v první vlně a já jsem přesvědčen, že **to společně zvládneme,***“ (video č. 4 – ř. 494-496)

Př. 9

*„... a obracím se na vás s prosbou. S prosbou o to, abysme **všichni prosím pěkně dodržovali opatření naší vlády.***“ (video č. 5 – ř. 498-500)

Př. 10

*„**My musíme všichni společně ochránit životy našich spoluobčanů, ochránit životy těch starších, a hlavně těch nemocných, a pro to děláme maximum.***“ (video č. 5 – ř. 509-510)

Př. 11

*„**znovu prosím, respektujme to, spolu rozhodneme o naší budoucnosti...***“

(video č. 5 – ř. 579-580)

Př. 12

*„**Žádná vláda na světě nemůže porazit Covid sama. A tady je skvělý článek „Covid zastaví lidé svým chováním, a ne stát pomocí represí, míní matematik René Levínský“**, to je přesně ono. Takže prosím vás **zkusme to spolu,** abysme znovu ten vir zastavili a porazili a abysme to udělali tak, abysme si užili ty Vánoce.*“ (video č. 5 – ř. 585-588)

Př. 13

*„...budu dělat všechno pro to, **abychom zvládli pandemii a potřebuju, abychom to dělali společně.***“ (video č. 7 – ř. 730-731)

Př. 14

„Znovu jsem si všechno přečetl, co se stalo za ten rok, co jsme spolu prožili a my vlastně jedeme od února neustále, jedeme stále, jedeme naplno a děláme všechno pro to, abychom to zvládli.“ (video č. 7 – č. 757-759)

Intepretace:

Andrej Babiš se hojným používáním zájmen „my“ a „naše“ snaží u veřejnosti dosáhnout přesvědčení, že je zkrátka jedním z nich. Apeluje na občany tím, že jedinou cestou z pandemie je semknutí společnosti (př. 8-12) a odvolává se na minulost (př. 1 a 14). Objevuje se také apel na „češství“ a s ním spojenou solidaritu (př. 2; 5; 6 atd.)

V příkladě č. 7 je členem kategorie „my“ skupina národů V4, která je utiskována většími celky – zde Evropskou unií – v jejímž rámci nemají jednotlivé členské státy V4 dostatečně silný hlas. Snaží se ubezpečení veřejnosti v tom ohledu, že se postará o to, aby právě jeho zásluhou byla suverenita těchto čtyř zemí zajištěna.

9.3.2 Hájení lidu

Další z často využívaných praktik populistické rétoriky je v projevech Andreje Babiše hájení lidu. Toho se snaží dosáhnout například tak, že zdůrazňuje své politické a ekonomické úspěchy a silné postavení, v rámci kterého je schopen se o veřejnost a její blaho postarat, nebo že jedinou náplní jeho práce je to, aby lidem zajistil prosperitu. K dokázání svých schopností využívá demonstrace sítě svých politických i podnikatelských kontaktů, což jej pomáhá vykreslovat jako všemocného člověka, který se nejen zajímá o „běžný lid“, ale také má sílu a možnosti mnohé změnit a vyřešit za ně.

Př. 1

*„... protože jak je známo, a dobře víte, že **my chceme mít u nás doma co nejlepší péči.**“* (video č. 2 – ř. 120-121)

Př. 2

*„**Já podporuju všechny české firmy a všude kde chodím na světě, podporuju AERO Vodochody tu stíhačku, v Thajsku, v Singapuru, v Indii, v Turecku, všude se mnou chodí podnikatel a já je podporuju, paní redaktorko, to je totiž normální.**“* (video č. 3 – ř. 349-352)

Př. 3

„Ne, Babiš byl zvolen proto, aby bojoval za české zájmy. Bojuje za české firmy všude na světě a budu to dělat i na Evropské radě.“ (video č. 3 – ř. 360-362)

Př. 4

„Naštěstí naši lidi jsou rozumní a umí to rozlišit a dobře vědí, že já skutečně jsem šel do politiky, abych bojoval za české zájmy, udělal jsem protikorupční hnutí, nikdo mě nezkorumpuje, a tak to bude až do konce mého mandátu, (...).“ (video č. 3 – ř. 369-371)

Př. 5

*„My musíme podpořit, aby se nebáli budoucnosti, aby se nebáli vlastně spotřeby, aby se nebáli utrácet peníze, protože **my zkrátka, jako naše vláda, se o ně postaráme.**“*
(video č. 4 – ř. 432-434)

Př. 6

„...já myslím že všichni bysme si přáli, abysme měli aspoň trochu normální Vánoce a já v to pevně věřím,“ (video č. 5 – ř. 515-516)

Př. 7

*„...**my budeme bojovat za každý život, chceme ochránit každý život, ano. To skutečně nemůžeme vzdát, a to je klíčové. My si nemůžeme dovolit kolaps našeho zdravotnictví.**“*
(video č. 5 – ř. 544-546)

Př. 8

*„**Prosimvás, vážení důchodci, nevěřte těm různým serverům, že údajně nebudou peníze na důchody. Budou, pokud já budu ve vládě, budou peníze a vždy byly.**“*
(video č. 6 – ř. 615-616)

Př. 9

*„**Každý přece ví, že potřebujeme prodloužit ten nouzový stav.**“* (video č. 6 – ř. 634-635)

Př. 10

*„Takže toto jsem tam prosadil, minule jsem tam prosadil slovo jádro a co bylo taky velice důležité je, že jsem přesvědčil a **bojoval jsem za to vlastně dlouho, aby nám zohlednili ten problém našich lesů.**“ (video č. 6 – ř. 700-702)*

Př. 11

*„...**dělám všechno pro to, abych vás ochránil s kolegy. Nejde mi o politiku. Nejde.**“ (video č. 7 – ř. 760-761)*

Př. 12

*„**Bude to náročné pro všechny. Ale myslím si, že vy všichni jste zodpovědní, dospělí a hodní a že si uvědomujete, o co jde.**“ (video č. 7 – ř. 737-738)*

Př. 13

*„**Takže pokud se nám všechno povede, to naočkování, tak celá Evropa bude naočkována a doufám, že budeme moci jet na dovolenou. Teda vy pojedete, já určitě ne.**“ (video č. 7 – ř. 794-795)*

Př. 14

*„**Takže vzhledem k tomu, že jde o záchranu lidských životů, tak nám k prosazování těchto opatření pomůže policie a pět tisíc vojáků Armády České republiky.**“ (video č. 7 – ř. 751-753)*

Př. 15

*„**Bud'te prosím zodpovědní. Každý musí být odpovědný za sebe, aby se ochránil. Aby ochránil své zdraví, aby se nevydal do nějakého nebezpečí, protože už to není o starších lidech, ale je to o všech věkových kategoriích.**“ (video č. 7 – ř. 800-802)*

Interpretace:

Jak již bylo uvedeno výše, do kategorie hájení lidu spadá především poukazování na snahu obhajovat české zájmy a všeobecné blaho, což můžeme sledovat ve velké části uvedených úryvků (př. 1-7; 10; 11 a 14).

Vzhledem k tomu, že podstatnou část voličské základny hnutí ANO tvoří spíše starší lidé a důchodci, uchyluje se Andrej Babiš i k jejich přímému oslovení (př. 8 a 11). Starší lidé jsou vůči manipulaci obecně méně odolní, a právě populisté na ně velmi často míří. Andrej

Babiš jim svojí takto mířenou rétorikou dává najevo, že je tu právě pro ně a tím se jim více přibližuje.

Výše jsme rovněž popsali, že do této kategorie spadá také řečnickovo poukazování na to, že „občané mají vlastní hlavu“ a sami dobře vědí, co je správné, odvolávání na selský rozum a správnou intuici občanů, což také v několika uvedených příkladech rozeznáváme (př. 4; 9; 12 a 15)

9.3.3 Syndrom underdog

Syndrom underdog v přímém překladu znamená „syndrom smolaře“. Jde o rétoriku a argumentaci založenou na tom, že řečník sám sebe staví do pozice, kdy se všichni spikli proti němu, aby mu zabránili v úspěchu a on je tak rovnou odsouzen k prohře.

Př. 1

*„Teď jsme vlastně **kritizováni za to, že něco děláme zmatečně, já si myslím, že to neděláme zmatečně, že ten vir pořádně nikdo ani nezná (...)** Všichni jste kritizovali, že tady údajně **žijem za oponou.**“* (video č. 2 – ř. 150-156)

Př. 2

*„...**rozhodl to za nás soud, takže my jsme v pátek odhlasovali na vládě a požádáme sněmovnu o prodloužení nouzového stavu do 25. května, ano musíme takhle respektovat rozhodnutí soudu.**“* (video č. 2 – ř. 185-187)

Př. 3

„Na začátku, když jsem chodil stále, tak jsem byl kritizován, že dělám nějaký marketing...“ (video č. 2 – ř. 238-239)

Př. 4

*„I naši kolegové z ČSSD vyvraceli ty nesmysly, vysvětlovali, všichni jsme vysvětlovali, marně. Protože znovu opakují **opozice využívá ten Covid k tomu, aby zkrátka nás oslabili.**“* (video č. 6 – ř. 639-641)

Př. 5

*„Klesly hnutí ANO preference, no ale proč, to nejsou oni, kteří nám snižují preference, to je ta situace samozřejmě, **protože zvládnout Covid za této bezprecedentní situace vlastně, ani další**“*

státy to nezvládají. Ano, a my děláme maximum pro to, abychom to zvládli, abychom ochránili vaše životy, už všichni zapomněli, jak jsme tady bojovali o kapacity nemocnic, o jipové lůžka, jak jsme objednávali lůžka od Linetu, jak jsme objednávali z Nového Zélandu ty oxigeneční přístroje. Takže to je zapomenuto a samozřejmě vždycky nás kritizují cokoliv uděláme, takže bylo by dobré, kdybyste se na to skutečně podívali.“ (video č. 6 – ř. 641-647)

Př. 6

“...pan ministr zdravotnictví by měl pravděpodobně dělat znovu tiskovky každý den, protože se to politicky zneužívá a snaží se tady někdo vytvářet situaci, že je to nějaký zásadní problém.“ (video č. 3 – ř. 276-279)

Interpretace:

Andrej Babiš rétoriku spadající do kategorie underdog syndrom nejčastěji využívá právě k tomu, aby co nejvíce zdůraznil, že právě on a jeho hnutí jsou tu těmi, kteří jsou ze všech stran a neustále za všechno kritizováni či neprávem osočováni (př. 1; 3-6). Je známý tím, že kritiku vlastních činů označuje za „kampaň“ a spiknutí vůči jeho osobě, která pochází od zkorumpovaných jedinců, kteří se jej za každou cenu snaží dostat z politiky a odstranit jej z pozice, ve které je schopen pomáhat českým občanům. Ve spojení s výše popsanou kategorií hájení lidu se tak v očích svých voličů a podporovatelů snaží stavět do role mučedníka.

9.3.4 Ostrakizace

Andrej Babiš se v rámci analyzovaných projevů k ostrakizaci příliš neuchyluje, rozlišujeme ji pouze ve třech případech.

Př. 1

„...bohužel je tady plno lidí, kteří se snaží rozeštvávat tu naši společnost, ale já myslím, že bysme měli v těchto chvílích a vlastně v situaci, kdy ještě nevíme, jak to dopadne celkově, musíme být opatrní, musíme společně vlastně být zodpovědní...“ (video č. 2 – ř. 239-242)

Př. 2

„Situace je vážná a já se divím, že někteří naši spoluobčané, a tady pod okny úřadu vlády je policie, dnes bude demonstrace, nechápu proč.“ (video č. 5 – ř. 506-507)

Př. 3

„Němč je tu velká skupina lidí, kterou nepřesvědčím ani já, ani nikdo jiný. Nechtějí se podřídít. Nechtějí dodržovat opatření. Provozují stále i přes zákaz otevřené hospody a restaurace, chodí tam. Chodí ven bez respirátoru, chodí s rouškou pod nosem mezi lidmi, v dopravních prostředcích, neuvěřitelné, nebo úplně bez roušky a navštěvují se ve větším počtu, chodí s příznaky Covidu do práce, nejdou na test nebo nenastoupí na karanténu. Ano, jsou tu a všichni je známe. Dokonce říkají médiím, že jsou hrdí na to, že protestují proti systému a média jim dávají prostor. Ve stejných médiích, kde každý den vychází, jaká je situace v našich nemocnicích a na jipkách. Umírají lidi. Mladý lidi. (...) A tito lidi, který to nedodrží, my je známe všichni přece, jsou bezohlední a v důsledku zlí. Provokují nebo se prostě jenom nudí. Případně jim jde jenom o kšeft, nebo být vidět.“ (video č. 7 – ř. 739-750)

Interpretace:

V rámci každého z uvedených příkladů je hovořeno de facto o stejné skupině osob, a to takových lidech, kteří záměrně nedodrží pandemická nařízení udělená vládou a protestují proti nim, čímž se stávají vůči ostatním nebezpečnými, a to ať už v ohledu zdravotním, tak morálním, neboť svým chováním rozdmýchávají ve společnosti neklid a nedůvěru.

10. Závěr

Tato práce se věnovala analýze rétoriky užívané Andrejem Babišem v jeho nedělních příspěvcích na osobním profilu, které jsou věnované aktuálnímu dění a blízkým plánům. Analýza byla vyhotovena prostřednictvím členské kategorizační analýzy, která se soustředila na kategorie a způsoby, prostřednictvím kterých byla realizována populistická rétorika v rámci sedmi vybraných příspěvků. Cílem této práce bylo odhalení toho, jak Andrej Babiš v souvislosti s pandemií Covid-19 realizuje svoji populistickou rétoriku.

V analýze jsme se postupně zaměřili na všechny segmenty vycházející z dílčích výzkumných otázek stanovených v úvodní části této práce. V rámci členské kategorizační analýzy tak bylo zjištěno, že Andrej Babiš je ve výběru členů spadající do zkoumaných kategorií (MY, ONI, JÁ) poměrně konzistentní, v kategorii MY se opakovaně objevují členy *Vláda* (ministři) a *Občané ČR*, což můžeme považovat za skupiny osob, se kterými se Andrej Babiš běžně ztotožňuje. Těmto členům přisuzovány pozitivní vlastnosti a také aktivity, se kterými jsou vázány, se rovněž drží pozitivního obrazu. V případě *Vlády* často hovoří o vykonání práce, pomoci, zájmu o občany apod. a se členem *Občané ČR* běžně pojí pojmy jako je soudržnost, semknutí, schopnost zvládat náročné situace, důvěra apod. Na opačném pólu stojí kategorie ONI, do které v jeho projevech běžně spadá člen *Opozice*, kterému jsou přisuzovány negativní vlastnosti a je pojen s aktivitami jako kritika, nekompetence, neschopnost, nezájem o občany atd. Tyto tři členy bychom tedy mohli považovat za základní schéma polarizace společnosti, kdy na jedné straně stojí vláda spolu s občany a na straně druhé nepřátelská opozice. V rámci zkoumaných příspěvků se samozřejmě objevují ještě i další členy spadající do obou příslušných kategorií, všechny jsou v analýze popsány, jsou ale velmi proměnlivé a jejich výskyt je nepravidelný. Co se týče kategorie JÁ, zajímaly nás především aktivity, které jsou s touto kategorií vázané. Bylo zjištěno, že podobně jako u členu *Vláda* kategorie MY, je i tato kategorie spojena s demonstrací pracovního nasazení, vyčerpáním a celkově pracovní náplní premiéřova dne, přičemž je zdůrazňována důležitost těchto činů a je tedy rovněž vykreslována pozitivně.

Dále jsme se zaměřili na některé signifikantní prvky řečnickova projevu. Andrej Babiš volí cestu spíše přímého vyjadřování, expresivita se objevuje jen velmi zřídka, zdůrazňování témat v jeho případě probíhá spíše užitím hodnotících slov. Užívá explicitně performativní formule (*Žádám vás...*), kterými do svých projevů dodává emotivní náboj a objevují se také válečné metafory. V kombinaci s vázanými aktivitami a charakterovými vlastnostmi se tak staví do role ochránce a bojovníka za zájmy českého lidu, což je mimo jiné podpořeno také nejvíce

zastoupeným konceptem populistické rétoriky, kterým je *obhajoba lidu*. Druhým nejpočetněji zastoupeným rysem populistické rétoriky je v jeho případě *apel na suverenitu*, který je rovněž v kontextu ostatních zjištění předpokládatelný. Tato snaha o vybudování obrazu politika, který se zajímá o problémy běžných lidí je nadto podpořena častým odvoláváním se na selský rozum lidí a také výzvami k interakci, což je v případě Andreje Babiše realizováno kladením řečnických otázek a také zařazováním běžných událostí jeho dne do jeho projevů, což může v občanech vyvolávat nejen důvěru v jeho osobu, ale také pocit, že je skutečně jedním z nich. Jak již bylo řečeno v úvodu, komunikace Andreje Babiše je spíše než osobitým stylem, komplexně promyšleným projektem jeho marketingového týmu specialistů, což je neoddelitelnou součástí politických praktik dnešní doby. V rámci analýzy bylo potvrzeno, že politický diskurz rétoriky volené Andrejem Babišem je ve vybraných příspěvcích silně populistický a emotivně založený, což dokládají jednotlivé výstupy v rámci zkoumaných kategorií.

Díky tomu, že se mu stále daří udržovat sebe prezentaci na úrovni politika, který vystoupil z lidu, se nejen na svých sociálních sítích těší velké podpoře. V listopadových volbách roku 2021 do Poslanecké sněmovny byl poražen koalici SPOLU a s nástupem nové koaliční vlády zamířil poprvé do opozice. Z tohoto hlediska by bylo určitě zajímavé i nadále sledovat proměny jeho postojů a rétoriky z pozice nikoliv vládního, ale opozičního poslance, neboť právě opozice byla jedním z jeho nejčastějších terčů kritiky z pozice předsedy vlády.

Literatura a zdroje

- BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-099-2.
- BAUMEISTER, Roy F., Mark R, LEARY. The Need to Belong: Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human Motivation. *Psychological Bulletin*, 117 (3) 1995, s. 497-529. Dostupné z: <https://bit.ly/3qCgbaX>
- BECK, Ulrich. *Riziková společnost: Na cestě k jiné moderně*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 2. vyd. ISBN: 978-80-7419-047-6.
- BLUMLER, Jay G., Dennis KAVANAGH. The Third Age of Political Communication: Influence and Features. *Political Communication* 16(3) 1999. s. 209-230. Dostupné z: <https://bit.ly/3C9gnjH>
- BLUMLER, Jay G. The Fourth Age of Political Communication. *Politiques de communication* 6 (1) 2016. s. 19-30. Dostupné z: <https://bit.ly/3oi1V4j>
- BOYD, danah m., Nicole B. ELLISON. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, (13) 2008. s. 210-230. Dostupné z: <https://bit.ly/3F5iyqJ>
- CVVM. 2018. *Důvěra k vybraným institucím veřejného života – listopad 2018*. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění: Sociologický ústav AV ČR. 2018. Dostupné z: <https://bit.ly/3Cw8mWA>
- DIJK, Teun A. van. *Discourse as Structure and Process. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. Vol. 1*. London: SAGE Publications, 1997. ISBN 0-8039-7845-6. Dostupné z: <https://bit.ly/2YJNqxp>
- DIJK, Teun A. van. *Ideology: A Multidisciplinary Approach*. London: SAGE Publications, 1998. ISBN 0-7619-5654-9. Dostupné z: <https://bit.ly/3o7E0nO>
- ENGESSER, Sven, Nicole ERNST, Frank ESSER, Florin BÜCHEL. Populism and social media: How politicians spread a fragmented ideology. *Information, communication & society*, 20 (8) 2017. s. 1109-1126. Dostupné z: <https://bit.ly/3oh2P1U>
- FRANCIS, David, Stephen, HESTER. *An Invitation to Ethnomethodology: Language, Society and Social Interaction*. London: SAGE Publications, 2004.
- FUCHS, Christian, Marisol SANDOVAL. *Critique, Social Media and the Information Society*. London: Routledge, 2014. s. 1-45. ISBN 978-0-203-76407-7. Dostupné z: <https://bit.ly/31E2eOZ>
- HÁJEK, Martin. *Čtenář a stroj: vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie. ISBN 978-80-7419-161-9.

HEJHALOVÁ, Ivana. Konceptualizace nerovností v analýze instituce vodící pes (nárokování a umístování). In: ŠANDEROVÁ, Jadwiga (ed.). *Sociální nerovnosti v kvalitativním výzkumu*. Praha: FSV Univerzita Karlova, 2007. ISBN: 978-80-254-0812-4, s. 151-165.

HOUSLEY, William, Richard, FITZGERALD. Membership Categorization, Culture, and Norms in Action. *Discourse and Society*. (5) 2009. s. 345-362. Dostupné z: <https://bit.ly/3lxb9Jl>

INGLEHART, Ronald F., NORRIS, Pippa. *Trump, Brexit, and the Rise of Populism: Economic Have-Nots and Cultural Backlash*. Harvard university. 2016. Dostupné z: <https://bit.ly/3pl7Ohu>

KLEMENT, Vítězslav. *Přehled zásadních trendů na sociálních sítích pro brandovou komunikaci*. 2020. GroupM. Dostupné z: <https://bit.ly/3qKlzp>.

KUBÁNEK, Martin. Role populismu ve volebním marketingu hnutí ANO před parlamentními volbami v roce 2013. *Středoevropské politické studie* (4) 2016, s. 319-353. Mezinárodní politologický ústav. Dostupné z: <https://bit.ly/3osLQss>

KYSELA, Jan a kolektiv. *Populismus v demokratickém právním státě: hrozba, nebo výzva?*. Praha: Leges, 2019. Teoretik. ISBN 978-80-7502-402-2.

KŘEČEK, Jan. *Politická komunikace: Od res publica po public relations*. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-3536-8.

LISTER, Martin a kolektiv. *New Media: Critical Introduction*. London: Routledge, 2009. ISBN 0-203-88482-5. Dostupné z: <https://bit.ly/30f2ovT>

LOTKO, Edvard. *Kapitoly ze současné rétoriky*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. Monografie. ISBN 978-80-244-2309-8.

MACEK, Jakub. Nová média. *Revue pro média: Časopis pro kritickou reflexi médií*, (4) 2002. Dostupné z: <https://bit.ly/3CXKPyx>

MACEK, Jakub. *Úvod do nových médií*. 1.vydání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2011. ISBN: 978-80-7464-025-4. Dostupné z: <https://bit.ly/3D30Nrt>

MACEK, Jakub. *Poznámky k studiím nových médií*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6476-8.

MACKOVÁ, Alena. *Nová média v politické komunikaci. Politici, občané a online sociální síť*. Brno: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 978-80-210-8745-3.

MANOVICH, Lev. *Jazyk nových médií*. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 2018. Studia nových médií. ISBN 978-80-246-2961-2.

MAŠKARINEC, Pavel a Lukáš NOVOTNÝ. *Strany a vládnutí v digitální éře: vybraná témata výzkumu politického stranictví*. Praha: Academia, 2020. XXI. století. ISBN 978-80-200-3052-8.

MCNAIR, Brian. *An Introduction to Political Communication*. London: Routledge, 2011. s. 1-14. ISBN 978-0-203-82869-4. Dostupné z: <https://bit.ly/3krK7SX>

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

MUDDE, Cas. In the Name of Peasantry, the Proletariat and the People: Populism in Eastern Europe. *East European Politics & Societies*, (3) 2001. s. 33-53. Dostupné z: <https://bit.ly/3bJCAu9>

MUDDE, Cas. The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition*. 39 (4) 2004. s. 541-563. Dostupné z: <https://bit.ly/3rzRr3k>

NEKVAPIL, Jiří. Sociální kategorizace v interkulturním kontraktu: základní výklad, cvičení a diskuze dvou scén z podnikové komunikace. *Češtinář* 2 (11) 2000/ 2001. s. 38-52, 72-84.

NEKVAPIL, Jiří, Ivan, LEUDAR. *Prezentace událostí 11. 9. 2001: Bush, bin Ládin a jiní v interakci*. 2006. Dostupné z: <https://bit.ly/3DD9DgC>

SACKS, Harvey. On the analyzability of stories by children. In: GUMPERZ, John, Dell HYMES (ed.). *Directions in Sociolinguistics*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1972. s. 325-345.

SACKS, Harvey. *Lectures on Conversation, Volume I, II*. Oxford: Blackwell Publishing. 1995. ISBN-13: 978-1-55786-705-6.

SILVERMAN, David. *Harvey Sacks: Social Science and Conversation Analysis*. Oxford: Oxford University Press on Demand, 1998. ISBN: 978-0-745-61711-4.

SCHEGLOFF, Emanuel A. A Tutorial on Membership Categorization. *Journal of pragmatics*, 39 (3) 2007. s. 462-482.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2884-4.

ŠMÍDOVÁ, Olga. Kvalitativní přístup ke zkoumání sociální struktury. In: ŠANDEROVÁ, Jadwiga (ed.). *Sociální nerovnosti v kvalitativním výzkumu*. Praha: FSV Univerzita Karlova, 2007. ISBN: 978-80-254-0812-4, s. 89-102.

ŠVELCH, Jaroslav, Lenka VOCHOCOVÁ. Sociální média jako nová výzva pro výzkum politické participace. *Sociologický časopis*. 1 (51) 2015. s. 65-87. Dostupné z: <https://bit.ly/3qM7Npi>

TAGGART, Paul. *Populism*. Buckingham: Open University Press, 2000. ISBN 978-0335200450.

TAGUIEFF, Pierre-André. Political Science Confronts Populism: From a Conceptual Mirage To a Real Problem. *Telos*, (103) 1995, s. 9-43. Dostupné z: <https://bit.ly/3CN1Dbq>

WEYLAND, Kurt. Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics. *Comparative Politics*, 34(1) 2001, s. 1–22. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/422412>

Internetové články

Agrofert, a.s. Výroční konsolidovaná zpráva 2020. [online]. In: *Agrofert, 2021*. Dostupné z: <https://bit.ly/3kE6u7R>

Informace ke koronaviru a nemoci covid-19. In: *Vláda České republiky*. [online]. 18. 9. 2020. Dostupné z: <https://bit.ly/3HlyQxp>

Kabinet Bohuslava Sobotky podá demisi. In: *ČT24* [online]. 2. 5. 2017. Dostupné z: <https://bit.ly/3kxUBjF>

Kauza Čapí hnízdo pokračuje. Šéfžalobce Zeman obnovil trestní stíhání Babiše a Mayerové. In: *iRozhlas.cz*. [online]. 4. 12. 2019. Dostupné z: <https://bit.ly/3c9NTMb>

Patrik: Děti Země nejsou proti dálnicím, ale stačilo by jich méně. Jsme zavaleni žádostmi o pomoc. In: *zpravymoravy.cz*. [online]. 4. 2. 2020. Dostupné z: <https://bit.ly/30zGYdc>

Parlamentní volby 2017. In: *iRozhlas.cz*. [online]. 2. 5. 2017. Dostupné z: <https://bit.ly/3nenPG4>

Parlamentní volby 2021. In: *iRozhlas.cz*. [online]. 10. 10. 2021. Dostupné z: <https://bit.ly/3caGLzt>

Po celodenním maratonu má Babišova druhá vláda důvěru. In: *ČT24*. [online]. 12. 7. 2018. Dostupné z: <https://bit.ly/3wMV1aV>

The pandemic's true death toll. Our daily estimate of excess deaths around the world. In: *The Economist*. [online]. Updated 14. 11. 2021. Dostupné z: <https://econ.st/3Ca4ha5>

Přílohy

Seznam příloh

12.1 Osobnost a kariéra Andreje Babiše

12.2 Pandemie Covid-19

13.1 Video č. 1 - 29. 3. 2020 – Mám něco na srdci

13.2 Video č. 2 – 26. 4. 2020 – Čau lidi. Pomůžeme Maxíkovi!

13.3 Video č. 3 - 5. 7. 2020 – Čau lidi. Poprvé v životě v lázních.

13.4 Video č. 4 - 27. 9. 2020 - Čau lidi. Prymula, migrace, Bělorusko, superhrubá mzda, kurzarbeit, a hlavně eRouška.

13.5 Video č. 5 - 18. 10. 2020 – Vážení a milí spoluobčané, obracím se na vás s prosbou

13.6 Video č. 6 - 13. 12. 2020 – Čau lidi! Dobré zprávy!

13.7 Video č. 7 - 28. 2. 2021 - Čau lidi, tohle jsme pro vás natočil narychlo ještě před Primou.

11. Kontext

11.1 Osobnost a kariéra Andreje Babiše

Andrej Babiš, český podnikatel a politik slovenského původu, je zakladatelem českého holdingového konglomerátu Agrofert, a.s., který vznikl v lednu roku 1993 a pod který spadá množství firem z mnoha různých odvětví. Původně agrochemický holding se v roce 2013 rozrostl o velmi vlivnou složku, neboť do něj byl přidán i mediální dům MAFRA. Ten kromě jiného vydává deníky Mladá fronta DNES a Lidové noviny, v té době jedny z nejvlivnějších periodik. Právě kvůli svojí ekonomické, mediální a nyní i politické moci bývá označován za oligarchu nebo kmotra. Rovněž je obviněn ze střetu zájmů kvůli čerpání dotací z veřejných zdrojů a získaným státním zakázkám.

Andrej Babiš koncern Agrofert oficiálně vlastnil do roku 2017, poté jej kvůli novele zákona o střetu zájmů převedl na dva svěřenské fondy – AB private trust I, který čítá 565 akcií a jeho správcem je Zbyněk Průša, a AB private trust II, který se zbývajícími 63 akciemi spravuje Alexej Bílek.⁹⁴

Na podzim roku 2011 založil občanské sdružení Akce nespokojených občanů. Byl nespokojen s tehdejší politickou situací, společností a všude přítomnou korupcí, kterou začal ve sdělovacích prostředcích skrze tuto iniciativu tvrdě kritizovat. Tato kritika v květnu 2012 vyústila až v založení politického hnutí s názvem ANO 2011, jehož hlavním bodem programu pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013 bylo prosazení fungujícího státu a boj s korupcí a takto se profiluje i nadále. Principiálně se jedná o antiestablishmentové populistické catch-all hnutí, které se pohybuje na pomezí orientace na marketing a prodej.⁹⁵ Jeho předsedou je Andrej Babiš již od samého počátku.

Hnutí ANO 2011 ve svých prvních volbách slavilo překvapivý úspěch, skončili na druhém místě se 47 mandáty (18,65 %) a spolu s ČSSD a KDU-ČSL sestavili pro nadcházející volební období vládu, v jejímž čele stál Bohuslav Sobotka. Andrej Babiš stanul na místě vicepremiéra a ministra financí. Tento post zastával až do května 2017, kdy Bohuslav Sobotka prohlásil, že hodlá podat demisi vlády. Rozhodl se tak v reakci na skandály spojené s Andrejem Babišem, v té době společností rezonovala jeho daňová aféra spojená s nákupem nedaněných korunových dluhopisů Agrofertu, údajné ovlivňování a úkolování novinářů médií spadajících pod koncern Agrofert, začalo se řešit podnikání firmy Agrofert v souvislosti s farmou Čapí hnízdo a také střet zájmů „dvojky“ hnutí ANO Jaroslava Faltýnka. Sobotka jej

⁹⁴ Agrofert, a.s. – Výroční konsolidovaná zpráva 2020. [online]. Agrofert, 2021 [cit. 14. 11. 2021]. s. 21.

⁹⁵ Kubánek 2016, s. 340.

nechtěl z postu ministra financí odvolávat účelně, neboť se obával, že po „vyhazovu z vlády“ by Andrej Babiš nastoupil na roli mučedníka.⁹⁶ Nakonec byl ale skutečně nahrazen, do konce volebního období na jeho místo nastoupil Ivan Pilný.

Andrej Babiš tuto pozici ale v příštích volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu téhož roku využít dokázal. Jeho hnutí zvítězilo s jasným náskokem a ziskem 78 mandátů (29,64 %)⁹⁷ a prezident Miloš Zeman jej proto pověřil sestavením vlády. K hlasování o důvěře první, jednobarevné, vlády Andreje Babiše, která byla složena pouze z poslanců za hnutí ANO, došlo v lednu dalšího roku. Důvěra jí vyslovena nebyla a Babišova první vláda až do 27. června vládla v demisi. Druhá řádná žádost vlády proběhla v červenci. Sněmovna tentokrát důvěru menšinové koaliční vládě ANO 2011 a ČSSD s podporou a tolerancí KSČM vyslovila.⁹⁸

Po znovuzvolení Andreje Babiše poslancem České republiky bylo proti němu zahájeno trestní stíhání ve věci Čapí hnízdo. Sněmovna hlasovala pro jeho vydání, a to jak v září 2017, tak i v lednu 2018. Městské státní zastupitelství v Praze v čele s Jaroslavem Šarochem ovšem obvinění vůči všem v září 2019 stáhlo, toto rozhodnutí ale bylo následně částečně zrušeno nejvyšším státním zástupcem Pavlem Zemanem. Ten obnovil trestní stíhání Andreje Babiše a dotační expertky Jany Mayerové. Rodina Andreje Babiše a manažer farmy byli oprostěni.⁹⁹ Nové složení Poslanecké sněmovny (zvolené pro období 2021-2025) proto bude muset znovu hlasovat o rozhodnutí vydání Andreje Babiše k trestnímu stíhání.

V říjnu roku 2021 získalo ANO ve volbách do Poslanecké sněmovny 72 mandátů a se ziskem 27,12 % skončilo na druhém místě za trojkoalicí SPOLU (ODS, TOP09 a KDU-ČSL) a vládní koalici složí spolu s koalicí Piráti a Starostové, která skončila na třetím místě s 37 mandáty (15,62 %).¹⁰⁰ Tento záměr avizovali již před začátkem voleb. Andrej Babiš tedy po dvou volebních obdobích, během kterých práci opozice kritizoval, sám zamířil do opozice.

Týdenní facebooková hlášení, která jsou předmětem této analýzy, začal Andrej Babiš na svém profilu zveřejňovat na začátku března roku 2017. Pravidelně každou neděli večer se ovšem začaly objevovat až po půl roce. Nejdříve byla pouze psaná, doplněná fotografií vztahující se k probíranému tématu, jejich charakter ovšem zůstal stejný i po přechodu na audiovizuální verzi. Každé z „Čau lidi“ je pojaté velmi familiárně a jeho náplní je většinou to, co naše vláda udělala a zařídila v průběhu uplynulého týdne. Dále se objevují také komentáře

---

⁹⁶ Kabinet Bohuslava Sobotky podá demisi. *ČT24*. [online]. 2. 5. 2017. [cit. 14. 11. 2021].

⁹⁷ Parlamentní volby 2017. *iRozhlas.cz*. [online]. 2. 5. 2017. [cit. 14. 11. 2021].

⁹⁸ Po celodenním maratonu má Babišova druhá vláda důvěru. *ČT24*. [online]. 12. 7. 2018. [cit. 14. 11. 2021].

⁹⁹ Kauza Čapí hnízdo pokračuje. Šéfžalobce Zeman... . *iRozhlas.cz*. [online]. 4. 12. 2019. [cit. 14. 11. 2021].

¹⁰⁰ Parlamentní volby 2021. *iRozhlas.cz*. [online]. 10. 10. 2021. [cit. 14. 11. 2021].

k aktuálnímu dění, kritika minulé vlády či opozice nebo kritika příspěvků v médiích spojených s jeho osobou a také plány a vize, které vláda zamýšlí v blízké či vzdálenější budoucnosti. Andrej Babiš se v těchto hlášeních, jak je také sám nazývá, staví téměř do role spasitele, který do politiky přišel, aby české občany zachránil a demonstruje pracovitost jeho vlády. Tuto snahu ale blíže rozebereme ve výstupech z analýzy.

11.2 Pandemie nemoci Covid-19

Koronavirus *SARS-CoV-2* (původně 2019-nCoV) byl poprvé zaznamenán v prosinci roku 2019 v čínské provincii Chu-pej. Nákaza se rozšířila z jejího hlavního města Wu-chan, které čítá přibližně jedenáct milionů obyvatel. Jako „koronaviry“ jsou označovány všechny viry, jejichž původ je v podčeledi *Coronaviridae*. Tyto viry se přenáší hlavně vzduchem pomocí kapének mezi zvířaty i mezi lidmi a onemocnění jimi způsobená mohou mít různý stupeň závažnosti. Nákaza ale může být přenesena i prostřednictvím kontaminovaného povrchu. Jejich výsledkem může být nemoc podobná běžnému nachlazení nebo také těžký akutní respirační syndrom SARS (*Severe Acute Respiratory Syndrome*), což byla epidemie, která probíhala v letech 2002 až 2004 a v České republice nebyl zaznamenán žádný případ, nebo infekce MERS (*Middle East Respiratory Syndrome*), jež byl zaznamenán v roce 2012 v Saudské Arábii, a kromě respiračních potíží či horečky patřilo k jeho příznakům i selhávání ledvin. Mezi hlavní příznaky onemocnění Covid-19 patří dušnost a ztížené dýchání, dlouhotrvající horečka nebo suchý kašel, může ale probíhat a přenášet se na ostatní jedince i zcela bezpříznakově. K dalším signifikantním příznakům patří také ztráta čichu nebo chuti.¹⁰¹ Nakažený jedinec je infekční po dobu dvou týdnů, zotavení se z nemoci probíhá u každého jinak a následky mohou přetrvávat ještě dlouho po ukončení karantény.

Hned v lednu roku 2020 byl Světovou zdravotnickou organizací (WTO) vzhledem k okolnostem vyhlášen globální stav zdravotní nouze, o dva měsíce později byl tento stav změněn na statut pandemie. Po roce od prvních hlášených případů mělo toto onemocnění na svědomí dva miliony oficiálně zaznamenaných úmrtí, odborníci se ale shodují, že toto číslo je pravděpodobně několikanásobně vyšší. The Economist k listopadu 2021 hovoří o odhadovaných až 17 milionech mrtvých celosvětově.¹⁰²

Proti nákaze se doporučují preventivní opatření jako je nošení roušky nebo respirátoru na veřejnosti, kýchání a kašlání do kapesníku, pravidelné mytí rukou, dostatečné rozestupy na

---

¹⁰¹ *Informace ke koronaviru a nemoci covid-19*. [online] [cit. 8. 11. 2021]. Dostupné z: <https://bit.ly/3HlyQxp>

¹⁰² *The pandemic's true death toll*. [online] [cit. 14. 11. 2021]. Dostupné z: <https://econ.st/3Ca4ha5>

veřejných místech a dezinfekce povrchů a často navštěvovaných prostor. Další účinnou prevencí sledování kontaktů nakažených a symptomatických osob a jejich následné izolování pro dobu nutnou pro vyloučení přítomnosti viru. Od prosince roku 2020 se začalo očkovat několika vakcínami a nadále se pracuje na vyvíjení léků účinných proti šíření viru.

Kromě zdravotních dopadů pandemie Covid-19 výrazně ovlivnila ekonomiku a cestovní ruch. Jednotlivé státy se snaží možnosti šíření viru v populaci minimalizovat zavíráním obchodů a služeb, uzavřením výroben, omezením vycházení z domovů, omezením cestování, kontrolami v zaměstnáních apod. Mnoho z nich bylo nuceno se kvůli navyšování testovacích kapacit v laboratořích, navyšování počtu dostupných míst v nemocnici na speciálních odděleních či finančních podpůrných programů pro své občany, kteří kvůli pandemii přišli o práci nebo museli zavřít své podniky a propustit zaměstnance, protože přišli o možnost výdělku. Touto celospolečenskou situací bude tedy jistě ovlivněn i nástup předpokládané ekonomické recese, se kterou se lidstvo bude muset vypořádat.

12. Transkripty analyzovaných videí

13.1 Video č. 1 - 29. března 2020 – Mám něco na srdci.

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/285358375783163/>

1 Takže čau lidi, já vás všechny zdravím. Určitě ti, kteří sledujete můj Facebook víte, že jsem
2 psal pravidelně příběh týdne. Poprvé jsem to psal 9. dubna 2017. Napsal jsem jich 136
3 příběhů a naposledy bohužel 8. března tohoto roku, na MDŽ. Potom přišel virus a samozřejmě
4 není čas psát ten příběh, protože ta situace se velice rychle mění a zkrátka mám jiné
5 povinnosti.

6 Já bych chtěl na začátek skutečně všem poděkovat, děkuju všem, který akceptují a respektují
7 rozhodnutí naší vlády a já myslím, že i když ty naše opatření jsou restriktivní, tak zatím to
8 funguje a máme velkou naději, že ten vir společně zvládneme. Chci poděkovat hlavně všem
9 zdravotníkům, chtěl bych poděkovat lékařům, sestřičkám, hygienickým stanicím, chtěl bych
10 poděkovat všem řidičům, chtěl bych poděkovat prodavačkám, chtěl bych poděkovat všem
11 zemědělcům a potravinářům, protože my jsme samozřejmě nechali otevřené prodejny
12 s potravinami, lékárny a drogerie. Také ajťákům, kteří nám pomáhají skutečně velice rychle
13 zavádět digitalizaci našeho státu.

14 Určitě jste viděli to fantastické video, které bylo natočeno a já jsem se ho snažil i poslat do
15 světa. To samozřejmě není o tom, že bysme se nějakým způsobem chlubili jako vláda, ale je
16 to o tom, že náš skvělý kreativní národ tady předvedl, co umí. Tu obrovskou solidaritu, tu
17 obrovskou vůli spolupracovat a ukázali jsme celému světu, že to jde a myslím, že je to
18 důležité, protože v Evropě jenom Česká republika a Slovensko mají vlastně povinné nošení
19 roušek nebo nějaké textilie, která vám zakryje nos a ústa. Já jsem se to snažil i poslat v rámci
20 Evropské unie premiérům a prezidentům a ti, kteří mě kritizovali, to skutečně není, že bysme
21 se chlubili, ano, roušky jsme nedodali, dodáváme je do zdravotnictví hlavně, dodáváme je
22 tam, kde je potřeba, ale vy jste to vlastně vyřešili bez nás a za to vám patří obrovský dík a já
23 myslím, že můžeme jít příkladem na celém světě.

24 Další věc je, že je to skutečně náročné období pro naši vládu a já chápu, že naši kritici
25 pokračují v kritice, ale my máme zítra vládu a já určitě budu apelovat na kolegy, aby se
26 nehádali. Já vím, že jsme všichni nervózní, že máme strašně moc úkolů, ale bylo by dobré, já
27 si myslím, že všichni ministři fungují dobře, abychom vystupovali jako jeden tým, a pokud
28 máme nějaké rozpory, abychom si to řešili u nás doma.

29 To nejdůležitější teď co řešíme jsou samozřejmě naši senioři. My máme, zítra 8:30 máme
30 videokonferenci s hejtmany, kteří jsou zřizovatelé a mají nejvíc těch pobytových služeb, těch
31 domovů seniorů a domovů sociálních služeb, celkově jich máme, těch, kteří jsou v rámci
32 krajů ale i samozřejmě soukromé, 1934, je tam zaměstnáno 104 000 zaměstnanců a my
33 samozřejmě musíme ty seniory co nejdřív ochránit. Ano, došlo k tomu, že vlastně
34 zaměstnanci nakazili některé seniory. Já jsem mluvil s krajskou hygieničkou v Českém
35 Krumlově, ti to řešili tím, že vlastně odizolovali seniory na jednom patře, ale čeká nás debata,
36 protože ne každý má na to stejný názor. My určitě budeme o tom debatovat, někteří
37 nesouhlasí, abychom vlastně teď přemístili ty seniory, kteří jsou nakažení, ale jsou v dobrém
38 zdravotním stavu někde na jiné místo, mohlo by to mít vliv na jejich psychiku, samozřejmě
39 jsou jiní, kteří říkají – ne, vytvořme pro něj nějaké konkrétní místa. To jsme i v Praze
40 zrealizovali – na Bulovce můžeme, nebo na Františku. Budeme aktivovat Těchonín. Profesor
41 Prymula de facto za krátkou dobu vytvořil asi 329 lůžek, v Hradci Králové bude k dispozici
42 hotel, takže to je nejdůležitější. Nejdůležitější samozřejmě je odizolovat zaměstnance,
43 takovým způsobem, protože oni byli ti původce přenosu toho viru a tady jsme se i inspiroval
44 vlastně iniciativou centra Alzheimer home, který vlastně mají akci Karavany pomáhají první
45 linii a nápad, kde karavany jsou vlastně ideální pro zaměstnance pobytových zařízení
46 sociálních služeb, aby se nemuseli vzdalovat od zařízení, tak tam můžou být sedm nebo
47 čtrnáct dní v kuse bez cestování v městské hromadné dopravě a můžou se střídat. Tak to je
48 samozřejmě nejbezpečnější cesta, jak vlastně nezanést tu nákazu do těch domů seniorů.
49 Potom tady jsem dostal i nabídku na kancelářské kontejnery od jedné firmy, takže to řešíme.
50 Samozřejmě vaše názory budou pro nás důležité, my samozřejmě se potřebujeme v první míře
51 postarat o seniory, a to taky děláme a teďka přednostně budou zavedeny i ochranné pomůcky,
52 personál by měl dostat ventilátory, rukavice, ochranné obleky a další věci.
53 Co potom budeme řešit samozřejmě na vládě zítra, bude vlastně odškodnění podnikatelů,
54 živnostníků. Jak je známo, my pro OSVČ vyplatíme v dubnu 15 tisíc korun příspěvek,
55 dostanou samozřejmě i 13 tisíc ošetřovné, pokud má dítě do 13 let, odpustí se zálohy na šest
56 měsíců – to znamená zálohy na sociální a zdravotní, to je de facto 30 tisíc korun, budeme
57 kompenzovat mzdy zaměstnanců živnostníků až do výše 80 %, dostanou bezúročné úvěry
58 s odkladem splátek, tam je vlastně bezúročný úvěr rok a dva roky splátky. A taky poskytneme
59 garance na úvěry.
60 Co se týká právnických osob, tak tam je připraven ten projekt kurzarbeit, to znamená že
61 všichni ti, kteří byli omezeni z titulu koronaviruse na výrobu, obchod nebo služby, tak jsou
62 tam kompenzace od 50 do 80 %, doufáme, že to bude málo byrokratický a že to velice rychle

63 zvládneme. Jsou tam půjčky, přes ČMZRB 25 miliard a přes EGAP až 330 miliard. Taky
64 veškeré služby exportérům stát vyřizuje zdarma přes CzechTrade.

65 Velice důležitá je doprava, tam připravuje ministr Havlíček balíček pro naše dopravce, velice
66 důležité, protože bez dopravy samozřejmě končí export a import, je potřeba koordinaci
67 kamionů. Takže tam se připravuje odklad silniční daně, odklad plateb za mýto, až do 30. 9.
68 tohoto roku no a potom z těch věcí od ministerstva financí, tak tam přišla s návrhem
69 ministryně financí o odpuštění daně z nabytí nemovitosti, to se platí 4 %, tak to je samozřejmě
70 otázka návrhu zákona, uvidíme, jak se k tomu postaví sněmovna a naši partneři ve vládě. Paní
71 ministryně diskutuje moratorium, to znamená zmrazení všech hypoték, všech spotřebních
72 úvěrů a všech úvěrů, to znamená, že by tyto úvěry nemusel nikdo platit po čas půl roku, šest
73 měsíců, a taky uvažuje o tom, že by nějakým způsobem chtěla snížit úrok, to je samozřejmě
74 debata s komerčními bankami, debata s ČNB.

75 Velice důležitý projekt, kterým hlavně chceme porazit koronavirus, je projekt chytré karantény.
76 My jsme udělali plošné opatření, zatím podle těch čísel to vypadá, že se nám trošku daří
77 brzdit to šíření viru, nechci to zakřiknout, ale nevypadá to zatím špatně a uvidíme, jak to bude
78 vypadat v pondělí. My potřebujeme hlavně testovat testovat testovat a my potřebujeme se
79 dostat do situace, že budeme dělat 20 tisíc testů. Dneska máme 70 laboratoří, pracujeme na
80 tom, důležitý je ten projekt Akademie věd. A ta chytrá karanténa, to je projekt, kde nasadíme
81 armádu. My jsme skutečně ve válce s tím virem, takže nasadíme armádu a ta vlastně bude
82 pracovat s rychlou identifikací lidí, kteří jsou nakaženi a budeme zjišťovat, koho nakazili a ve
83 velice krátkém čase budeme tyto lidi izolovat a v podstatě dezinfikovat ty místa. Takže to je
84 nejdůležitější projekt náš a samozřejmě velice důležitý projekt je připravit naše nemocnice na
85 ty případy, kdy ty lidi jsou v těžším stavu. Dnes máme v nemocnicích asi 230 lidí, máme
86 kapacitu 2000 lůžek, pracujeme na doplnění ventilátorů. Skvělá akce ta iniciativa ČVUT, kde
87 se vlastně začnou vyrábět ventilátory naší výroby ve velice krátkém čase.

88 Takže to jsou nejdůležitější věci, které nás teď čekají. Já bych znovu chtěl hlavně apelovat na
89 vás, abyste skutečně dodržovali ty opatření, já dostávám různé videa, viděl jsem tam nějakou
90 diskotéku, to je jako neuvěřitelný, nebo lidi v přírodě, i když chodíte na procházky, tak musíte
91 mít ty roušky, textilní roušky, jakýkoliv roušky a dodržovat skutečně ty naše opatření, je to
92 velice důležité. Náš cíl je samozřejmě se postupně vrátit, obnovit ten život, jaký jsme měli
93 předtím. Kdy to bude, těžko říct, děláme pro to maximum a v momentě, když uvidíme, že
94 skutečně to šíření té nákazy jsme dostali do stavu, kdy můžeme začít uvolňovat ty různé
95 opatření, tak to samozřejmě uděláme. Takže prosím vás držme si palce, znovu všem děkuju,

96 děkujeme za porozumění, děkujeme za solidaritu a myslím si, že společně to dáme, já jsem
97 o tom přesvědčen a moc vám děkuji.

13.2 Video č. 2 – 26. dubna 2020 - Čau lidi. Pomůžeme Maxíkovi!

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/243686290332417/>

98 Tak čau lidi, já vás všechny zdravím. Je neděle a mám pro vás skvělou zprávu. Určitě jste
99 slyšeli příběh o chlapečkovi Maxíkovi, který bohužel trpí spinální svalovou atrofií, tak jako
100 Oliverek, Adámek a takových dětí u nás v České republice je bohužel až sto. A tady je velká
101 šance, aby tyto děti dostaly úplně nový lék, který se jmenuje Zolgensma. Je to jeden
102 z nejdražších léků na světě, stojí 1 945 000 euro, to je asi 53 milionů korun, a my jsme od vás
103 dostali různé podněty, byla tam skvělá sbírka dobrovolná a já děkuju všem, kteří na ní se
104 participovali, a psali jste nám, aby se z toho neplatila daň. To jsme řešili, bohužel to naše
105 zákony neumožňují, já jsem apeloval na paní ministryni Schillerovou, ale nenechali jsme to
106 být a jsme se angažovali, protože šlo o to, aby tyto děti, které potřebují dostat tento lék do
107 dvou let zkrátka dostaly tenhle lék. A včera mi volala paní Schillerová a říká – ten lék byl
108 schválen, ministerstvo, naše ministerstvo zdravotnictví, ho schválilo 21. dubna a je teďka
109 potřeba čekat na Evropskou komisi, která by to měla schválit někdy do 12. května a abych
110 volal komisařce pro zdravotnictví, která tam je z Kypru. No nakonec mě taky informovala
111 o tom, že je velká šance, že bysme to zvládli i sami bez Evropské komise a skutečně, volal
112 jsem s ředitelem Motola Ludvíkem, se šéfem pojišťovny VZP i pojišťovny ministerstva vnitra
113 a mám pro vás skvělou zprávu, že nakonec tyto tři děti, to znamená Maxík, Oliverek
114 a Adámek tento lék tyto pojišťovny zaplatí a samozřejmě následně, když bude už ta registrace
115 od Evropské unie, tak doufejme že i ty, a jsem přesvědčen, že ty děti další taky dostanou
116 takovouhle péči. Důležité je samozřejmě, protože jsou tam testy na protilátky na nějaký vir,
117 který má pomoci, aby ten lék fungoval, tak doufejme že to dopadne dobře a že tyto děti se
118 uzdraví. Zároveň ředitel Motola mi řekl, že by potřeboval na to speciální laboratorium, náklad
119 asi 20 milionů, tak napíše dopis ministrovi Vojtěchovi a já jsem přesvědčen, že to určitě
120 ministerstvo zdravotnictví odsouhlasí, protože jak je známo a dobře víte, že my chceme mít
121 u nás doma co nejlepší péči.

122 Teď něco k tomu viru, já tady mám nějaké poslední poznatky, možná vás to bude zajímat.
123 Jednak tady je skotská studie, která vlastně říká o tom, že skutečně Covid-19 zkracuje život
124 obětí až o deset let v průměru a tato studie říká, že průměrný počet let u lidí, kterým Covid-19
125 zkrátí život, těm obětem, tak při zohlednění jejich věku a celkového zdravotního stavu, by
126 mohli žít až o deset let déle. To si myslím, že je velice důležitá informace, hlavně pro ty, kteří
127 říkali, že vlastně Covid-19 je obyčejná chřipka, takže na základě těchto věcí to vypadá, že
128 není. Dále je tu další studie, kterou publikoval kanadský editor Jonathan Kay, která mluví

129 o tom, že Covid-19 se šíří spíše prostřednictvím větších kapének a méně prostřednictvím
130 kontaktu s povrchy nebo aerosolem. To by znamenalo, že je relativně bezpečné otevřít
131 obchody, ale je riskantní otevření fitness center či barů a podle studie 70 % velkých ohnisek
132 nákazy vzniklo v prostředí, kde bylo množství lidí v intenzivním kontaktu tváří v tvář, při
133 bohoslužbách, pohřbech, velkých party nebo na kongresech. Mimochodem plno lidí u nás se
134 nakazilo, a ono se to dostalo k nám, přes jednu konferenci v Bostonu na začátku epidemie.
135 Žádná přitom není spojena s velkými kancelářskými prostory, univerzitami, obchody nebo
136 jinými shromáždění lidí v tichém a klidném prostředí. Takže ty výsledky indikují přenos
137 především prostřednictvím větších kapének, pokud tomu tak je, tak riskantní by byly všechny
138 prostředí, kde dochází ke zvýšení respirační aktivity mezi lidmi, zvláště v uzavřeném
139 prostoru, riskantní by byly především fitness centra. Vy jste vlastně velmi nespokojení, že
140 zakazujeme ty šatny a sprchy, ale i tahle studia to potvrzuje, že je to fakt riskantní. Bary,
141 diskotéky, hospody, velké koncerty a kongresy. Relativně bezpečné by pak byly obchody,
142 administrativní prostory, divadla, kina, knihovny a tak dále, ovšem za opatření pro snížení
143 šíření větších kapének, jako jsou odstupy dva metry a roušky. Zkušenosti z Rakouska a taky
144 u nás ukazují, že otevření některých obchodů významně se neprojevovalo na šíření nákazy. My
145 jsme čekali minulý týden, jak to dopadne, ty hobby markety z těch Velikonoc, jak jsme je
146 otevřeli ve čtvrtek, ale ani u nás, ani v Rakousku se to vůbec neprojevovalo. Takže tolik k těm
147 informacím.

148 K tomu cestování, prosím vás, já chápu, že když vznikla tahle epidemie, tak všichni jsme měli
149 strašný strach. I média a někteří ti vybraní novináři a opozice, jsme byli v klidu a nebyly tady
150 žádné ataky. Teď jsme vlastně kritizováni za to, že něco děláme zmatečně, já si myslím, že to
151 neděláme zmatečně, že ten vir pořádně nikdo ani nezná a naši epidemiologové samozřejmě
152 jsou opatrní a my jsme opatrní a my všechny ty opatření, rozvolňování děláme na základě
153 jejich doporučení. Takže co se týká toho cestování, kde údajně ministr Vojtěch měl něco říct
154 špatně, ale já si nemyslím, že to říkal špatně, tam se udělala nějaká vlastně kritika z jeho
155 tiskovky a já myslím, že je to samozřejmě složité. Všichni jste kritizovali, že tady údajně
156 žijem za oponou, no nikdy jsme nežili, vždycky byly nějaké možnosti vycestovat, byly tam ty
157 výjimky, takže to není pravda. Takže od zítřka, od zítřka – pondělí 27. dubna – vycestovat
158 může každý a při návratu do republiky buď karanténa 14 dnů nebo negativní PCR test. A kdo
159 měl doteď výjimku z karantény, tak má ji i teď. Dále pendleři mohou od pondělí začít
160 pendlovat, ale musí se prokázat testem a ten pak jednou za 14 dní obnovovat a předkládat.
161 Nadále trvá doporučení cestovat jen v nejnutnějších případech vzhledem k restrikcím
162 ostatních států a problémům v dopravě. Na výstupu se nekontroluje důvod vycestování, ale

163 zaznamenává se, že osoba vycestovala. Všechny tato opatření jsou hlavně pro zaměstnance,
164 kteří se po návratu musí zapojit do procesu. Jejich zaměstnavatel jim před návratem do země
165 určitě může pomoci sehnat test. Takže pokud jsme byli kritizováni, že lidi nemůžou chodit na
166 dovolenou, tak je to jenom teorie. Do Polska vás nepustí, na Slovensko taky ne, do Itálie
167 vůbec, ani do Chorvatska, do Rakouska musíte mít čtyři dny starý test, takže téměř všude je
168 zákaz vstupu cizinců, kromě těch, kteří mají trvalý pobyt, takže de facto žádná turistika a na
169 hranicích vás bude kontrolovat policie jen že vycestováváte a nebude se ptát, zda můžete,
170 takže tolik k tomu cestování. Já bych vás všechny chtěl hlavně poprosit, že je důležité,
171 abysme pomohli našim živnostníkům, našim podnikatelům, abychom podpořili tuzemský
172 cestovní ruch, teď došlo k rozvolnění, ano, takže já myslím že všichni budeme skvěle
173 solidární, když budeme utrácet peníze v našich obchodech, v našich centrech, restauracích
174 a hlavně prosím vás kupujte zboží které je vyrobeno v České republice, skutečně tím pádem
175 vlastně pomůžete nám všem, protože samozřejmě všichni žijeme tady z daní a z DPH a bylo
176 by fajn, kdybyste především vlastně takhle podpořili celkově tu situaci, protože to, že se nám
177 podařilo zatím ten vir zvládnout, tak je to stále řečneme riziko a nevíme, a doufejme, že
178 nepřijde druhá vlna, že si to nepokazíme, protože to uvolňování samozřejmě je skvělé, je to
179 kýžená změna k normálnějšímu životu, ale nepokazme si to lehkovážností a pojďme to nadále
180 společně zvládat. Zatím máme skvělá čísla, my samozřejmě pracujeme na tom projektu chytré
181 karantény, já bych chtěl znovu poděkovat všem našim hygienikům, krajským hygienám,
182 epidemiologům, že skutečně za vládu mají absolutní podporu a pokud údajně nějaký ekonom
183 je kritizoval, tak to skutečně není člověk, který je členem NERVu, nemluví za nás a já
184 zásadně s tím, co on řekl, nesouhlasím.

185 Co se týká stavu nouze, my jsme vlastně měli zasedání vlády ve čtvrtek, rozhodl to za nás
186 soud, takže my jsme v pátek odhlasovali na vládě a požádáme sněmovnu o prodloužení
187 nouzového stavu do 25. května, ano musíme takhle respektovat rozhodnutí soudu. To
188 samozřejmě neznamená, že ministerstvo zdravotnictví souhlasí s tím rozhodnutím, bude tam
189 nějaká kasační stížnost, ale to je spíš záležitost pro právníky.

190 Co se týká samozřejmě ekonomiky, tak já tady mám celý seznam, nechci o tom mluvit,
191 všechny ty programy, které si myslím, že fungují. Samozřejmě nejrychleji funguje ta podpora
192 pro OSVČ, tam už vlastně bylo vyplaceno asi 364 tisíc žádostí, celkově žádostí bylo 400 tisíc
193 – 9 miliard, to platí do 8. 6., funguje kurzarbeit, tam už je víc než půl miliardy. Ano, je
194 pravda, že trošku to asi drhne u ČMZRB, tam jsme nasadili víc než sto zaměstnanců, aby to
195 zpracovávali. Teďka jsme schválili vlastně ve sněmovně ten velký balík na úvěry, který bude
196 garantovat stát do výše 30 %. Takže my se samozřejmě – celkově ta tabulka, kterou dala paní

197 Schillerová, je to až za 1 189 miliard, ano, kombinace přímé podpory, nepřímá, odklady daní,
198 odvodů, záruční schémata, to určitě si můžete nastudovat na webu ministerstva financí. Pro
199 nás, co je nejdůležitější, abysme skutečně nastartovali znovu naši ekonomiku, takže stát bude
200 maximálně utrácet, bude maximálně investovat, budeme vlastně řešit znovu ten rozpočet na
201 rok 2020.

202 Taky tento týden proběhla Evropská rada, to jsou všichni premiéři a prezidenti Evropy,
203 diskutovali jsme o příštím rozpočtu. Je jasné, že tam bude míň peněz, protože ty odvody jsou
204 vlastně podle hrubého národního důchodu, podle příjmu DPH, cen z poplatku a tak dále,
205 mluví se o nějakém fondu. Já jsem udělal velký rozhovor, zítra vyjde v jednom deníku, kde
206 jasně říkám, každý nech se financuje samostatně mimo evropský rozpočet. Eurozóna má
207 Evropskou centrální banku, my se tady financujem bez problému, protože máme jedno
208 z nejmenších zadlužení v Evropě. A co se týká rozpočtu, tak samozřejmě, pokud najde
209 Evropská komise nějaký mechanismus, aby tento rozpočet byl nějak navýšen z jiných zdrojů,
210 tak fajn, ale zatím jsem celkem skeptický.

211 Ještě co se týká toho rozvolňování, tady ministerstvo zdravotnictví jasně napsalo, co se
212 rozvolňuje od zítra, ty doporučení k těm opatřením, ty jsou strašně dlouhé, tady na fitka nebo
213 autoškoly, to je na jeden a půl strany, takže prosimvás já to dám na Facebook, tam si to
214 můžete přečíst. Teďka bych chtěl poděkovat skutečně naší armádě, protože naši vojáci
215 samozřejmě nejsou cvičení na to, aby tady vlastně vozili někde zdravotnické pomůcky nebo
216 aby vlastně hlídali hranice s policií nebo pečovali o naše seniory v domovech seniorů, ale
217 zvládají to skvěle. Je vidět, že se můžeme vždycky spolehnout na naši armádu. Tak to bylo
218 i v případě povodní, takže já bych jim chtěl všem poděkovat. Samozřejmě vždycky, když je
219 nějaký finanční problém, tak se mluví o tom, že by se měl jejich rozpočet nějak snížit. My
220 realizujeme nadále ty zakázky, to znamená teďka byla dokončena zakázka na nové ruční
221 zbraně, teďka se bude podepisovat smlouva na nové neprůstřelné vesty a samozřejmě řešíme
222 ty bévépěčka. Ty bévépěčka jsou za 50 miliard, takže jsme se domluvili s ministrem obrany,
223 aby promyslel, jakým způsobem bysme to mohli financovat, to znamená nějaké delší
224 financování. Takže to si myslím že by bylo skvělé.

225 My na vládě budeme pokračovat v těch debatách, v pondělí paní Dostálová předloží podporu
226 eseroček, ty dohody DPP, DPČ to jsme vyřešili ve sněmovně, kurzarbeit poběží dál, teďka
227 jsme mluvili o odložení sociálního pojištění, tam jsme se víceméně zatím shodli na tom, že to
228 bude možnost, že kdo bude chtít, si prodlouží platby, ale bude to vlastně kvazi úročené ve
229 výši 4 %. Takže tyhle debaty nás ještě čekají. Taky debata o tom, že skutečně zaměstnanci
230 domovů seniorů a sociálních služeb a těch zařízení na Alzheimer Home je potřeba je ocenit, je

231 potřeba tam dát peníze. Debata mezi ministerstvem financí a MPSV probíhá. Je tam
232 samozřejmě třeba i zohlednit, kdo je zřizovatel, kdo je majitel těch zařízení. Takže to jsou
233 všechno věci, ve kterých budeme diskutovat. Samozřejmě velká debata ještě stále bude o tom
234 druhém stupni škol. Německo 4. května vlastně pouští deváté třídy na základce a poslední
235 ročník středních škol. U nás zatím to není možné, jak víte první stupeň začíná 25. května,
236 takže k tomu se taky vrátíme.

237 Já si myslím, že vláda vystupuje jako jeden tým. Mě vyzývali novináři, abych přišel na
238 tiskovku, no tak jsem přišel. Myslím si, že jsem tam jasně řekl, co bylo potřeba. Na začátku,
239 když jsem chodil stále, tak jsem byl kritizován, že dělám nějaký marketing. Ono bohužel je
240 tady plno lidí, kteří se snaží rozeštvávat tu naši společnost, ale já myslím, že bysme měli
241 v těchto chvílích a vlastně v situaci, kdy ještě nevíme, jak to dopadne celkově, musíme být
242 opatrní, musíme společně vlastně být zodpovědní, abysme byli spolu a já jsem přesvědčen, že
243 naše země a naše ekonomika, naši lidi se z této krize poučí, a že to zase společně zvládneme
244 a budeme patřit v Evropě k jedním z nejlepších zemí, které tuto epidemii zvládly. Takže já
245 vám moc za všechno děkuji a těším se příště v neděli, že znovu vás oslovím. Děkuju.

13.3 Video č. 3 - 5. července 2020 – Čau lidi. Poprvé v životě v lázních.

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/776041423133296/>

246 Takže čau lidi, já vás zdravím, je neděle a zdravím vás z velice netradičního místa, a to je
247 vyhlídka v lázních Aurora v Třeboni a za mnou vidíte rybník Svět. Poprvé v životě jsem
248 v lázních, přijel jsem už v pátek a budu tady až do pondělí, v pondělí je svátek a moc si to
249 užívám. Poprvé v životě jsem měl rašelinovou koupel, je tady skvělý fyzioterapeut, dneska
250 jsem měl lázeň, budu mít ještě lymfomasáž, jsou tady strašně příjemný lidi, velice šikovnej
251 ředitel a je to obrovské zařízení, je tady asi 750 hostů a celé to prostředí tady je úžasné.
252 Nepotkal jsem tady cizince, to je skvělé, protože já říkám, prosimvás, utrácejme peníze doma,
253 to znamená, jeďte na dovolenou v Česku. Tak jak já to realizuju, budu trávit víkendy
254 v různých lázních, sem se ještě jednou vrátím, půjdu do Mariánek a znovu říkám, kupujte
255 české jídla, kupujte české zboží, takhle vyrobené v Česku. Musíme si teď pomoci, protože
256 samozřejmě ten koronavir, se kterým tady asi budeme dlouho, zásadním způsobem má vliv na
257 naši ekonomiku a k tomu se ještě vrátím.

258 Prosimvás k tomu koronaviru, já se nestačím divit, kolik máme nových epidemiologů, každý
259 tomu rozumí, tak já bych ještě jednou zopakoval, všechny rozhodnutí ohledně viru dělali
260 epidemiologové, dělali hygienici, nedělala to vláda. Vláda to schvalovala. Takže pokud někdo
261 teďka říká, že my jsme měli zasahovat v OKD, tak pokud někdo měl, tak to byli hygienici
262 a pokud například v Olomouci paní hygienička razantně postupovala a uzavřela Litovel
263 a Uničov, tak my jsme to samozřejmě sledovali, ale já mám tady statistiky, a pokud se
264 podíváte na tuto tabulku, a to je důležité i vůči zahraničí, že včera jsme měli 91 nakažených
265 v moravskoslezském kraji a jenom 30 ve zbytku České republiky. Takže ano, my tam máme
266 teďka lokální problém, který se řeší, trasuje se, chytrá karanténa funguje a samozřejmě podle
267 těch pravidel, která má Evropa, která říká že ten průměrný denní počet – limit je 16 případů
268 na sto tisíc osob, tak ano Slovinsko, Estonsko a Lotyšsko nás dali do nějaké zóny, ale je
269 potřeba jim to vysvětlit, protože turisté asi nepůjdou do Karviné, ani do OKD, ale zbytek
270 České republiky je velice bezpečný.

271 Samozřejmě ten vir je tady, musíme být odpovědní a já tady v lázních, když jsem přišel
272 v pátek, tak tady byla povinnost nosit roušky, ale od včera je to kompetence ředitelů i těchto
273 zařízení a pan ředitel rozhodl, že můžeme být bez roušky a rozhodl dobře, protože ty prostory
274 tady jsou obrovské a myslím si, že to je v pořádku. My máme lokální ohniska, teď nově
275 Kutná Hora, tam byl sraz firemních zaměstnavatelů, nakazilo se tam 13 lidí, kteří měli sto
276 kontaktů, dokonce jedna kadeřnice, která měla 12 zákazníků. Takže my to sledujeme a pan

277 ministr zdravotnictví by měl pravděpodobně dělat znovu tiskovky každý den, protože se to
278 politicky zneužívá a snaží se tady někdo vytvářet vlastně situaci, že je to nějaký zásadní
279 problém. Problém to není, ale musíme být samozřejmě odpovědní a musíme vnímat to, že
280 hlavně starší lidi můžou být ohrožení. Já mám tady statistiku za poslední dny a drtivá většina
281 je to Moravskoslezský kraj a ten výskyt v jiných částech České republiky byl včera jenom 30,
282 předtím 60, 47, takže si myslím, že je to v pořádku. Ještě ale určitě my to probereme na vládě.
283 Budeme se ptát, proč teda hygiena, já jsem byl informován, že uzavřeli jeden důl, ale ten
284 druhý nechali a udělali tam opatření a je potřeba vytrasovat, kolik ještě těch nakažených bylo
285 nepřímo ve styku s těmi zaměstnanci OKD.

286 Ještě k těm lázním, ten voucher, je o to obrovský zájem, v podstatě za tři dny projevilo zájem
287 asi 54 tisíc lidí a problém trošku je v tom, že samozřejmě všichni by chtěli asi do Luhačovic
288 nebo do Třeboně, ale myslím si, že jednotliví ředitelé to řeší, paní ministryně Dostálová,
289 samozřejmě je to z peněz Evropské unie, tak tam musíme splňovat určité pravidla.

290 Já bych rád teďka pár slov k tomu, my jsme měli minulý týden druhé čtení rozpočtu a tady
291 v mediálním prostoru vystupuje plno odborníků, většinou jsou to kandidáti nebo kandidátky
292 na prezidenta, nebo lidi který v životě byli vždycky teoretici, tak já bych rád ukázal náklady
293 k 30. 6. 2019/ 2020. Prosimvás základ je, že my jsme lidem nevzali peníze. Takže k 30. 6.
294 meziročně máme nárůst důchodů o 18,7 miliardy. To znamená důchody k 30. 6. je 253
295 miliard. Máme samozřejmě velký nárůst nákladů s koronavirem, to je za 32 miliard, nechci to
296 tady celé číst. Jenom ochranných program antivirus stál 13 miliard nebo odměny zdravotníků,
297 oddlužení nemocnic, takže to všechno stojí peníze. A samozřejmě zároveň významně
298 investujeme, investice z peněz Evropské unie meziročně 5,5 miliardy navíc, kapitálový výdej,
299 investice v Čechách o 10 miliard navíc. Takže je důležité, že my jsme schopni říct, kam ty
300 peníze jdou, pokud se na to někdo ptá. A opozice stále křičí. No a samozřejmě je potřeba
301 vědět i to, co se stalo, že jsme přišli o příjmy, protože když byly zavřené obchody
302 a restaurace, tak samozřejmě že máme meziročně propad DPH 8,2 miliardy, nebo propad
303 z daně z příjmu fyzických osob 14 miliard. Takže jasně jsme přišli o příjmy, ale co je důležité
304 je, že my jsme nevzali lidem peníze a určitě si policisté vzpomínají, když byla krize, když to
305 řídil demoblok, tak policisté nejenom že přišli o peníze, ale neměli ani na benzin. Tak
306 prosimvás zkuste si to připomenout, protože my jsme hospodařili velice úsporně, proto máme
307 jeden z nejnižších dluhů v Evropě. A proto teď se můžeme zadlužit, abychom podrželi
308 ekonomiku, abychom podrželi lidi v práci, a to si myslím, že je velice důležité.

309 Takže budeme mít třetí čtení rozpočtu, my samozřejmě jsme připraveni zdokumentovat všude
310 kde ty peníze jdou. Ale já myslím, že lidi to vidí, všude se staví, když někdo nám vyčítá D1,

311 ano, D1 je jedno velké staveniště, proč to není hotové? No protože pan Patrik z Děti země to
312 zabrzdil 15 měsíců, tak musíme si to jako připomínat. Všude se staví, takže my do toho ty
313 peníze dáváme a budeme v tom pokračovat.

314 Takže viděli jsme i nové výsledky nezaměstnanosti, ČR je jedna z nejlepších, a proto když
315 jsem byl i teďka ve Varšavě na tom setkání premiérů, znovu jsem zopakoval kritérium
316 nezaměstnanosti a znovu budeme nejlepší, o tom jsem přesvědčen. Ale my musíme vyřešit ten
317 problém, že některé naše firmy nemají dostatek zaměstnanců na některé profese a potom na
318 druhé straně máme nějaké nezaměstnané, a to si zaslouhuje vyloženě velkou analýzu, protože
319 my musíme podpořit práci, ano. A práce se musí vyplatit. My nemůžeme tady dávat peníze,
320 aby lidi byli motivovaní nepracovat. Takže tak samozřejmě. Na to mají různý lidi různý
321 názory, budeme to řešit, ale já jsem přesvědčen že z toho vyjdeme velice dobře a potom ano,
322 v určitých sektorech je velká nezaměstnanost, hlavně teda v Praze samozřejmě, restaurace je
323 problém, hotely je problém, zkrátka jsou jiné pozice, kde lidi se můžou rekvilifikovat, ale
324 potom to někdo musí samozřejmě i dosledovat do konce.

325 Tak všechno mi to tady padá, takže to jsem přišel o velice dobrý projekt a to je, že mě
326 navštívili tady dva velice šikovní mladí studenti, Jakub Slavík a Kryštof Kozáč, a přišli
327 s velice dobrým projektem změny školství. Takže je tady 18 bodů, já to všechno nebudu číst,
328 já to dám na Facebook, ale byl jsem z toho nadšeněj, protože tito dva mladí studenti, kteří
329 studují na vysoké škole, navrhli velice praktické věci, a já myslím, že se musíme znovu
330 zamyslet nad tím, jak to naše školství funguje. Jak vlastně se vyučuje z různých zdrojů, že
331 jsou jednotné maturitní otázky, že to kontroluje nějaká firma, že dokonce na výšku se dělají
332 testy u nějaké soukromé firmy. Je tam plno témat, které si myslím, že si zaslouží pozornost,
333 a já jsem telefonoval z toho jednání s panem ministrem Plagou a tady mám například hned
334 první bod z těch 18, že profil studenta, co by mu škola měla dát, větší prostor pro rozvíjení
335 osobního potenciálu, schopnost plyně komunikovat v jednom cizím jazyce, podporu školy
336 hrou, získané znalosti si musí žáci prakticky vyzkoušet, vědomostní základy všech předmětů.
337 Jsou to skvělé návrhy, skvělé věci a doufejme, že to nezapadne.

338 No teďka velice stručně, kde jsem ještě byl. Ty raky, to jsem vám ukazoval video, to se na to
339 můžete podívat. Byl u mě rektor Zima ohledně kampusu Albertov, tam bysme už konečně
340 mohli začít stavět, on má 500 milionů rozpočtu, ale celkově ta stavba bude až 7,2 miliardy.
341 Byl jsem ve Varšavě na jednání s premiéry čtyřky, připravujeme se na to jednání v Evropě.
342 Setkal jsem se s ministrem hospodářství Slovenska Sulíkem a byli u mě zástupci nemocnice
343 Milosrdných sester Karla Boromejského v Praze, co je vlastně unikátní dětské a dorostové
344 detoxikační centrum. Tam mají problémy finanční, a hlavně problémy s tím, aby zkrátka VZP

345 to více podpořilo, protože samozřejmě drogová závislost mladých nás musí zajímat. My jsme
346 na tom sice dobře, ale myslím si, že je ještě potřeba podpořit takovýchle zařízení.
347 Velká senzace byla prosimvás, že jedna paní, která si říká investigativní reportérka, která
348 přišla z toho hejtrovského antibabišovského pořadu z České televize, tak objevila, že jsem
349 psal Boeingu. No psal jsem Boeingu, samozřejmě, že jsem psal Boeingu. Protože já
350 podporuju všechny české firmy a všude kde chodím na světě, podporuju AERO Vodochody
351 tu stíhačku, v Thajsku, v Singapuru, v Indii, v Turecku, všude se mnou chodí podnikatel a já
352 je podporuju, paní redaktorko, to je totiž normální. Proto to dělám. No a kdybysme měli
353 konečně ten zákon o lobbismu, čemu brání například odboráři, no tak bysem to zveřejnil. Ale
354 já se za to nestydím, dokonce jsem lobboval za tu vaši americkou televizi, ty vaši technici,
355 kteří tu měli přijít montovat tu vaši televizi a lobboval jsem za diakoniu Broumov u premiéra
356 Morawieckeho. A teďka lobbuju za všechny vás, v Slovinsku, v Estonsku a všude aby zkrátka
357 vzali v potaz, že nákaza je jenom v Karvinsku a že Česká republika je bezpečná. Takže ano, já
358 bojuju za české firmy, je to moje role a děláte z toho nějakou senzaci, nevím teda proč, je to
359 moje povinnost a vůbec se za to nestydím a budu to samozřejmě dělat dál. Takže tady zase
360 vznikla nějaká atmosféra, že Babiš tady zase udělal něco špatně. Ne, Babiš byl zvolen proto,
361 aby bojoval za české zájmy. Bojuje za české firmy všude na světě a budu to dělat i na
362 Evropské radě. Kolikrát firmy, nebo jsem lobboval u vietnamského premiéra za naši důlní
363 společnost, všude lobbuju a budu to dělat a není na tom nic špatného a nevím, proč to byla
364 taková velká senzace, protože samozřejmě si zase někdo mohl kopnout do Babiše. Ale já
365 myslím, že naši lidi vidí, co se děje v mediálním prostoru, já jsem i uvažoval, že jestli bysem
366 si neudělal vždycky v tom Čau lidi takové okénko, kde bych dementoval různé ty nesmysly,
367 protože v tom mediálním prostoru samozřejmě máme různé ty kandidáty na prezidenta
368 a kandidáty na různé ty věci, a to jsou lidi, kde je garance, že když jsou do televize, tak toho
369 Babiše natrou, tak proto tam stále chodí. Naštěstí naši lidi jsou rozumní a umí to rozlišit
370 a dobře vědí, že já skutečně jsem šel do politiky, abych bojoval za české zájmy. Udělal jsem
371 protikorupční hnutí, nikdo mě nezkorumpuje, a tak to bude až do konce mého mandátu
372 a uvidíme v říjnu 2021, co se stane. Takže já vám přeju hezký svátek, hezkou neděli a těším
373 se příště, mějte se fajn.

13.4 Video č. 4 - 27. září 2020 - Čau lidi. Prymula, migrace, Bělorusko, superhrubá mzda, kurzarbeit, a hlavně eRouška.

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/332500521351501/>

374 Takže čau lidi, je neděle a já vás všechny zdravím a chtěl bych vám poděkovat, pokud jste
375 vyslyšeli doporučení pana profesora Prymuly, že jste zůstali doma, protože je špatný počasí,
376 od včera prší, a pokud jste s rodinou, na kterou nemáte čas přes týden, nebo čtete si knížku
377 nebo se díváte na film, nebo děláte poštu jako já, tak je to skvělé, protože tím pádem
378 nechodíte mezi lidi a nešíříte vir nebo to riziko, že ho můžete někde chytit. Pan profesor
379 Prymula si založil Twitter, to je velice dobré na komunikaci a hned se tam uvedl dvěmi
380 celkem zajímavými hláškami, jedna byla o sexu a druhá byla o tom, že svatby jsou rizikové.
381 Tak já doufám, že to myslel z hlediska epidemiologického, protože počet svateb u nás stoupá
382 a já si myslím, že je to dobře.

383 Teď bych chtěl vás poprosit, abyste se soustředili na to, co vám řeknu k eRoušce. Erouška je
384 velice důležitá, já tady vám to ukážu, na mém mobilu, nejdřív to trošku zbavím tady, abyste to
385 dobře viděli, takže eRouška, tohle je ta ikonka, takhle to otevřu a eRouška je na to, aby když
386 potkáte někoho, kdo je Covid pozitivní, tak se to zkrátka dozvíte. Do včerejší půlnoci
387 eRoušku si stáhlo 495 tisíc lidí a už dnes bylo vydaných 60 kódů, to znamená, že když
388 hygienik s vámi dělá šetření a vy řeknete, anebo vám oznámí, že jste Covid pozitivní, zeptá
389 se, jestli máte eRoušku a pokud ji máte, tak dostanete kód, který vlastně musíte poslat do
390 systému a všichni, které jste potkali dostanou oznámení, že se setkali s někým, kdo je Covid
391 pozitivní. To je důležité z hlediska toho, aby zkrátka jsme měli tuhle možnost a bylo by dobré,
392 kdyby si to všichni stáhli. Problém je, že ne všichni mají tyhle chytré telefony, a hlavně starší
393 lidi mají starší přístroje a takový chytrý telefon dneska stojí asi dva tisíce korun, tak by bylo
394 strašně fajn, kdyby naši mobilní operátoři, a já bych je chtěl k tomu vyzvat, udělali nějakou
395 solidární akci, kde by tyhle chytré telefony, hlavně pro starší lidi, významně zlevnili, to si
396 myslím, že by bylo velice dobré a důležité, protože hlavně starší lidi jsou nejvíc ohrožení. Ale
397 i samozřejmě lidí, kteří jsou nemocní. Co se týká hygieny, tak někteří se mě ptáte, a občas
398 jsou problémy s dovoláním, funguje 1221, ten počet trasovačů se stále navyšuje, a to zpoždění
399 v trasování u Prahy a Středních Čech, byl jsem ubezpečen, že se snižuje, a příští týden by
400 měla být zavedena aplikace sebetrasování, takže děláme všechno pro to, abychom se dostali
401 do ažúru, a aby všechny krajské hygieny fungovaly podstatně lépe než doposud.

402 Takže tolik k eRoušce, co se týká těch dalších témat, tento týden měla být Evropská rada, ale
403 byla zrušena, ale maďarský premiér Viktor Orbán přišel s návrhem, že bysme navštívili
404 Brusel, předsedkyni Evropské komise Ursulu von der Leyen. Teď má předsednictví Polsko
405 V4, takže polský premiér to zorganizoval, já jsem zastupoval slovenského premiéra Igora
406 Matoviče, a myslím si, že to bylo velice důležité, že jsme šli do Bruselu. Měli jsme jednání
407 s předsedkyní Evropské komise hodinu a půl a hlavní téma byla migrace. Tam musím
408 konstatovat, stejně jako maďarský premiér Viktor Orbán, že základní přístup evropské komise
409 se nezměnil, to znamená, že Evropská komise stále žije v tom, že je potřeba zvládat migraci,
410 a ne ji zastavovat. My jsme toho názoru, že je potřeba ilegální migraci zastavit, že nemůžou
411 rozhodovat o tom, kdo bude v Evropě žít, pašeráci, že je potřeba skutečně bojovat proti
412 pašerákům, zastavit ilegální migraci mimo Evropu, zřizovat hotspoty mimo Evropu
413 a samozřejmě z dlouhodobého hlediska je to o tom, že vyřešíme problém v Libyi a v Sýrii
414 a na blízkém východě a samozřejmě i vztahy s Tureckem. My jsme samozřejmě připraveni se
415 nadále podílet finančně nebo i máme policisty v Severní Makedonii, takže to je ta naše
416 podpora, ale tenhle nový návrh, který má asi tisíc stran, určitě bude předmětem dlouhých
417 debat, ale principiálně my určitě nebudeme akceptovat, aby nám někdo vnucoval migranty,
418 který by měli žít v České republice, my sami rozhodneme, kdo tady bude žít, kdo tady bude
419 pracovat.

420 Druhé téma hlavní bylo v Bělorusku, my jsme už na setkání V4 v Lublinu se domluvili
421 o návrhu, který by měla Evropská rada schválit a předložit jako návrh, jak pomůžeme
422 Bělorusku. Samozřejmě za těch podmínek, že si Bělorusové sami rozhodnou ve volbách
423 a musí ty svobodné demokratické volby proběhnout a musí Evropská rada a Evropská unie
424 vyvinout tlak, aby to mu tak bylo. Takže samozřejmě se probíraly další témata, ale toto byly
425 ty dvě hlavní.

426 Teď prosím vás superhrubá mzda, zjistil jsem zase, že v mediálním prostoru jsou určité špatné
427 interpretace a já bych rád teďka zopakoval tu moji pozici, co se týká superhrubé mzdy. My
428 chceme zrušit superhrubou mzdu navždy. To znamená, aby už nikdy nebyla. Co ale říkáme,
429 a snížením superhrubé mzdy, každý zaměstnanec ušetří daně – 7 % hrubého a 5 % z čisté
430 mzdy. Já mám tady různé tabulky podle profese, kolik lidí, při jakém zde ušetří, to znamená
431 že to uvidí skutečně na výplatní pásce. My to děláme proto, protože tento rok a příští rok
432 a další rok skutečně budou jiné a my musíme lidi podpořit, my musíme podpořit, aby se
433 nebáli budoucnosti, aby se nebáli vlastně spotřeby, aby se nebáli utrácet peníze, protože my
434 zkrátka jako naše vláda se o ně postaráme. Takže to je velice důležité a samozřejmě, my, já
435 jsem se domluvil s panem prezidentem na tom, že tu superhrubou mzdu zrušíme, a že to

436 snížení daní bude na dva roky, na rok 2021 a 2022. A jaké budou daně v roce 2023, to bude
437 samozřejmě předmětem nové vlády a samozřejmě i jednotlivé strany a hnutí si to dají do
438 programu na příští říjnové volby, takže my to nechceme dělat tak, jak to dělala opozice, která
439 vlastně vás dvakrát podvedla. Nejdřív vám slíbili patnácti procentní daň od roku 2008
440 a následně zjistila ODS a pan ministr financí Kalousek, že to nevychází, tak zavedli
441 takzvanou superhrubou mzdu, takže místo 15 % platíte 20,1. Druhý podvod byl ten, že
442 zkrátka v roce 2011 přišli s takzvanou daňovou reformou, která žádná daňová reforma nebyla,
443 ale zkrátka slíbili zákonem 2011, který byl sice platný od roku 2012, ale účinný až od
444 1. ledna 2015. Takže vlastně oni to hodili na příští vládu, protože samozřejmě věděli, že lidi je
445 nebudou volit, protože zkrátka dělali všechno proti nim. Takže vlastně to hodili na tu příští
446 vládu, a to byl ten druhý podvod. Je jasné, že naše vláda v roce 2015 nebyla schopná
447 z rozpočtových důvodů, protože to byla úplně jiná situace, tohle akceptovat. Takže to jenom
448 pro tu historii a my samozřejmě jsme menšinová vláda, ale jsem přesvědčen, že ve sněmovně
449 najdeme podporu na toto zrušení a hlavně to, že skutečně lidi ušetří a uvidí to na výplatních
450 páskách.

451 Co se týká dalších věcí, a to je kurzarbeit. My jsme o tom diskutovali mnohokrát ve vládě,
452 nakonec jsme to schválili v nějaké podobě, kde aspoň podle některých členů vlády, některým
453 se to nelíbí, respektive je to nějaký kompromis, já bych ale chtěl vlastně říct, že my tady
454 máme trvale problém v tom, že zaměstnavatelské svazy tvrdí, že nemají zaměstnance a MPSV
455 tvrdí, že ta nabídka volných pracovních míst je jenom 30 tisíc a zaměstnavatelé tvrdí 120 tisíc.
456 Tak já jsem napsal dopis všem zaměstnavatelům a teďka vám řeknu, co jsem dostal jako
457 zpětnou vazbu. V první řadě podnikatelé uvádějí, že povinnost firem hlásit volná pracovní
458 místa na Úřad práce byla zrušena už v roce 2012. Takže podle jejich názoru je povinností
459 Úřadu práce, aby si zjišťoval volná pracovní místa ve firmách, chce-li aktivně
460 s nezaměstnanými pracovat a podle jejich poznatku mnohí nezaměstnaní přicházející přes
461 Úřad práce nemají ve skutečnosti o práci zájem, jde jim pouze o razítko, že byli ve firmě,
462 případně se účelově zajímají o rekvalifikaci, aby mohli pobírat delší podporu. To si myslím,
463 že je skutečně nepřijatelné, není možné, aby tady 4,5 milionu zaměstnanců vlastně pracovalo,
464 od rána do večera, a odvádělo daně a odvody a podporovalo lidi, kteří by mohli pracovat
465 a nepracují. Podle těch vyjádření, které jsem dostal, je skutečně volných pracovních míst víc
466 než 100 tisíc. Ano, podnikatelé chtějí, aby některé práce, které naši lidi nechtějí vykonávat,
467 vykonávali hlavně Ukrajinci. Je potřeba zdůraznit, že tihle lidi z Ukrajiny, kteří u nás pracují,
468 tak samozřejmě dostávají mzdu a platí daně, platí daně a platí odvody, takže jde to do
469 společné kasy, ale je jasné, že tenhle problém budeme ještě dlouho diskutovat. Protože sice

470 kurzarbeit bude na programu sněmovny příští středu v 9 hodin ráno, a to opatření vlastně
471 antivirus C končí koncem října, pokud ten zákon bude schválen, tak naši vládu čeká velká
472 debata, v jaké formě prodlužovat antivirus, jestli už kurzarbeit bude schválen jako zákon
473 a nebude to jednoduché rozhodování. Někteří nám píšou, že i nabídky za plat 35 tisíc korun
474 například v Brně nejsou schopny firmy sehnat lidi nebo na Moravě jsem byl v olomoucké
475 firmě, která nabízí 32 tisíc, není schopná sehnat lidi. Takže tady je jako rozpor, kde máme
476 nejnižší nezaměstnanost v Evropě, ale zkrátka firmy nenacházejí, máme strukturální problém
477 samozřejmě a máme i problém to, že vlastně tam, kde se nabízí práce, tak z hlediska nějakých
478 dopravních vzdáleností, ty lidi, kteří nemají práci, o to nemají zájem. Takže já myslím, že to
479 bude velká debata ve sněmovně, protože je to samozřejmě důležité, abychom neměli tady
480 umělou nezaměstnanost. Na druhé straně je třeba pomoci firmám, které mají dočasně
481 problémy, ale mají perspektivu. Takže velice těžké téma, je potřeba aby o tom rozhodla
482 vlastně celá sněmovna a abysme měli pokud možno na to stejný názor.

483 Co se týká dalších věcí, paušální daň, kterou prosadila paní ministryně Schillerová, jde do
484 druhého čtení, už je jasná částka, je to 5469 korun. To znamená, že vlastně jedním
485 formulářem a jednou platbou si živnostníci vyřeší své daňové a odvodové povinnosti a budou
486 mít splněno, takže žádná daňová přiznání, žádné přehledy pojistného, o nic se nebudou starat.
487 V parlamentu vlastně paní ministryně financí prosadila zrušení daně z nabytí nemovitosti,
488 vstoupilo to v platnost teď 26. 9. podle Sbirky, to znamená že daň už nezaplatí všichni, kteří
489 provedli zápis na katastru v prosinci 2019 nebo později, to znamená ty lidi, kteří už zaplatili
490 daň, co se týká zrušení daně, tak vzniká přeplatek, o jehož vrácení můžou požádat na místě
491 příslušném finančním úřadě. Od úterý finanční úřad se žádostí bude zabývat, a do třiceti dnů
492 budou vráceny peníze.

493 Poslední téma se týká platu ústavních činitelů, tam to chceme zmrazit na roku 2021 a 2022,
494 teďka mluvím za paní ministryni Schillerovou a za mě, a chceme tyhle peníze použít pro
495 pracovníky v sociálních službách, kterým přidáme 10 %. Takže za mě všechno, držme si
496 palce, musíme ten vir porazit bez toho, abychom zavírali školy, a bez toho abychom dělali ty
497 ekonomické opatření jak v první vlně a já jsem přesvědčen, že to společně zvládneme a já
498 vám ta to moc děkuju.

13.5 Video č. 5 – 18. října 2020 - Vážení a milí spoluobčané, obracím se na vás s prosbou

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/349102493198353/>

499 Vážení a milí spoluobčané, dámy a pánové, obracím se na vás jak každou neděli a obracím se
500 na vás s prosbou. S prosbou o to, abysme všichni prosím pěkně dodržovali opatření naší
501 vlády. Obracím se na vás stejně jako se na vás obrátil prezident Zeman a ministr Prymula
502 v minulém týdnu, kde na vás všechny apelovali, já na vás taky všechny apeluju, prosím, ten
503 příští týden bude klíčový. Ve středu, pravděpodobně ve středu, se rozhodne, jestli ty opatření,
504 která naše vláda přijala 12. 10. a platí od 14. 10., fungujou a jestli se nám podaří zbrzdit ten
505 obrovský nárůst pandemie, nebo budeme bohužel muset přemýšlet o dalších opatřeních, a to
506 si určitě nikdo z nás nepřeje.

507 Situace je vážná a já se divím, že někteří naši spoluobčané, a tady pod okny úřadu vlády je
508 policie, dnes bude demonstrace, nechápu proč. Naše vláda rozhodla, přidělila 500 milionů
509 korun všem sportovním klubům a na fotbal šlo myslím asi 200 milionů korun, takže
510 nerozumím tomu. My musíme všichni společně ochránit životy našich spoluobčanů, ochránit
511 životy těch starších, a hlavně těch nemocných, a pro to děláme maximum. Pandemie je všude
512 v Evropě, všude to stoupá, čísla rostou, státy dělají opatření. Když to porovnáme například
513 s Francií, kde je zákaz vycházení od 21 hodin do 6 hodin ráno, nebo Británie zavřela na půl
514 roku bary, hospody, restaurace a fitness centra, tak všechny státy dělají opatření a příští týden
515 se vlastně rozhodne o tom, jak to bude dál, de facto se rozhodne o tom, jak to bude na Vánoce
516 a já myslím že všichni bysme si přáli, abysme měli aspoň trochu normální Vánoce a já v to
517 pevně věřím, ale teď je to na nás.

518 Když se podíváme na čísla mobility, to znamená, jak se lidi pohybují, tak když to porovnáme
519 s březnem, tak bohužel stále ta mobilita je o třetinu a polovinu nižší, to znamená lidi začli
520 vlastně se méně pohybovat až od toho zavedení opatření, a to je špatně. Takže já vás prosím,
521 zůstaňte doma, zůstaňte s rodinou, pokud můžete, pracujte z domu. Homeoffice taky, když to
522 porovnáme s tím březnem, tak jsou ty čísla v podstatě horší. Takže nejdůležitější je nemít ten
523 kontakt, to znamená nikam nechodit, necestovat, ano, být s rodinou a když jste s rodinou, tak
524 vlastně nepotřebujete ani tu roušku. Takže toto je strašně důležité a samozřejmě dodržovat ty
525 3R, to znamená rozestupy, hygiena, mytí rukou a roušky. To je strašně důležité.

526 My samozřejmě děláme všechny možné opatření, abysme jednak trasovali. Kapacita
527 laboratoří dnes je 35 až 41 tisíc a v pátek jsme měli absolutní rekord – rekord 38 524 testů.
528 Ale ta pozitivita testů je často až 29 %, to je obrovská nálož. A proto je velice důležité, a my

529 stále se snažíme, abysme trasovali. Já mám tady úplně čerstvou prezentaci od integrovaného
530 centrálního řídicího týmu, který skutečně pracuje dnem a nocí a samozřejmě mám tady zprávy
531 ohledně eRoušky. Už máme milion 230 tisíc stažení, takže nárůst za týden o 580 tisíc, to je
532 skvělé, já všem děkuju. Samozřejmě tady realizuju každý den tisíce telefonátů, nevzdávají to,
533 trasuje se. Sebereportování bylo vyplněno už 10 379 formulářů, takže to je taky skvělé
534 a děkuju všem, že tuto možnost využíváte, takže děkuju všem hygienikům, děkuju všem
535 zdravotníkům, ti mají toho nejvíc.

536 Chtěl bych podpořit naši armádu, zaznamenal jsem debaty ohledně rozpočtu. Naše armáda
537 skutečně potřebuje moderní výbavu a naše armáda nám vždycky pomohla, když byly
538 povodně, teď s chytrou karanténou, odběrná místa, zkrátka celý systém a já chci poděkovat
539 naší armádě, protože je pro nás strašně důležitá a já pevně věřím, že ty debaty ohledně naší
540 armády skončí, a že armáda dostane ten rozpočet, který si zaslouží, protože my tu armádu
541 skutečně potřebujeme.

542 A teď to nejdůležitější, a to jsou samozřejmě kapacity našeho zdravotního systému, našich
543 nemocnic. Já jsem se o to vždycky intenzivně zajímal, ještě 10. září hlásil pan Dušek 4 800
544 lůžek, z toho 1 000 jipových lůžek. Dnes ta kapacita je už 11 500 a z toho 1 500 je jipových
545 lůžek, a to je strašně důležitý, protože my budeme bojovat za každý život, chceme ochránit
546 každý život, ano. To skutečně nemůžeme vzdát, a to je klíčové. My si nemůžeme dovolit
547 kolaps našeho zdravotnictví. Já jsem i proto minulý týden kontaktoval naše výrobce postelí,
548 firmu Linet, a vláda rozhodla, že nakoupí dva tisíce postelí. Je to důležité, protože jak
549 zjišťuju, tak ve státních hmotných rezervách máme postele, ale jsou staré už až třicet let, a to
550 je samozřejmě špatně. V této chvíli máme v nemocnicích 3 519 hospitalizovaných osob,
551 z toho 541 na jipkách. My připravujeme záložní kapacitu, určitě jste o tom slyšeli,
552 v Letňanech, kde by mělo být 500 lůžek, respektive 490 a 10 ventilovaných lůžek. Připravuje
553 to naše armáda a je to záložní. Doufejme, že to nebude potřeba a že to zvládneme bez těchto
554 záložních kapacit. Takže vláda rozhodla o nákupu postelí, o nákupu ventilátorů, připravujeme
555 se na to. Já jsem samozřejmě i do zálohy mluvil s okolními státy, s premiéry a uvidíme, jak se
556 to celé vyvine. A samozřejmě doufejme, že to zvládneme. To je to nejdůležitější. A my hlavně
557 potřebujeme ochránit starší lidi a na to připraví ministr Prymula speciální program, který
558 představí v pondělí na vládě.

559 Co se týká opatření ekonomických, tak já myslím že jsme reagovali velice rychle už
560 v pondělí, když jsme vyhlásili ty ekonomické opatření, která jsou platná od středy, tak kolega
561 Havlíček jednal celé úterý se svazy, připravil podpůrné programy a už ve středu, kdy začala
562 opatření platit, se vyhlásily programy na podporu restaurací, všech zavřených provozoven,

563 podnikatelů v kultuře, ve sportu, zájezdové dopravě. Zavřeným provozovnám zaplatíme
564 100 % mezd a nájmu, takže si myslím, že jsme se tady poučili z té první vlny a jsme reagovali
565 velice rychle. Paní ministryně Schillerová prosadila velký balíček daňových úlev pro zasažené
566 podnikatele, automaticky jim odkládáme všechny úhrady DPH, daně z příjmu a silniční daně,
567 mohou využít institut zpětného uplatnění daňové ztráty. Pokud za rok 2020 očekávají
568 daňovou ztrátu může do výše odhadované ztráty požádat firma o vratku daně z příjmu, kterou
569 zaplatil v letech 2018 a 2019 a do patnácti dnů budou mít peníze zpět. Kompenzační bonus
570 pro OSVČ a společníky s.r.o., podnikatele v oblasti pohostinství, kultury či sportu, kteří
571 museli uzavřít své provozovny v tom nenecháme a každý den dostanou 500 korun za každý
572 den uzavření provozovny. Nároky z programu COVID III prodlužujeme do konce roku 2021
573 a pro podnikatele máme připravený 150 miliardový objem záruk. Díky tomu můžeme do
574 ekonomiky nalít až 500 miliard korun. Tyto peníze pomůžou zachovat pracovní místa
575 a výrobu. Odkládáme i EET, tam jsem z toho není úplně nadšenej, z té první a druhý vlny, ale
576 já myslím, že teď je to důležité, tak se to odkládá. Vláda to schválila. Co se týká resortu paní
577 Dostálové, podpoříme cestovní ruch, cestovní kanceláře, agentury a průvodce a bude tam
578 připraveno až 500 milionů korun, prodloužíme podporu i lázním, hotelům, motelům
579 a penzionům.

580 No a takže to jsou ty opatření, příští týden bude skutečně klíčový a znovu prosím, respektujme
581 to, spolu rozhodneme o naší budoucnosti. A proto vás prosím všechny, zůstaňte doma.
582 Skutečně tím můžeme zachránit lidské životy, jděte jenom do práce, pokud opravdu musíte,
583 pokud někdo je homeoffice tím líp, na nákup, zařídit jenom neodkladné věci, ale hned domů.
584 Takže pokud máte možnost využít online služby, donášky nákupu nebo můžete požádat
585 rodinu. A samozřejmě můžete chodit do přírody, to je jasný, já jsem taky včera byl v parku,
586 ale vždy bezpečně, vždy odstupy a prosím noste roušky. Žádná vláda na světě nemůže porazit
587 Covid sama. A tady je skvělý článek „Covid zastaví lidé svým chováním, a ne stát pomocí
588 represí, míní matematik René Levínský“, to je přesně ono. Takže prosím vás zkusme to spolu,
589 abysme znovu ten vir zastavili a porazili a abysme to udělali tak, abysme si užili ty Vánoce. Já
590 v tom pevně věřím a já vám za to moc děkuju.

13.6 Video č. 6 - 13. prosince 2020 – Čau lidi! Dobré zprávy!

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/733355367604212/>

591 V dnešním Čau lidi bude plno témat, ale jedno vám řeknu hned, a to je zákaz kafe s sebou.
592 Tenhle nesmysl jsem se snažil pochopit, ale nepochopil jsem ho. Chápu to jedine
593 epidemiologové, a proto zítra na vládě to zrušíme, tak se dívejte na Čau lidi.
594 Vážení spoluobčané, dámy a pánové, vítám vás v mém pořadu Čau lidi a přeju vám krásnou
595 třetí adventní neděli. Takže zapálím tady svíčku...
596 Takže samé dobré zprávy, senioři dostanou slíbených pět tisíc korun v prosinci, už to
597 dostávají, píšou mi, já jsem tomu strašně rád. Protože my jsme chtěli zlepšit život našim
598 seniorům, protože si to zaslouží. A proč se to povedlo? Že dostalo 3 miliony našich důchodců
599 pět tisíc korun, což je patnáct miliard? No protože ten rozpočet jsme postavili tak, aby to bylo
600 možné. A za to patří díky paní Schillerové.
601 Další dobrá zpráva je, že senát akceptoval můj návrh snížit daň pro všechny zaměstnance, to
602 znamená, že všichni zaměstnanci, pokud to teda ještě sněmovna podpoří, a já doufám že ano,
603 dostanou od prvního ledna 2021 o 7 % vyšší mzdu. To znamená 4,5 milionu zaměstnanců.
604 Zároveň nebudeme navyšovat daně pro OSVČ, tak jak to navrhovala ČSSD na 19 %, takže ta
605 daň zůstane 15 %. Další výhoda je že zaměstnavatelé nemusí navyšovat mzdy svým
606 zaměstnancům, protože my to uděláme za ně. A v podstatě ty peníze jsou od vás, od daňových
607 poplatníků a my vám je teď vracíme.
608 Další dobrá zpráva ze senátu je to, že dostanou obce a kraje o 22,7 miliardy korun peněz navíc
609 a můžou pokračovat v investování. Takže ten návrh, který se vrací ze senátu, sice vylepší
610 veřejné rozpočty a ten dopad bude 98,7 miliardy, takže veřejné rozpočty to vylepší o 20,2
611 miliardy a státní rozpočet sice to zhorší asi o 9 miliard, ale není to žádný problém, protože
612 znovu opakuji, že máme na to zdroje. To znamená hlavně peníze z Evropy. Ještě za
613 programové období 2014-20 přijde 300 miliard a na příští programové období přijde
614 962 miliard, takže spolu je to 1262 miliard, a právě teď na Evropské radě, kde jsem se
615 zúčastnil, to bylo definitivně schváleno. Takže to jsou ty dobré zprávy a já znovu opakuji
616 a odmítám veškeré ty kritiky, prosimvás, vážení důchodci, nevěřte těm různým serverům, že
617 údajně nebudou peníze na důchody. Budou, pokud já budu ve vládě, budou peníze a vždy
618 byly. Jako ministr financí jsem jasně ukázal, že jsem vybral daně, stovky miliard, že jsme
619 snížili zadlužení, že máme jedny z nejlepších veřejných rozpočtů v Evropě, že jsme dostali
620 skvělý rating a OECD nejrenomovanější organizace pro ekonomiku a rozvoj, potvrdila
621 správnost našeho postupu. A když to porovnáme s jinými zeměmi, tak jsme stále na tom

622 velice dobře a budeme na tom dobře. Takže prosimvás nevěřte těm různým teoriím, že bude
623 nějaký problém. Já jsem o tom přesvědčen, že naše země příští rok a další rok tuhle
624 bezprecedentní pandemii zvládne a že od roku 2023 půjdeme znovu se vrátíme tam, kde jsme
625 byli, že budeme úspěšně snižovat dluh, ale o tom rozhodnete vy ve volbách. Volby jsou za
626 chvíli, v říjnu 2021, takže doufám, že budete věřit mně, protože dobře víte, že já ty sliby
627 plním.

628 Další věc je ohledně nouzového stavu. Já nevím, jestli jste se dívali na sněmovnu, ale
629 prosimvás, skutečně se na to podívejte, já jsem tam seděl téměř 6,5 hodin a nevím proč,
630 protože nouzový stav, proč my chceme nouzový stav. No my ho chceme proto, abysme mohli
631 nasadit naše vojáky a hasiče k plnění krizových opatření, aby nám pomáhali s trasováním, aby
632 nám pomáhali s odběrovými místami, takže aby nám pomohli ochránit vaše životy. A co
633 udělala opozice? No opozice vlastně říká, že je jim jedno jak se vyvíjí epidemie. Vlastně
634 opozice se chová tak, že vlastně říká, že čím hůř pro lidi, tím hůř pro Babiše. Takže opozice
635 má radost, že nám roste počet nakažených, Piráti ti si libujou v počtech zemřelých, oni mají
636 radost. Takže takovej cynismus, tak jste měli možnost to vidět. Každý přece ví, že
637 potřebujeme prodloužit ten nouzový stav. A zástupci opozice přišli, měli ty svoje projevy, o to
638 jde hlavně, potom odešli, ani neposlouchali projev ministra Blatného, který několikrát
639 vystoupil, já jsem vystoupil na konec. A je to absurdní, a zase jsme zůstali odkázáni na
640 komunisty a potom nás za to kritizují, ano komunisti určili nějaký termín, a proto byla získána
641 podpora. I naši kolegové z ČSSD vyvraceli ty nesmysly, vysvětlovali, všichni jsme
642 vysvětlovali, marně. Protože znovu opakují opozice využívá ten Covid k tomu, aby zkrátka
643 nás oslabili. Ano. Klesly hnutí ano preference, no ale proč, to nejsou oni, kteří nám snižují
644 preference, to je ta situace samozřejmě, protože zvládnout Covid za této bezprecedentní
645 situace vlastně, ani další státy to nezvládají. Ano, a my děláme maximum pro to, abychom to
646 zvládli, abychom ochránili vaše životy, už všichni zapomněli, jak jsme tady bojovali
647 o kapacity nemocnic, o jipové lůžka, jak jsme objednávali lůžka od Linetu, jak jsme
648 objednávali z Nového Zélandu ty oxigeneční přístroje. Takže to je zapomenuto a samozřejmě
649 vždycky nás kritizují cokoliv uděláme, takže bylo by dobré, kdybyste se na to skutečně
650 podívali. Kdo tam vystupoval, jak tam vystupoval, abyste vůbec věděli, co se v té sněmovně
651 událo, za těch 6,5 hodiny. No a samozřejmě 22. prosince si to znovu zopakujeme. Takže já
652 budu rád, když se budete dívat, a kdy pochopíte vlastně, o co nám jde a proč opozice říká to,
653 co říká.

654 Další věc, která je velice teď důležitá jsou ty antigenní testy. My jsme jasně řekli, že chceme
655 umožnit všem občanům, dobrovolně a zdarma, aby se nechali antigenními testy otestovat.

656 A to jsme řekli, že to bude možné od 18. prosince do 15. ledna, ale vzhledem k velkému
657 zájmu občanů to vypadá tak, že už to testování může začít od středy 16. prosince. A co je
658 velice důležité je to, že VZP umožnila všem lékařům v České republice dělat a vykazovat
659 testy. Takže lékaři nemusí o nic žádat, tedy i těm, co nejsou registrováni v systému VZP, to se
660 povedlo protlačit. Takže je tady velice důležité, aby občané věděli, kde se můžou na ty testy
661 objednat. Je tady potenciál 5200 praktických lékařů, 6000 zubařů a 9000 ambulantních
662 specialistů, kteří vlastně tvoří de facto 20000 odběrných míst. A to je potřeba samozřejmě
663 dotáhnout, organizuje se nový web, ta iniciativa Lékaři pomáhají Česku, v podstatě ten web
664 bude mít, jak slíbili, dneska večer. Řeší to ministerstvo, bude se navyšovat i počet míst, které
665 mají fakultní nemocnice, například v Olomouci, když jsem zjistil, že tam mají jenom 50
666 kapacitu, tak už dneska na základě těch telefonátů i ministra i já jsem volal, to ta kapacita se
667 navýší na 500 míst. Občané, kteří nemají web nebo nemají internet, se můžou objednat přes
668 praktického lékaře nebo můžou volat na tu linku 1221, která to taky bude řešit. Takže je to
669 velká akce, je potěšitelné, že vlastně lidi o to mají zájem, já si myslím, že to pomůže, hlavně
670 před Vánoci. Antigenní testy jsou teďka řešený v Evropě a samozřejmě všichni lékaři za to
671 dostanou 350 korun za ten úkon, včetně toho testu. Takže zítra by měla být tisková
672 konference, ministerstvo zdravotnictví musí zlepšit komunikaci, lidi musí mít víc informací,
673 takže prosimvás sledujte to a je to samozřejmě velice důležité, abychom to zvládli.

674 Další věc byla Evropská rada. Byla to extrémně důležitá Evropská rada, proto jsem se tam
675 zúčastnil od začátku, i když ten program přišel na poslední chvíli a musel jsem se v Senátu
676 omluvit. Hlavně jsme řešili vakcínu. Samozřejmě v celé Evropě ta situace není dobrá. Dnes
677 Německo ohlásilo velice tvrdý lockdown a i v dalších zemích jsou velké problémy. Takže
678 hlavně jsme se ptali na vakcínu a někteří z nás, a včetně mě, jsme argumentovali, proč už
679 Velká Británie očkuje od 8. 12. vakcínu firmy Pfizer, proč včera to schválil americký FDA,
680 takže proč to tak dlouho v Evropě trvá a jak máme vlastně vysvětlovat, že jinde se očkuje
681 a v Evropě se ještě neočkuje. Takže bylo nám řečeno, že ta vakcína Pfizer má dostat povolení
682 nejpozději do 29.12., nám se to nelíbí a žádali jsme předsedkyni evropské komise, aby to
683 skutečně urychlila. Vakcína Moderna by měla mít povolení někdy kolem 12. ledna a vakcína
684 Astry Zenecy někde v polovině ledna. My jsme jako Česká republika objednali od Pfizeru
685 4 miliony dávek, v první dodávce má být 500 tisíc a jsme objednávali od Moderny, bude to
686 velice složitá operace, a je potřeba aby skutečně ministerstvo se na to dobře připravilo,
687 protože takovéhle operace v minulosti ministerstvo nikdy nedělalo a bude potřeba zapojit
688 celou vládu a já na to budu samozřejmě dohlížet a budu tvrdě trvat na tom, aby se to
689 urychlilo, aby konečně byla nějaká kampaň, za kterou se nebudeme stydět. Aby konečně

690 ministerstvo zdravotnictví pochopilo, že takhle se marketing nedělá, ani komunikace. Já dnes
691 večer, když vy se budete dívat na toto video budu jednat tady s ministrem Blatným, bude tady
692 i ministr Havlíček, ministryně Schillerová a budeme to řešit, protože zkrátka ministerstvo
693 takhle fungovat nemůže.

694 Co se týče Evropské rady, abych se k tomu vrátil, schválili jsme rozpočet, definitivně. Byl
695 vyřešen problém rule of law právního státu a já myslím, že je to dobře. Velké téma – klima.
696 Domluvili jsme se na společném evropském cíli redukce emisí o 55 % do roku 2030,
697 v porovnání s rokem 1990. Takže ten cíl, to snížení, je na úrovni Evropy, nikoliv členských
698 států, protože každý členský stát má zkrátka jiné klimatické podmínky, jiný energetický mix,
699 a já si myslím, že jsme tam dosáhli velký úspěch. Jednak to, že jsme vlastně vysvětlili, a já
700 jsem to tam prosadil, to slovo plyn, protože pokud my, a tak jsme se zavázali, ukončíme
701 spotřebu uhlí do roku 2038 a dnes vlastně velké množství rodin, domácností má ústřední
702 topení z uhlí, je to 1,5 milionu domácností, tak to musíme něčím nahradit. A jediné je to
703 možné vlastně v přechodu plynem, co je na základě fosilních paliv. Takže toto jsem tam
704 prosadil, minule jsem tam prosadil slovo jádro a co bylo taky velice důležité je, že jsem
705 přesvědčil, a bojoval jsem za to vlastně dlouho, aby nám zohlednili ten problém našich lesů.
706 Mimochodem Evropská rada trvala 22 hodin, takže my jsme vlastně celou noc jednali a já
707 jsem v kuse nespal 50 hodin, a z toho 15 hodin trvala debata o klimatických cílech. Takže
708 další úspěch je ohledně našich lesů. Protože ještě naše lesy v roce 2015 pohlcovaly 5 % emisí
709 a v roce 2019 už 9 % vypouštěly. A proto se mi povedlo to, že nám to započítají, protože je to
710 specifikum, a nakonec většina evropských lídrů uznala, že oni mají taky problém s kůrovcem.
711 Co se týče samozřejmě toho financování, tak dosažení uhlíkové neutrality je velmi drahé,
712 a studie to odhadují na biliony euro, a byl to velmi tvrdý boj, a hlavně bojoval polský premiér,
713 já jsem samozřejmě pomáhal a trval na tom, že když teda některé státy si přejí takové velmi
714 ambiciózní a drahé síly k dosažení uhlíkové neutrality, musí to také z větší části zaplatit
715 a dopad nesmí být větší na chudší státy, kde patří i Česká republika. Takže se nám podařilo
716 prosadit posílení modernizačního fondu, ze kterého můžeme financovat další klimatické
717 opatření v České republice a investice do nízkouhlíkových technologií.

718 Takže ta Evropská rada samozřejmě řešila i další věci, jako obchodní dohodu s USA, vztahy
719 s Tureckem, a hlavně taky terorismus, islámský terorismus. A já jsem jasně řekl, že není
720 možné, aby ta spolupráce mezi službami fungovala tak, že když terorista si nakupuje náboje
721 v Bratislavě v obchodě a Slováci to hlásí do systému, že vlastně to nefunguje, že ta informace
722 není vlastně použita, takže v rámci Europolu je potřeba zlepšit tuto komunikaci. Naše služby
723 fungují, jsou si toho vědomi a toto je samozřejmě velice důležité. Takže to jsou ty hlavní věci,

724 samozřejmě mohl bych ještě mluvit tady dlouho, další věci, které jsem řešil tento týden, ale to
725 si myslím, že je to nejdůležitější. Příští týden nás samozřejmě čeká hlavně rozpočet, takže já
726 vám přeji ještě hezký zbytek dnešní adventní neděle a zítra zasedne vláda, která přijme nějaké
727 rozhodnutí kvůli tomu, abychom ochránili životy našich spoluobčanů. Takže prosím vás
728 uvědomme si to, je to důležité já vám za to děkuji.

13.7 Video č. 7 - 28. února 2021 - Čau lidi, tohle jsme pro vás natočil narychlo
ještě před Primou

Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/videos/2955201624711300/>

729 Je neděle, já vás všechny zdravím. Za chvíli jdu do Primy. 1. 3. je první výročí toho
730 prokletého koronaviru, který nám dělá ze života peklo. Včera mě poprvé v životě moje žena
731 ostříhala, no dopadlo to tahle, je to katastrofa. Syn říkal, že ten strojek je číslo šest no a ona to
732 byla dvojka, takže doufám, že jsem vás moc nevyděsil.

733 Každý chce vědět, co bude. No co bude, budu dělat všechno pro to, abychom zvládli pandemii
734 a potřebuju, abychom to dělali společně. Nebudu to moc okecávat, opatření, které platí od
735 zítřka jste určitě četli a teď to budou tři týdny pekla. A samozřejmě myslím na vás, hlavně vy,
736 kteří máte děti, a ještě máte homeoffice, ten homeoffice je důležitý, pokud můžete nechod'te
737 do práce. Někteří máte děti na distanční výuce už rok a je to extrémně náročné, ta psychika je
738 strašná. Učíte děti jazyky, věnujete se jim. To je dobrý. Menším čtete pohádky, pracujete
739 z domova, a myslím samozřejmě na vás všechny, kteří se staráte o staré rodiče nebo
740 prarodiče, ale starejte se, ochraňte jejich zdraví, jejich život. Bude to náročné pro všechny.
741 Ale myslím si, že vy všichni jste zodpovědní, dospělí a hodní a že si uvědomujete, o co jde.

742 Nicméně je tu velká skupina lidí, kterou nepřesvědčím ani já, ani nikdo jiný. Nechtějí se
743 podřídít. Nechtějí dodržovat opatření. Provozují stále i přes zákaz otevřené hospody
744 a restaurace, chodí tam. Chodí ven bez respirátoru, chodí s rouškou pod nosem mezi lidmi,
745 v dopravních prostředcích, neuvěřitelné, nebo úplně bez roušky a navštěvují se ve větším
746 počtu, chodí s příznaky Covidu do práce, nejdou na test nebo nenastoupí na karanténu. Ano,
747 jsou tu a všichni je známe. Dokonce říkají médiím, že jsou hrdí na to, že protestují proti
748 systému a média jim dávají prostor. Ve stejných médiích, kde každý den vychází, jaká je
749 situace v našich nemocnicích a na jipkách. Umírají lidi. Mladý lidi. Teď jsem mluvil s panem
750 Frolíkem z LINETu, taky v jeho firmě někteří nevěřili, a když zemřeli dva 55letí kolegové,
751 tak uvěřili. A tito lidi, který nedodržují, my je známe všichni přece, jsou bezohlední
752 a v důsledku zlí. Provokují nebo se prostě jenom nudí. Případně jim jde jenom o kšeft, nebo
753 být vidět. Tohle známe už z první vlny, kdy naše média dávaly prostor x údajným
754 pseudoepidemiologům, kteří si na tom slušně ulítli a říkali naprosté nesmysly. Takže
755 vzhledem k tomu, že jde o záchranu lidských životů, tak nám k prosazování těchto opatření
756 pomůže policie a pět tisíc vojáků Armády České republiky. My musíme skutečně se dostat do
757 situace, že policie musí vymáhat u těch, kteří to nedodržují, striktně. Nechápu, proč senát

758 nechtěl navýšení pokuty. Abychom mohli dát pokutu, těm majitelům, kteří porušují a chtěli
759 jsme to změnit, ale senát to nepodpořil. Ani opozice.

760 Takže dali jsme to společně za první vlny. A já jsem se připravoval do Primy a znovu jsem si
761 všechno přečetl, co se stalo za ten rok, co jsme spolu prožili a my vlastně jedeme od února
762 neustále, jedeme stále, jedeme naplno a děláme všechno pro to, aby jsme to zvládli. Nejde
763 o žádné volby, ty nesmysly, krajské volby prosimvás, skutečně, věřte mi, že dělám všechno
764 pro to, abych vás ochránil s kolegy. Nejde mi o politiku. Nejde. Takže za první vlny jsme
765 ukázali neuvěřitelnou odvahu, a hlavně solidaritu a disciplínu a teď vás o ni žádám, na tři
766 týdny. Za první vlny jsme se vystrašili, když jsme viděli Bergamo, umírali lidé na chodbách.
767 A pokud teď nepůjdeme do lockdownu, tak tady budeme mít naše české Bergamo a toho jsme
768 se strašně báli. Tři týdny a pokud to dokážeme, můžeme už možná před, nebo po
769 Velikonocích uvažovat o rozvolnění a samozřejmě návrat dětí do škol. To je priorita. Naše
770 děti. A potom obchody a služby.

771 A samozřejmě děláme všechno pro to, abychom se naočkovali co nejdříve. V dubnu
772 otevřeme velkokapacitní centrum v Praze, 10 tisíc lidí denně. A celkem kapacita 120 tisíc
773 denně v celé České republice. Zatím jsme dostali 877 tisíc vakcín od Pfizeru Biontechu,
774 Moderny, Astra a v této chvíli do včera jsme naočkovali 650 tisíc lidí. A není pravda, že
775 bysme neočkovali, očkujeme, od včera se registrují na Astru Zeneca učitelé. Ano, není
776 pravda, že by něco leželo skladem. Není potřeba nic rozvážet a zase dělat nějaké politické
777 gesta. My děláme samozřejmě vše pro to, abychom dostali maximum vakcín, já lítám po
778 světě, telefonuju, ano Izrael nám poskytl pět tisíc darem a včera od saského premiéra,
779 dostaneme 15 tisíc Astra Zeneca, kterou se domluvili premiéři Bavorska, Durynska a Saska
780 a jsou určené hlavně pro Karlovarský a Ústecký kraj. V březnu dorazí milion vakcín, to je víc
781 než za leden, nebo stejně jak leden a únor. V dubnu 2,6 milionu dávek a do konce června
782 dostaneme 10,3 milionu vakcín. To znamená, že do léta chceme naočkovat přes 5 milionů lidí
783 z celkového 8,5 milionu dospělých.

784 A vakcíny fungují. Fungují, rapidně klesla úmrtnost lidí nad 80 let, kteří už vakcínu dostali
785 a máme mnohem méně nakažených zdravotníků. A samozřejmě jsem se rozhodli očkovat
786 učitele a už 100 tisíc z nich už projevilo zájem. Od 1. března otevřeme další registraci pro lidi
787 nad 70 let. A potom samozřejmě chceme nad 60 let. Takže děláme všechno pro to, a já jsem
788 přesvědčen, že do školního roku dostanou všichni vakcínu, který o ni projeví zájem.

789 Bojujeme za to, abychom získali léky. Sehnali jsme skvělý Bamlanivimab. Už minulý týden
790 dostala jedna onkologická pacientka první dávku a daří se jí dobře. Vybojovali jsme
791 Regeneron jako druhý v Evropě, po Německu. Objednali jsme 12 tisíc dávek. Řeším

792 Ivermektin. Mluvil jsem se slovenskou primářkou, včera jsem mluvil s majitelem fabriky,
793 která vyrábí Ivermektin, slíbil mi nabídku. Mluvím s primářem z Brna od svaté Anny, který
794 už od listopadu ten Ivermektin podává lidem. Je potřeba skutečně, aby lékaři byli aktivní.
795 Abychom jenom nezamítli tyto novinky a je potřeba, aby se ministerstvo zdravotnictví o to
796 taky staralo.

797 Takže pokud se nám všechno povede, to naočkování, tak celá Evropa bude naočkována
798 a doufám, že budeme moci jet na dovolenou. Teda vy pojedete, já určitě ne. Takže já tomu
799 věřím, věřím tomu, že to skutečně společně dáme. Ale prosím vás, uvědomte si jednu věc. Ten
800 vir mutuje. Zmutoval, máme tady britskou mutaci. Teď máme jihoafrickou, je strašně
801 nebezpečná. A my hlavně, kde je vysoká koncentrace viru, může mutovat i u nás, Může
802 vzniknout tady nová mutace. A modleme se všichni, aby ty vakcíny fungovaly na všechny
803 mutace. Je to v našich rukou. Buďte prosím zodpovědní. Každý musí být odpovědný za sebe,
804 aby se ochránil. Aby ochránil své zdraví, aby se nevydal do nějakého nebezpečí, protože už to
805 není o starších lidech, ale je to o všech věkových kategoriích. Nemocnice jsou plné, jsou plné
806 jípký, berte to vážně. Žádám vás o to. Důrazně vás o to žádám a moc vám za to děkuju.